

VŮRE KRSZTSÁNSZKE

KRÁTKI

NÁV

CSÍSZTE REJCSI BO'ZE VŮ
ZEBRÁNI I NA NYOU

Vszejm vernim vu vszákom
szkűsávanyi na podpéranye, vu
nevouli na pomáganye, vu szmrti na
trouft, ino potomtoga na vekivecsno
zvelicsanye,

Pouleg nísteri szem szpodobni

MOLÍTEV

INO

PEJSZEN,

Nazáj gori poczimprani.

V HALLI MDCCCLIV.

Júd. V. 20.

Ví pa, ľúbléni, gori czimprajte vász na szvéto vasso vóro molécsi vu Sz. Dúhi.

Gal. 1, 8.

I csi bi mí, ali angyeo znebéfz vám drůgi Evangye-liom nazvescsávaeo zvůn toga, fteroga fzmo vám nazvescsvaáli; prekléti bojdi.

Dján. 4, 12. ino 10, 43.

Ár nejga vnikom drůgom zvelicsanya: niti je nej dáno drůgo imè pod nébov med lidmí, vsterom bi fze mí mogli zvelicsati; nego li Jezus Krizztusa imè.

IN= 030003859

Predgovor.

*Lúbléni moj vu Krisztusi priá-
teo!*

ZRok, šteri me je na písžanye
i vŏ štámpanye eti máli, ali
dŏnok zvelikim dugoványem pu-
ni, kní'zicz podigno, csi gli bi
zvrejdnim tálom mogao biti
zmenkanye Szlovenszkoga dŭ-
sevnoga písžma; geto fzo nám
nassi sztarisi, zvŭn Temlin Feren-
) (3 cza,

cza *a*, i Vanecsaj Mihála, *b*, nikfi
sztopájov szvoje gyedrnosztí nej
neháli, nej znevejdnoští návuka;
(ár je nyim vszamogoucsi Boug
szvoje nezgovorne miloscse
vszigdár moudre i vcsene lidí dáo)
nego ali 'zmetnoští jezika, ali
szvoje, kou zboleznostítyov
szrczá szpoznati i vadľúvati mo-
remo, neimárne vtraglivostí; šte-
ra je nyè vu obionoj zemlej bole
na onoga potrdjávanye pelala;ka
Moj-

a, Zkrájne zle'zenyà. Od toga je vò dáni
zvogrszkoga Györszki Katekizmus stám-
pani v-Halli 1715. kákšivà szem jasí li
dvà moje dní vido.

b, Nacsi : Szever Miháo Zvanecsa. Tè je
znémškoga preobrne Réd Zvelicsánstva
i escse nikaj večs znísterimi molítvami i
peszmami, med sterimi szo vnouge nasse.
v-Halli 1747.

Moj'zes od 'Zidovov pravi: *Doli*
fzi je szelo lűsztvo kjeiszt-vini i kpit-vi-
ni , potomtoga szo pa gori, sztanolí na
zmejno ; c , líki na szkrlivofzt za
szvoj odvejtek tak ; da sze zdaj
nám nyibovim szinom od tisztoğa stero
vintske szo oni pojeli , szkumina ; d,
gda zdreszélnim szrczom premis-
lávamo , zbritkimi szkuzami glé-
damo i razegnáne ovcsicze brezi
pasztéra , e , sztrűdnimi petami
pouleg nezracśúnanoga ospotáva-
nya ino preklinývanya potrdjá-
vati moremo ; ka sze je 'ze priblí-
'zilo ono vrejme i knám ; szkim
sze je Goszpodin Boug nigda szvo-
)(4
jemi

c , Vűiden. 32 , 6.

d , Ezek. 18 , 2.

e , 1 Král. 22 , 17.

jemi ľušťvi prtio erkouci: O-vo
dné-vi prido, tak prá-vi Goszpodin
Boug, vsterih pišťim glád na eto zem-
lou: nej krúba glád, niti vodu 'zéjo;
nego Goszpodno-ve rejcsi pošľúsenyá
glád i 'zéjo. Ino potejpalisze bodo
od ednoga mourja do drúgoga mourja;
i od sze-vra do szuncsenoga szboda
drkali bodo za volo pošľúsenyá rejcsi
Goszpodno-ve, i ne nájdejo je. f. Dô-
nok te naj vékši je, zvůn nísteri
Goszpoczkgoga réda verni Bo'zi
mou'zov, nej li szamo znamí na-
rodjena szkvarjenoszt; nego escse
i szprávléna po vnougoj vu etom
zbloudnom vrejméní hůdoj segej
hůdouba na teliko; da sze nevol-
no ľušťvo li z-szůhim Křšťsansz-
kim Iménom ino szprázno-nye-
ga

ga vŕov hváli ; vkom pa ona
 fztojí, fzkoro rávno tak ne vej ;
 liki zdaj narodjeno dejte ; geto fze
 vŕzáki li za ta preidoucsa ze-
 melszka, za fzvoje tejlo, za
 jejsztvino, pítvino i odeteo noucs,
 dén trůdí ; a za ta nebeszka pa,
 za ta dŕsevna i za ta zgoránja, gde
 je *Krisztus*, na deszniczi Bo'zoi Jzi-
 décsi, g, czilou niscse nikaj ne-
 mára.

Dabi fze záto tà nevola med
 nassim Szlovenszkim národom
 fzkákšim tálom zvrácfiti mogla:
 vtákší réd szem posztavo vŕze eto
 delo ; da, liki szem nyemi imè dáo:
*Vŕre krisztsánšzke krátke ná-
 vuk*, tak prouti tomi nikaj nou-
)(5 voga

voga i zmislenoga, nego li tiszto
sztaró vcsenyè vszebi zdr'záva;
štero je od zacsétka szvità bilou
i štero je vszáksemi krsztsánsz-
koga vadlűvanya csloveki na
zvelicsanye vszegavejcs potrejb-
no znati. Ár predevszejm szem od
Sz. Píszma, zkoga i na kom czej-
li ete czimper sztojí, li nakráczí
gúcsao : geto sze ti naj neoupa-
csno ne vídi; ka szem Moj'zesó-
vim petéram knigam nouva imé-
na dáo i Jánosa Ivana zváo tam
Grke, eti pa sztáre práve Szlove-
ne naszledűvajoucsi. Potom szem
pa pouleg D. L. M. máloga Ka-
tekizmusa czejli návuk na fész-
tále razdejlo. Ino tak szem vu
1.) na prej dáo tiszto *Právdó* ;
štero je szám Goszpodin Boug vu
Ádama ino Ejve, gda je nyidva
sztvou-

fztvouro, szrczè notr vczejpo: po
opádnyenyi pa jáko porúseno pá-
li vu Defzétoj szvojoj zapouvidi
na Sinajszkoj gori vŏ dáo. *b*, Od
ftere právoga rázuma szem znas-
fega Goszpodna Jezusa Kriztusa
ricsmí tak vcsio: ka nyou niscse
popolnoma szpuniti nemóre; *i*,
niti, csi bi jo szpuno, bi kaj
zaszlŭ'zo; *k*, nego ona je li po
szpoznanyi grejhov *l*, vojk-Križ-
tusi. *m*, Záto szem i návuk od
Grejhā, Pokoure ino Dobri Dejl
eszi djáo: dabi tak pokázao; ka
fze od Mojzesove Právde preczi
i rávno k-Kriztusevomi Evan-
(6 gye-

b, Vŏiden. 20, 1-17.

i, Mát. 22, 37. 39. Řim. 3, 23.

k, Lŭk. 17, 10.

l, Řim. 3, 20.

m, Ivan 5, 46. Gal. 3, 24.

gyeliomi vrnouti moremo, pou-
leg nyegove zapouvidi: *Po-vrnte-*
sze i vòrte Evangyeliomi. n, Da fze
pa tou ni edno brezi Sz. Trojszt-
va i nyegovoga dela právoga
szpoznanya doprneszti nemre: o,
tak szem vu 2.) táli od toga obio-
no vcsio; geto szem *Apostolszko*
Vadlívanye razkálao na návuk
od Bogà, Sztvorjenyà, Krizztuse-
ve Ofzobe, Csészti, Sztáve i Od-
kúplenyà, Dúhà Sz. Sz. M. Czerkvi,
Grejhov odpüscsenyà, Tejla gori
sztánejnja, 'Zítka vekivecsnoga
i vekivecsne Szmrti. Za sfteroga
'zítka zadoblenyè i szmrti od-
vrnenyè kakda fze moremo szkr-
beti: vu 3.) táli szem eden veliki
mou-

n, Mark. 1, 15.

o, 'Zid. 11, 6.

moudus i veliko skér pokázao;
 gda fzem od *Molítvi* i naj bole od
Otsa nása, fteroga je szám Krifz-
 tus fzvoje Vucseníke vcfio, *p*, na-
 duzi gúcsao i mocsno pokázao;
 ka zvũn ednoga právoga Bogà
 Otso, Szinà i Dũhà Sz. nikse
 fztvorjene i naprávlene fztvári
 znikakfím tálom ne fzmejmo mo-
 liti. Nadale vu 4.) táli fzem po-
 fzvedocso, ka je li od Krifztusa
 zvodè i'znyegove rejcsi na mészto
 Obrizávanya nasztavleni Sz.
Krfzt, *q*, ona koupeo preporodje-
 nyà, vkoj fze od grejhov odepe-
 rémo, nouvoga csloveka na fzè
 oblicsémo, Bo'zi fzinovje i ũrõcs-
 niczke

niczke králesztva nebeszkoga
grátamo. Z-šteroga blá'zensztva
cši što po šzmrti grejhi vŏ šzpád-
ne, kákso oblászt mà nad nyim
Mati Czérkev: vu 5.) táli šzem
žlasztivnimi Krifztusevimi ricsmi
r, pokázao. Liki i vu 6.) šzem
vŏ nazvejšto: kakda je Goszpon
Jezus Krifztus z-šzvoje velike lů-
bézni na šzpomínanye šzvoje
šzmrti meszto Vŭzenszkoga Á-
gnecza šzvojo *Sz. Věcsérjo* nasz-
tavo; s, všteroj šzvoje šz. tejlo i
krv všzejm ednáko * vu blagosz-
lovle-

r, Mát. 16, 19. ino 18, 18.

s, Mát. 26, 26--28.

* Liki ednomi; tak i drůgomi, trětyemi,
šrtomi &c. vu krůhi šzvoje tejlo i vu
vini šzvojo krv dáva: liki ednomi; tak
i drů-

lovlenom krūhi i víni nejtelovno,
liki szo stímali Kapernaitánczi, t,
nego dúhovno znepremíslenim
tálom etak dà vò szlű'ziti; da sze
ni nyegovo nebeszko odícseno
tejlo ino krv na zemelszki krūh
i víno; ** ni zemelszki krūh ino
víno na nyegovo nebeszko odí-
cse-

i drűgomi, trétyemi, šrtomi &c. czejlo
szvoje tejlo i vszo szvojo krv dáva; ni
vecs, ni menye ednomi ne dà, kak tomi
drűgomi.

1, Iv. 6, 52.

** Krisztus právi: *Ja szem dveri, pout i trsz,*
Ivan 10, 9. ino 14, 6. ino 15, 1. I dű-
nok niscse záto ne právi, ka bi sze on
na dveri, pout ali trsz preobrno. Rávno
tak ni na krūh sze ne obrně: gda právi:
eto je moje tejlo; eto je moja krv.

cseno tejlo i krv *** znikakšim
tálom ne preobrnè; nego fze li
'znyim vu obcsinsztvi, liki Paveo
právi, vjedina, u, ino trpí te-
csász, dokecs v'zívanye trpí. ****
Ktomi escse tũdi szem djáo eden
krátki *Prídavek*: vsterom lejhko
všzá-

*** Krisztus i Paveo zemelszko znamejnye
po blagoszlovi krũh i víno zovéta, *Mát.*
26, 29. i *Kor.* 11, 26-28. Nej fze je tak
premejnilo na Krisztusa.

u, i *Kor.* 10, 16.

**** Vu jejsztvini tak i pítvini sztojí tou
Szvesztvo: i zvũna jejsztvine ino pítvine
je nej Szvesztvo; csi je gli blagoszlovle-
no. Ár liki právi Krisztus li po bla-
goszlovi, gda dáva: *vzemte i jejte, eto je*
moje tejlo; vzemte i pite, eto je moja krv:
tak i po etom v'zívanyi zemelszka zna-
mejnya li krũh i víno zovè, kako szem
'ze odzgora poszvedocso.

vŕzákfí, kakŕtè réda cslovík ŕzi
je, gori nájde ŕzvojo cséŕzt; ŕtero
je du'zen Bougi, ŕzebi i ŕzvojemi
blí'znyemi. Obŕzlejdnym pa ŕzem
czejlo eto delo *Znaŕzledúvajúu-
cŕŕimi Molítvami i Peŕzmami*
dokoncsao. I ete je túdi te ŕztáre
práve Evangyelicsánszko-Lita-
ránszke vóre nyè návuk, *****

Ka ti tak falí, moj lúblèni Li-
tarán! na ŕztarosztí, cŕŕi ŕze ŕztejm
ŕcsés hváliti, tvoje ga vcsenyà?
geto je ono, liki vídis, od ŕzamo-
ga Bogà vu zacsétki ŕzvità vó
dáno,

***** Vide hujus Ecclesiæ libros Symbo-
licos Concordia Pia & unanimi con-
sensu repetita Confessio Fidei & Doctri-
næ dictos.

dáno, po Kríztusi potrdjeno i po
 nyegovi Apostoláj nej li szamo
 po vszem síroukom szvejti prejd-
 gano; nego i gori zapíszano za
 toga volo; naj fze i tí nyè'znyi-
 hovoga písma gyedrno vcsís i
 cslovecse zmislejnye zametávas.
 Ka ti falí na vóre praviczí ino
 ísztini? geto tí tífztoga Bogà,
 tífztoga Kríztusa i tífztoga Sz.
 Dúhà vadlújes, vnyem vórjes i
 nyemi szlú'zis; fteroga je vadlú-
 vao, vfterom je vórvao i fteromi
 je szlú'zo Ádam, Ábraham, Dávid,
 Peter, Paveo i vszi Sztároga i
 Nouvoga Zákona verni lidjè. Ka
 ti tak falí i na zvelicsanyi? zakaj
 bi fze nebi mogao zvelicsati? csi
 pouleg etoga návuka vu etoj vó-
 ri tak fztálno'zívés; da fze li szamo
 zmiloscse brezi vszega zafzlú'ze-
 nyà za volo vrejdnosztí Jezusa
 Kríztu-

Krisztusa fcsés zvelicsati, liki i
oni, v, ino odetecz rávno po ra-
vnoj pouti vnebéſza med te ode-
bráne Szvéte pred odícseno Sz.
Trojsztvo príti. Lejhko záto: ka
tvoj nepriáteo právi, ka fze ni
eden Litarán ne zvelicsa? Oh nej!
Boug je klúcse králesztva nebesz-
koga nej nyemi vrouke dáó, ka-
bi on koga mogao vŕ zaprejtí,
ali notr písztiti; nego Krisztusi,
Krisztus te pa zaisztino ne bode
pítao, kak fze zovés? nego, jeli
fzi vnyem vŕvao i nyemi fza-
momí fzlŭ'zo? Od toga bole escse
ospotávanye, pzŭvanye, prekli-
nyanye &c. tvoje vŕre ti skoudi-
ti nemre. Sto je na etom fzvejti
vecs táksega pretrpo; liki nas
Gosz-

Goszpon Jezus Krisztus? Nyega
fzo nej li fzamo ospotávali, ogri-
závali, preklinyali i preganyali:
nego fzo ga escse za Szamaritá-
nusa, x, Vragà, y, Belzebuba z,
vragouv naj véksega poglavníka
&c. zváli i na konec z fzo ga escse
vmourili: ali dônok za toga volo
fzo nyemi nebéfza nej mogli vzé-
ti. Právis mi escse: Ali dônok
tiszto je to právo vadlúvanye i
práva vôra; kfteroj fze naj vecs
lúfztva i naj zmo'znejsa Goszpo-
da ino králove dr'zijo i ftero
csúdna dela potrdjávajo? Odgo-
vor: Od zacsétka fzvità je vszig-
dár vecs ti nepravicsni; liki ti
ver-

x, Ivan 8, 48.

y, Ivan 10, 20.

z, Mát. 10, 25.

verni Bo'zi bilou. Vu vrejmeni
ove velike povoudni je czejla zem-
la oszkrúnjena bíla : ár je vszako tej-
to oszkrúnilo szvojo pout na zemli :
li szamo ofzen fze ji je najslo ver-
ni. aa , Potomtoga je pa czejli
szvejt od Bogà odpadno na teli-
ko; da je Boug mogao Abraháma
zbolvánsztva zyati bb , i ponyem
fzebi lúsz tvo , szprávlati , ftero
bi ga prav csesztílo. Kakti je i
li szamo med 'Zidoszkim náro-
dom potomtoga szvoje právo
vadlúvanye meo notr do Krisztu-
sevoga rojsztva : ali ni tou nej na
vinejsnye gledoucs brezi vszega
zme-

aa , Sztvor. 6, 11. 12 ino 7, 7.

bb , Jos. 24, 2.

zmenkanya. cc, Vu Kriztuse-
vom vrejmeni pa ſteri Farizeus?
ſteri Pop, ali Levíta? ſteri He-
rodes? ſteri Pilátus? ſze je kprá-
vomi Kriztusevomi návuki pri-
drú'zo? Jeli ne právijo ſzami:
Vorvao jeli ſto zmed poglavnikov,
ali farizeusov vnyem? dd, Kriztus
nacsí vcsí. Nyego v sereg je máli:
ee, malo ji je ti odebráni: ff, malo ji
je, ſteri to vovszko pout nájdejo, ſte-
ra na 'zitek pela. gg, Vezdásnya
csúda ſzo pa zmisléna jálnofzt,
ſtera li zapelávajo: liki je 'ze dáv-
no

cc, 1 Král. 19, 14. Pogledni czejloga Sztá-
roga Zákona knige.

dd, Ivan 7, 48,

ee, Lúk. 12, 32.

ff, Mát. 20, 16.

gg, Mát. 7, 13. 14.

no od nyíh Krisztus prorokúvao
govorecsi: Sztánejo krívi Krisztusje
i krívi Proroczke i csinili bodo zna-
mejnya velika i csúda na teliko ; da
zapelajo , csi bi mogoucse bilou , i te
odebráne. Ovo , naprej szam vám
povedao. Csi bodo záto vám
pravili: Ovo , vu púscsini je : nejdi-
te vó. Ovo , vbrámi je , ne vórté.
bb, Stínam, ka szem ti zetím za-
doszta mocsno rosje vrouke dáo:
szkim, csi li szám Sz. Dúhà, ste-
ri i eti more voj biti , ne zada-
vís zvórov vrét , lejhko vrági,
szvejti i tejli vfzigdár prouti sztá-
nes i obládas.

Vzemi záto ete máli dár , moj
priáteo , za veliko i 'zívi 'znyim
tak : naj nej li szamo tí vtem-
noszti bodécsi vídis veliko szvetloszt;
nego i onim , steri vu szmrti szenče
dr' zé-

dr'zélaj szidíjo , sz-vetloszt zide. i i,
Vcsi fze zetoga tebè i tvojga Bo-
gà od dnéva do dnéva bole szpoz-
návati ; tejla po'zelejnye vmár-
jati , krí'z mirovno nosziti , trejz-
no , pravicsno i pobo'zno 'zive-
ti : da tak nej li szamo nepriáte-
li , csi drügo ne vcsinís , dônok
lampe sztífnes ; nego i vu vszem
dobrom deli , liki dobro rodno
drvou , rasztés ino czvetés Bougi
na díko , tvojemi blí'znyemi na
hafzek i tebi na dûsno zvelicsa-
nye , csakajoucsi blá'zeno vûpazen i
naz-vejscsenyè díke o'voga velikoga
Bogà i Zvelicsitela nášega Jezusa
Krisztusa. k k, Stero nám dáj Otsa
nás drági nebeszki po Goszpodni
nášem Jezusi Krisztusi vu jedi-
noszti Dûhà Szvétoga. Amen.

V. J.

V. J. K. J.

1. *Ka je Krsztsánszko vadlűvanye?*

Krsztsánszko vadlűvanye je tákfaBo'za
zlű'zba, ſtere fundamentum je czejlo
Szvėto Píszmo.

2. *Ka je Szvėto Píszmo?*

Szvėto Píszmo je Bo'za ſzvėta rejcs
nám po ſzvėti lidėjh na naſſe zvelicsa-
nye vő naz vejšztsena, ſtero Szvėto Píszmo
ſze i Biblia zovė.

2 Tim. 3, 16. 17. *Vſze (ſzvėto) píszmo je od
Bogá vdejhnjeno, i haſznovito je na vcsenyė,
na káranye, na pobougsanye, na kaſtiganye,
ſtero je vpraviczí: naj popolní bode Bo'zi
ſlovík na vſzákſe dobro delo gotoví, 2 Tim.
3, 15.*

3. *Na keliko tálov ſze dilí tou Sz. Píszmo?*

Na Sztároga i Nouvoga Zákona
knige.

4. *Sto je písau toga Sztároga Zákona knige?*

Moy'zes ino Proroczke 'zidovízki
escse pred Krisztusevim rojstvom. *Lúk.*
24, 27.

5. *Zracsúnaj mi naprej tè nyihove knige?*

Moy'zesove petére;	Peszmene
a, Sztvorjenja,	Esaiás
b, Vöidejnya	Jeremiás
c, Levítov	Jeremiásev Placs
d, Racsúnfszke	Ezekiel
e, Pravdene	Daniel
Jo'zua	Oseás
Szodczke	Joel
Ruthe.	Amos
Samuelove dvouje.	Obádiás
Králov dvouje.	Jonas
Kronike dvouje	Mikeás
Ezdrásove.	Nabum
Nehemiásove.	Habakuk
Eszther kralícze.	Sofoniás
Joba.	Aggeus
'Zoltárszke.	Zakariás
Prílicsne.	Malakiás.
Predgariszke	

Escse

Escse zvún eti jeszo Sztároga Zákona knige; ali, da szo nej od nagyíbanya Duhà Szvetoga píszane, li na teliko nyih szvedoufztvo gori vmememo; na keliko sze tim odzgora naprej zracúnanim ne protivíjo.

6. *Sto je pa toga Nouvoga Zákona knige písan?*

Evangelistje ino Apostolje Grcki po Kríztusevom vnébo zasztoplenyej.

1. *Jvan. 1, 1-4.*

7. *Zracúnaj mi naprej téjh knige?*

Mátaja	} Evange- lium	g, k - Thessaloni- csánczom dvà
Marka		b, k - Timotheusi dvà.
Lúkácsa		i, k - Titusi
Ivana		k, k - Filemoni
Djánye Apostolov		l, k - 'Zidovom.
Pavlov líszt		Jákovov líszt.
a, k - Rimlánczom		Petrova dvà
b, k - Korintusánczom		Ivanovi trijè
dvà.		Judásov líszt
c, k - Galáczom.		Szkrovne knige.
d, k - Efez'ánczom.		
e, k - Filipinczom.		
f, k - Kolofsánczom.		

Ete naprej zracúnane knige vsze vu szebi zdr'závajo; ka je nám na zvelicsanye potrejbno. *Jvan. 20, 30. 31.* Záto nej nám

• trbej znikakšim našši šztarisi tákse kákse návade zdr'zavanyem dšnogazvelicsanya íškati. Már. 15, 19.

8. Komi je szlobodno ete Szt. i Nouv. Zákona knige šteri?

Všzejm lidém, šteri šze šcséjo zvelicsati, cšednim i necšednim, šztárim i mládim, velikim ino málím.

Pravd. 6, 6. 7 Naj bodo ricsib ete, štere jasž zapovidávam tebi denésnyí dén, na šzrczi tvojem. Š ofztri nyè (gyedrno je uglavo kúcsi) tvojoj deczi i gúcsi unyib, gda šzidís vbi'zš tvojoj, i gda bodis po ponti, i gda doli lé'zes i gori šztánes.

Jvan 5, 39. Zbrojávajte píszma; ár šze vám tak vídi, ka vu nyib, 'ziték vekivecsni máte, i ona šzo, štera šzvedocsijo od méne. Dján. 17, 11.

9. Kakda je moremo šteri i zbrojávati?

Zradofztyov i molécsi, a, cšefzton i šzkebzšvanyem, b, na potrdjávanye všre ipobougsanye 'zitka. c,

a, 'Zolt. 119, 103. Kak šzlatka šzo cšelššztiš mojoj gúcsanya tvoja! šzlatkejša šzo od me-
dš všštam mojim. 'Zolt. 119, 18.

b, 'Zolt. 1, 2. Blázeni je on cšlovik, šteri
v-Gofz-

v-Gofzpodnovoj právdi mà vefzeljè szvoje,
i' znyegove právde fzi premisláva vujdne i
vnocsi. Mát. 24, 15.

c, 2. Kor. 13, 5. Szamí fzebè fzkáíavajte,
csi jefzte ~~vn~~ vóri, fzamí fzebè vardejvajte.
Jak. 1, 25.

10. Káksi návuk zdr'závajo czejloga Sz.
Píszma knige?

Návuk Právde i Evangyelia.

Jvan. 1, 17. Právda je po Moy'zeſi dána:
milofztſa (pa) ino iſztina je po Jezusi Kri-
ſztusi vcsinyena.

11. Gde fze nájde gori ete návuk na kráczi?
Vcatekizmusi.

12 Ka je Katekizmus?

Krfztsánſzke vóre krátke vcsenyè;
ali: vſzega Krfztsánſzkoga návuka i
czejloga fsvétoga píszma práva i krátka
ſumma.

13. Keliko tálov mà te Katekizmus?

Sészt:

I, je Právda; tou je, Deſzétera
Bo'za zapovid.

II, je Vóra Krfztsánſzka; tou je,
Jaſz vorjem.

III, je *Moliteu Goszpodnova*; tou je, Otsa nas.

IV, je *Prvo Szvesztvo*; tou je, Krfzt.

V, je *Moucs Czèrkeuna*; tou je, klúcsi králefstva nebeszkoga.

VI, je *Drúgo Szvesztvo*; tou je, Krisztuseva Vecsérja.

P R V I T Á U

OD

P R Á V D E.

14. *Ka je Právda?*

Právda je táksi návuk, šteri nász vcsí, ka mámo csiniti i ka pèháti.

15. *Gde sze nájde gori tà Právda?*

Vdeszéteroj Bo zoj zapouvidi, *Mát. 22, 40.*

Eti je li od te segè právde gucs,štera je vszej lúdi, *Predg. 12, 15.* Nej pa od Czeremoniánszke i Szveczke li 'Zidovszkominárodi dáne i poKrisztusina nikoj szprávlene, *Kol. 2, 16. 17. Már. 5, 18.*

OD

O D

DESZÉTERE BO'ZE
ZAPOUVIDI.

16. *Ka je Deszétera Bo'za zapouvid?*

Táksa zmo'zna Bo'za szvéta rejcs, sfera nám ká'ze, ka szmo du'zni Bougi i nassemi blí'znyemi.

17. *Gda je Bong tou Deszétero szvojo zapouvid dán?*

Vzacsétki etoga szvità jo je vszrczé csloveka, gda ga je sztvouro, vszádo, a, sfero je potom v - 2513. leti na 50. dén, kak szo 'Zidovje z-Egviptoma vō prisli, sz. szvojím pršztom na dvei kameni tábli szpíszano, b, na Simaj-szkoj gori, szblíszkanyem ino sztrejšz-kanyem c, po Angyeli d, Moy'zesi, e, kak 'Zidovom, tak i vszejm lidém, f, vō zglášzo.

a, Rim. 2, 14. 15. b, Vōid. 31, 18. c, Vōid. 19, ino 20. d, Dján. 7, 38. 53. e, Ivan 1, 17, f, Predg. 12, 15.

18. *Na koj nášz vcsi ta prva tábla?*
Na Bogà lúbeznošzt.

19. *Kakda moremo Bogà lúbiti?*
Mát. 22, 37. Lúbi Goszpodna Bogà
tvojega zczejloga szrczà tvojega i zczejle
dúse tvoje i zczejle pámeti tvoje.

20. *Stera zaponvid nášz na ton vcsi?*
Vsze trí te prve táble. Mat. 22, 37. 38.

21. *Povej mi prvo Bo'zo zaponvid?*
Ja szem tvoj Goszpodin Boug; nej-
maj drúgi Bougo'u pouleg méne.

22. *Ka 'zelej tà zaponvid?*
Naj sze Bogà scsefz vszej sztvári naj
bole bojímo, nyega lúbimo i vnyem sze
vúpajmo.

23. *Kaje Boug prepovedau vtoj zaponvidi?*
Naj drúge túhe Bogè pouleg nyega
nejmamo.

24. *Kaje ton drúge ali túhe Bogè meti?*
Drúge Bogè on mà, steri czilon
niksega, a, ali vecs, b, ali pa nej toga
právoga; nego kákso drúgo sztvár
za Bogà mà. c. Ino tej táksi lidjé sze
Brezbogácsarje, Poganye i Bolván-
csarje zovéjo.

- a, 'Zolt. 14, 1. Te blázen právi vszrczi szvo-
jem; nej ga Bogà. Efez. 2, 12.
- b, 2. Král. 17, 38. 39. Ne postájtesze láczki
Bogouv: nego sze postájte Gofzpodna Bogà
vasfega. Gal. 4, 8.
- c, 'Zolt. 106, 19. Teleta kej p szo zlejjali
('Zidovje) pri Horebi, i moliliszo toga zlej-
janoga bolvana.

25. Ka je Bolvánšztvo ?

Bolvánšztvo je fzlűsba Bo'za bol-
vanom dána.

Bolvan je pa ona fztvár, fteroj sze Bo'za csészť
i díka dáva ali : ftero lidjé tak, liki Bogà
fzlűzijo.

26. Kelikátero je tou Bolvánšztvo, i ka je ?
Dvouje: Kufzto i Ténko. Ovo je; csi
kaj, ka je nej Boug, znafsov vűnejs-
nyov fzlű'zbov, ali zvinejsnyim delom,
kako Bogà szamoga, postűjemo, mó-
limo i nyemi Bo'zo moucs pripisűje-
mo: eto je pa povszemszega vszákfa
okornofzt k-Bougi 1. Sam. 15, 23. ná-
me pa, gda sze koga bole bojímo, lű-
bimo i ráj sze vnyem vűpamo, kako
v-Bougi.

27. *Ka sze lejko na te kuszte bolvane obrnè?*

Angyelje, *a*, Vrág, *b*, Szvéczi, *c*,
 3zivoucsi lidjé, *d*, i vize sztvorjene, *e*,
 i naprávlene, *f*, sztvári.

a, Szkröv. 19, 10. *b*, Szkröv. 9, 20. Mát. 4, 9. *c*, Modr. 14, 15. *d*, Dján. 14, 11, *e*, Rim. 1, 23. *f*, 2. Král. 18, 4. *

* Eszi szlísíjo namálani i zgloubani kejpove
 Vóid. 20, 4. poganfszki zmisleni Bògovje,
 liki Baál. Szod. 6, 25. Baálim Szod. 10,
 6. 10. Baál-Zebub. 2. Král. 1, 3. Terafim
 Szod. 17, 5. Dágon 1. Sam. 5, 2. Astaroth,
 2. Král. 23, 13. Molok Jer. 32, 35. Na Kráczi
 i vsümmi je pogledni 2. Král. 17, 30. 31.
 ino 21, 3-7. Steri szo vszi nevolni Bògovje
 Ef. 44, 9-20.

28. *Ka pa na te ténke?*

Vszákxa sztvár i skér; liki, Vrejme
 blágo, mí szamí, drúgi lidjé, szvejt
 Vrág i Boug.

29. *Kakda sze obrnè vrejmen na bolvánstvo?*

Csi sto vrejmeni bin dáva szvoje
 neszrecse; csi eden dén od drúgoga za
 vékse mà i za szpodobnejsega na kákso
 Bo'zo

Bo'zo szlůzbo dr'zı, ali pa nyemi kaj brezi vszega zroka i fundamentuma pripisuje.

30. Kakda blágo?

Gda sze vu szvoje bogáizvto i mestrıjo zavůpa &c.

Mát. 6, 24. Nemorete Bougi szlůziti i mammoni (etoga szvejta blági) Jak. 4, 13.

31. Kakda mı szamı i drůgi lidjé?

Cslovik

I. Szám szebè lejhko na tůhoga Bogà naprávi: csi sze 1.) zneszpodobnim tálom lůbi *Rim. 13, 14.* 2.) li szamo szvoj hafzek íscse *Filip. 2, 21.* 3.) li za trbůjh i 'zaloudecz sze prevecs szkrbi *Mát. 6, 25. Fil. 3, 19.* 4.) csi je szkoupi *Efez. 5, 5. Kol. 3, 5.* 5.) csi sze za moudroga dr'zı, *Prıl 5, 7. Szte. 3, 16.* 6.) csi sze za pravicsnoga stima, geto je nej *Lůk. 16, 15. ino 18, 11, 12. Gal. 5, 4.* 7.) csi sze vmoucsi vůpa *1. Sam. 17, 4-10.* 8.) csi sze zgízda *Prıl. 16, 5. Dán. 4, 27. Dján. 12, 21. 22.*

II. Eden drůgoga na tůhoga Bogà naprávi: csi sze ga zneszpodobnim tálom

lom 1.) boji, Sziv. 50, 19. 2.) lúbi Mát.

10, 37. 3.) vnyem sze vŭpa Jer. 17, 5.

32. *Kakda vrág?*

Csi nyemi vu grejhi i vszakovacskoj
necs sztoucsi po vouli 'zivémo na velz l-
lè ino radošt. Jvan. 8, 44. prouti
Efez. 4, 27.

33. *Kakda Szvejt?*

Csi ga bole lúbimo, liki je potrejbno.
1. lv. 2, 15. Ne lúbte ete szvejt, niti, kà
fzo vu etom szvejt. Csi sto lúbí ete
szvejt; nejga lúbezni Otsé vu nyem.

34. *Kakda pa Bong?*

Csi ga ne szlŭ'zimo tak, kak je szám
zapovedau: nego po kejpi, a, Szvéczi,
b, nassem zmislejnyi, c, i drugom tákssem
dugoványi.

a, Vöid. 20, 4. 5. ino 32, 4. Jer. 1, 11-
15. Grégor D. IX. Kníg 9. líšti píse; Csi
bode sto šten kejspe napravlati, ne prepovi-
dávaj: ali nyè moliti zevszim tálom sze
ogíbli.

b, Gda je proszimo, naj sze za nášz molio
pri Bongí: štero je nej nyihova, nego Kri-
stuseva, cséšt. 1. Tim. 2, 5. 'Zid, 7, 35.

1. lv.

1. lv. 2, 1. i on je nikomí ne dá Ef 42, 8. Tak rávno gda náššo dáševno šzkrb na pope i predgare něhámo.

c, Mát. 5, 9. Zobsztom me cšesztíjo, šteri vcsíjo návnke, šteri šzo zapovídi cslovecse.

d, Mát. 15, 8. Eto lššztuo šze pribli'záva kmeni zvššztami šzvojmi i zlampami me cšesztí: šzrczě pa nyegovo je dalecs od méne.

35. Šzkim šze grozí Boug onim, šteri eto zapovídi ne zdrzíjo?

'Zolt 97, 7. Šzráš je bojdi vsze, šteri šzlŭ'zijo gloubanyi, šteri šze hválio vbolvanih.

36. Ka pa zapovídáva Boug vtoj zapovídi?

Naj mí šzamo nyega za Bogà mámo, nyega šze bojmo, nyega lŭbmo i šzamo vnyem šze vŭpajmo.

37. Ka je ta Bogà bojznošt?

Gda mí premislávamo, kaj je Boug povšzud nazoucsi, vřzamogoucsi i pravicsen; ino tak tou premislávavsi toga hŭdoga šze ogíblemo, to dobro pa našzledŭjemo ino delamo.

Sztvor. 17, 1. *Ja szem te mocsni i vsz-
mogoucsi Boug: nesztanoma kodi pred menov
i boj pobo'zen.*

Bogà bojarnofzt je dvouja: Szlù'zbena i Szi-
novna, Rim. 8, 15. Ona je, gda sze toga
hùdoga li zàto ogíblemo, naj vkastigo ne
szpádnemo. Job. 15, 21. i Král. 13, 27. Eta
je pa, gda sze toga hùdoga ogíblemo i to
dobro esinimo nej za toga volo, kaj bi sze
bojali od bitya: nego zàto, kaj Bogà za
dobroga i pravicsnoga szpoznamo i nyega
lùbimo. Sztvor. 39, 9. Jer. 10, 7.

38. *Ka je Bo'xa lùbezen?*

Csi sze v - Bougi veszelímo, i sztejm
sze zadovolimo, ka on nám dà, ino tak
knyemi 'zelejmo.

'Zolt. 73, 25. - *Goszpodne csi li tebè màm,
nemàram xa nébo i xa zémlo. Zmenkalosze
mi je moje tejlo i moja dùsa; tí szí mojega
szrczà pecsojna i moj tán. Zàto tou je moje
veszeljé, da sze jasz Bogà dr'zim i moje vù-
pacen posztávlam vu Goszpodni Bougi, da oz-
nanùjem vsza dela tvoja* Ef. 26, 8. 9. i Tim.
1, 5.

Liki bojazonofzt: tak tùdi lùbeznoft jeftze
dvouja, Szlù'zbena i Szinovna.

39. Ka je ton, vu Bong sze vŕpati?

Vszigdár i vu vszej nevoláj sze na nye-
ga zaneszti i od nyegali pomoucs profziti
ino csakati.

'Zolt. 118, 8. Dobro sze je na Goszpodna
zavŕpati; i na lidi' nikaj nezaneszti.

'Zolt. 37, 5. Néháj na Goszpodna tvojo
pont, i vŕpaisze vu nyem; on bode dobre
csiniu.

40. Ka escse vets eszi szlŕsi?

Právo i 'zŕvo Bogà szpoznanye, a,
mirovno trplejnye, b, i poníznosze;
c, na dale, naj szebè, d, i ete szvejt e,
zataímo.

a, Jer. 9, 24. b, Job. 1, 21. c, Sztvor.

32, 10. d, Máti. 16, 24. e, Lúk 9, 25.

41. Ka obejcse Bong onim, szteri eto zapouvid
zdrzŕjo?

Sirak 1, 12. Bogà bojécsemi dobro
bode do koncza, i vu szvojem szmrtnom
dnévi sze on blagószlovi.

42. Povej mi drŕgo Bo'zo zapouvid?

Tvojega Goszpodna Bogà iména zamán
gori ne vze mi.

43. *Ka'zelej tà zapovídi?*

Naj sze Bogà bojímo, nyega lúbimo, 'znyegovim sz. iménom ne preklinyjamo, ne prszégajmo, ne czomprajmo, ne la'zmo i ne vkanyũjmo: nego je vu vszej potrejbcsináj na pomoucs zezávajmo, molimo i hválo zdávanyem dícsimo.

44. *Ka je prepovejdano vtòj zapovídi?*

Bo'zega iména zamán gori vzétye.

Sir. 23, 8. *Na prszéganye nã navájaj tvo-
ja vúsztá, i vu tvojem prszéganyi szvétoga
Bogà csesztou imenũvate sze ne navájaj.*

45. *Ka je Bo'ze imè?*

Jehova, Goszpoud, Boug, Otsa, Szin, Sz. Dũjh, Jezus Krisztus, Szvo-riteu, Odkũpíteu, Zvelicsíteu, Poszve-títeu, &c. i vsze, ka sze vu nyegovoj sz. rejcsi ino vnatúri od nyega právi.

Ef. 42, 8. *Jasz Goszpoud, tou je moje imè*
Zolt. 19, 2.

46. *Ka je tou, Bo'ze imè zamán gori
vzéti?*

Ziménom Bo'zim i 'znyegovov szvé-
tov ricsjoucs nej tak, kako je on szám
za-

zapovedau; nego brezi pokoure i postenya 'zivetí.

'Zolt. 50, 16. 17. Tomi nepobo'znomi právi Boug: zakaj oznanújes tí moje násztaťve? i zakaj jemlès mojo závezo vu tvoja vúsztá? gero tí grozo odúrjavas i moje ricsí zamešavas.

47. Kakda ziménomi Bo'zim neposteno 'živemo?

Szpreklinyanyem, szprszéganyem, zospotávanyem, szczompranyem, zlaganyem i no zvkanyúvanyem.

48. Kakda szpreklinyanyem?

Gda Bo'ze delo hűdou pízűjemo, vrági dávamo i nyega sztvoritela &c. právim, ali kaj zla 'zelejmo. Már. 26, 74.

1. Tim. 6, 1. Jak. 3, 9. 10.

49. Kakda szprszéganyem?

Csi kaj krívo znassov ricsjou v potrdjavamo, i za vszákoga máloga dugoványa volo, štero je nej, ni Bougi na díko, ni nassemi blíznyemi na haszek, bojhmécsemo.

Lev. 19, 12. Ne prszégajte krívo zmojim iménom.

Mat. 5, 34. 37. Znikaksim tálom ne pršégajte: nego vasse gúcsanye naj bou, tak, tak; nej, nej; ka je vise toga, szbúdogo je.

Pršegati je Bogà na iszt ne szvèdouštvò, štero vadlùjemo, i na kaštigo te kriycze, zvati.
2 Kor. 1, 23.

50. *Jeli je tak nej szlobodno pršegati?*

Csi sze 1.) kaj-brezi pršéganya nemore szkoncsati; csi 2.) nàsz natou vládniczke &c. primárjajo; csi 3.) Bougi na díko i 4.) blí'znyemi na hafzek szlù'zi: tak je szlobodno. 'Zid. 6, 16. 17.

51. *Jeli je szlobodno pršzego dr'zati?*

Stera sze za tej naprej zracsúnani štiri zrokov volo doprneszè: tou tákso szmo du'zni zdr'zati. Csi szmo pa kaj znasse szlaboshti, ali neszpametnoshti prouti nàšsoj dūšnoj vejšti vcsínili ali szpršzegov obečsali: nej nám je potrejbno zdr'zati

Steri kaj hűdoga szpršéganyem obečsa; dvakrat pregrish, 1.) szkrívím pršéganyem 2) kríve pršzege zdr'závanyem, kako Heroudes, *Már. 14, 9.* Eszi szlísí i oblűba (votum), csi što kaj, e. g. csi-štoucso i júnáštvò czejloga 'zitka Bougi oblűbi,

oblúbi, kou nyemi je od Bouga nej dáno,
niti ga zdr'zati nemore.

52. *Kakda sze Bo'ze imé ospota?*

Csi sze sz. pís'mo, predga, peszmi, ali
molítve i drúgo dobro zgovárjanye od
Bogà ino nyegovoga dela preobrnè na
oszmèjávanye.

Gal. 6, 7. *Ne bloudite: Bong sze ne dà
ospotávati.*

53. *Ka je tou, czomprati?*

Zvraj'zov mocsjouy csúdna i hűda du-
goványa delati: ali paz-Bo'zov ricsjouy i
'znegovim sztvorjejnyem neszpodobno
'zivetí.

Ino takse je dvouje: *Kuszto i Ténko. Ono je,*
csi Bogà odvr'zemo i kvrági sze pridrű'zím-
mo; naj on nám dá moucs csúdna hűda
dela znati i csiniti *Pravd. 18, 9 - 12. i Sam.*
28, 7. 11. seqq. Eto je pa, csi Bo'zo rejcs,
trávo, korenyè, ali kaj drúgo, na tou
nűczamo, na kou je nej dáno. J tou
obcuje Boug prepovidáva, *Szkr. 21, 8.*

54. *Kakda zlaganyem i zvkanyűvanyem?*

Csi krívo vcsímo i szkazlivo 'zivé-
mo?

55. *Kakda vu vcsenyei?*

Gda kaj za Bo'zo rejcs dr'zímó i za
iszti-

isztino, csi gli je nej : ali ; gda nasso hūdoubu z-Bo'zov ricsjouu odejvamo i zakrívamo.

Ezek. 13, 7. Feli je nej vasse prorokúvanye láz' ? i dónok právite : Goszpoud je velo , geto szemjasz nej gúcsau. 1 Kor. 11, 13-15. 1. Tim. 6, 3-4.

56. Kakda szkazlivofstjom ?

Gda sze nassa molítev , szpouvid i vūnejsnye delo sz-szrczom i zmislejnyem ne vjediná.

2. Tim. 3, 5. Steri sze dr'zijo , kak dabi bogàbojècsi bìli , ali nyegovo monc : zataijo ; i taksi sze ogíbli , Tit. 1, 16.

57. Kakda szamán vzememo Bo'ze imè vu molítvi ?

Csi sze vu molítvi nassoiz zvűsztami k-Bougi pribli závamo , sz-szrczom izmo pa dalecs od nyega. Már. 15, 8. Pogl. pit. 38, d.

58. Kakda vu szpouvidi ?

Csi zjezikom právi : 'zau mi je , kaj szem pregrejso ; profzi odpűscsanye grejhov ino obejcse pobougsanye szvojga 'zítka ; ali sz-szrczom ne 'zelej vu Kri-sztusi

szetusi Bo'zo milosztso, niti sze ne pougsáva. *Es 1, 11. seqq.*

59. *Kakda zdelom i szcsinejnyem?*

Csi sze sto za moudroga dr'zí ali právi : jaz znám Bogà i dõnok ga sz-szvojim hũdim delom ino 'zivlejnyem zataí.

Mát. 23, 5. Vszá szvoja dela pa csiníjo, naj sze vídijo od lůdi. 2. Tim. 3 5.

Scsesz vszega toga escse zamán Bo'ze imè gori vmememo : csi szmo na vcsenyè nyegove sz. rejcsi nemárni ; csi za kakstè málo delo Bogà ali Jezusa li znasse návade zezávamo ; csi sztvorjenimi sztvármi neszpodobno 'zivémo ; csi sze za Bo'ze sziní i verne Krsztsane dr'zimo, i dõnok szmo vszigdár nátom, kakbi mogli naslega blíznyega vkaniti &c.

60. *Szķim sze prii Bong onim, steri tou ne zdr'zijo?*

Võid. 20, 7. Ne nèha Goszpoud brezi kastige onoga, steri zamán nyegovo imé gori vzeme. 1. Sam 2, 30.

61. *Ka pa zapovidáva Bong vtoj zapovídi?*

Pravicsno 'zivlejnye sz-szvojim szvétim iménom.

62. Kakda pravicsno moremo 'znyim
'ziveti?

Naj nyè vu vszej potrejbcsináj na pomoucs zovémo, a, molimo, b, dícsimo, c, i hválimo, d,

a, 'Zolt. 50, 15. Zovi me na pomoucs vu urejmeni sztiszkávanya tvojega, oszlobodim te, i ti bos mené dícsó.

b, Efez. 6, 18. c, 'Zolt. 103, 1. d, Efez. 5, 20.

63. Kakda escse pravicsno 'zivémo z-Bo'zim iménom?

Csi pravicsno Bo'zo rejcs prejdgamo, a, szvéto písimo gyedrno stémo, b, pred vszákim cslovekom pravicsno vadlújemo. c,

a, 1. Pet. 4, 11. Csi sto gucsí; naj gucsí, kako Bo'ze ricsí. b, Iván. 5, 39. Pogl. pit. 8.

c, Mát. 10, 32, 33. Vszáki steri mené vadlúje pred lidmi; vadlúvan bom jasx i nyega pred Otsom mojim, steri je vnebészaj, steri pa mené zataí pred lidmi; zataim ga i jasx pred Otsom mojim, steri je vnebészaj.

64. Ka obejcse Bong onim, steri tou zaponvid
zdr'zijo?

Mal. 4, 2. Zide vám, steri sze bojíte
iména mojeza, szuncze te pravicze,
i zdrávje pod perotájh nyegovi. Sirák
46-49. ráli.

65. Povej mi trétyo Bo'zo zaponvid?

Szpoumenisze, da Szoboutni dén
poszvetis.

66. Ka'zelej tá zaponvid?

Naj sze Bogà bojímo, nyega lúbimo;
predgo i nyegevo szvéto rejcs ne za-
metávajno: nego jo za szvéto stímaj-
mo, radi jo poszlúsajmo ino sze jo
vcsimo.

67. Ka prepovidáva B. vtoj zaponvidi?

Neposzvetsenyè Szoboutnoga,* ali
Nedelnoga** dnéva.

* Szobota sze zove 1, vszáki dén Lev. 23,
15. 2), vszáki szvétesnyi dén Ezek. 20, 20.
3), vszáki szédmi dén Vöid. 16, 25. 4),
czejli tyeden Lev. 23, 15. Lúk. 18, 12. 5),
vszákse szédmo leto Lev. 25, 3. 4. 6),
pétdeszéto leto Lev. 25, 8-10. Eri sze li
szédmi dén razmi.

** Nedela, 'Zidovom szédmi, nam Krsztse-
nikom

nikom pa prvi dén vu týédni, je nasztávle-
na szkrštsánfzke szloboscine *Gal. 5, 1.*
od Apostolov *Djan. 20, 7. Szkr. 1, 5. 10.*
záto; kaj je vtom dnévi Krisztus od szmr-
tí gori sztano, sz. Důhá je poszlau i ete szvejt
sztvoriti zácsau.

68. *Sz kim tálom te Nedelni dén ne poszve-
tímo?*

Csi Bo'zo rejcs i predgo zavr'ze-
mo.

69. *Kakda Bo'zo rejcs zavr'zemo?*

Csi jo znikaksim tálom ne poszlūsamo;
ali, csi jo gli poszlūsamo, ne radi
jo poszlūsamo.

Fer. 6, 10. Ovo, neobrejzano je nyih váho
takda nemrejo poszlūsati; ovo, rejcs Gosz-
podnova je nyim spot ino jo nescsejo. *Os. 4, 6.*

70. *Kakda B. rejcs zavr'zemo znepozlū-
sanyem?*

Csi manyŭkiemo, a jejmo, piémo,
b zmejnyamofze, ino plésemo, c szveczki
návuk sze vesímo, d ali zvŭnejsnye te-
lovno delo oprávlamo. e.

a, *'Zid. 6, 12.* b, *Ezek. 22, 8. 9. 26.*
ino 34, 8. * c, *2 Makk. 4, 12-14.* d, *Rim.*
16, 17. 18. ** e, *Mát. 22, 5.* ***

* Efzi szlífi goszťuvanye i vszako gosztsenyè,
Krsztítje, tòrbína i vszákfa lakota

** Táksi szo i kòédie ino vszákfe zamán
valon csefketanye i gucs.

*** Efzi szlífi terjánye, zapovidánye na
delo, &c.

71. Kákda pa szposzlűsanyem?

Csi jo kakti proufzto cslovecso rejs
poszlűsamo, a, ali pa, csi szamo pri poszlű-
fanyi, osztánemo, niti jo vszrczè ne
pisztímo. b

a. Lúk 10, 16. Steri vász poszlűsa, menè
poszlűsa; i steri vász zavr'ze, menè zavr'ze.
b, Jak. 1, 22. Bojdite delavczi te rejsi i nej
szamo poszlűsavczi; da szamí szebé ne zno-
rite. Ezek. 33, 31. Predg. 5, 1.

72. Szkim sze prií Bong onim, steri Nedele
ne szvetíjo?

Vöid. 31, 14. Sterikoli oszkrúni szo-
boto, szte szmrti szmrttyov vmerjè.
Racs. 15, 35.

Grozí sze i zognyom Jer. 17, 27. Szpobej-
gom i zvouzom Jer. 8, 9. 10. 2 Kron.
36, 15. Zjocsom i zbritkosztyom Amos
8, 10. Zgládom poszlűsenyà szvoje sz.
rejsi, Am. 8, 11.

73. *Ka pa zapovidáva Bóg vtoj zapovidi?*

Poszvecsenyè szoboutnoga, ali Nedelnoga dnéva.

Gda právimo, ka sze szoboutnoga, ali Nedelnoga dnéva poszvecsenyè zapovidáva vtoj zapovidi: teda sztejm ne zapéramo vð te drúge dní, naj bole te szvétesnye; liki: kolede, Vúzen, Ríszále i Apostolov szvétke.

74. *Zakaj je zapovedan B. Nedelni dén szvetiti?*

Zato (1) ár ga je on szám szvetiti i poszvéto Szivor. 2, 2. 3. (2) Naj sze i za dúšo eden dén vu tyédni vszegavejcs pascimo. (3) Naj szi ti poté'zeni delavczi, trúdna dr'zina i zivína od vinejsnyega dela szvoje Goszpodè i Goszpodárov pocsiné. (4.) Naj sze szpomínamo ipremislávamo od te vekivecsne szobote i Nedele, štera bode vnebéšzaj.

75. *Gda sze je zácsan tè dén szvetiti?*

Moy'zes sze szpomína szobote esce pred Deszétere Bo'ze zapovidi vð dányem, Vóid. 16, 23. Sz-šteroga lejhko vszáki vpamet vzeme, kaj sze je preczi po

po dokoncsanyi sztvorjenyà od vszej verni szvetíla. Sztv. 4, 3. 4.

76. *Kakda sze szvetí?*

Csi Bo'zo rejcs za szvéto mámo, radi jo poszlúfamo ino sze jo gyedrno vcsímo.

77. *Kakda Bo'zo rejcs za szvéto mámo?*

Csi jo za drágo i za veliko dr'zímo, kako Bo'zo rejcs dr'zati moremo i *Thess.* 2, 13.

78. *Kakda escsé nacsí?*

Csi jo radi sz-szrczà i zľúbéznoszyov poszlúfamo.

Lúk. 11, 28. Blá'zeni szo ti poszlúšávcsi rejcsi Bo'ze i nyè zdr'závczi. Tak i na 10, 31.

79. *Feli je zadoszta, csi li jo poszlúfamo?*

Nej je; nego i gyedrno sze jo trbej vcsiti, vízrczi zdr'závati i pouleg nyè 'zivetí.

Lúk. 8, 15. Stero je pa vto dobro zemlon szpadnolo: tou szo oni, steri z dobroga szrczà i szponiznaga poszlúšavsi rejcs zdr'zijo i szád prneszèjo vmirovnom potrplejnji.

80. Gde tou moremo csiniti?

Tak domà , ali gde indri , kako vczézkvi.

Kol. 3 , 16. Rejcs Krisztuseva prebívaj vu vami bogato vu vszákoj modrouszti: vcsivsi , i opomínavsi szamí szebè z 'Zoltármi, z hválnimi i zdúhovnimi peszmami z'úbeznoštyov szpejvavsi vu szrczi vassém Gospodni. 'Zolt. 1 , 2. Dján. 17 , 11. Lúk 2 , 46.

81. Ka Bong obejcse onim , fteri tou zaponvid zdr'zíjo ?

Mér vu králesztvi i vsze , ka fzméra szhája. Jer. 17 , 24. 25. 'Zítek vekivecsní , Es. 58 , 13. 14.

82. Na koj nász vcsí ta drúga tábla ?

Na bli'znyega lúbeznošt.

Nás blíznyi je tak vszáki cslovik znáni i neznaní , dobri i hűdi , priáteu i ne priáteu kakti mí szamí.

83. Kákda moremo nassęa blíznyega lúbiti ?

Mát. 22 , 39. Lúbi bli'znyega tvoęęa , kako sám szebè.

Nassa knám lúbezen pa vetom sztojí : naj sze najprvo i verno za dűso szkrbímo i tak toga sztároga csloveka vnami zadávlaįmo , drúęęę pa , naj i tejlo szpodobnim šalom hráńimo. Mát. 16 , 28. Efę. 5 , 29.

Tak

Tak csinmo i zblí'zным našim. *Mát.* 7, 12. *ino* 5, 44. naj bole šzpriátelom i naše vðre dr'zinom. *Gal.* 6, 10. Vše pa zdelom i zdjányem. *Iv.* 3, 18.

84 *Stera zapovíd nášz na ton vcsí?*

Vše szeden na toj drúgoj tábli; šterih ta prva od zacsétka je štrta.

85. *Povej mi štrto Bo'zo zapovíd?*

Postŭj otso t'vojega i mater t'vojo; naj ti dobro bode i dugo 'živés na toj zemli.

86. *Ka'zelej tà zapovíd?*

Naj šze Bogà bojímo, nyega lŭbimo; naše roditele i Goszpodo ne zametávajmo, niti na šzrd ne nadigávajmo: nego je postŭjmo, nyim šzlŭ'zmo, pokorni bojdmó, lŭbmo i za veliko preští-majmo.

87. *Ka je prepovejano vtoj zapovídi?*

Zametávanye naši roditelov.

88. *Što šzo naši roditelje? ali; što je naš Otsa i Mati?*

Boug, i vszi oni lidjé, šteri nám zapovidávati morejo.

89. *Kakda je Bong nas Otsa?*

On je nám dáu 'zítek, a, i vtom na nász paszko noszécsi dáva nam hráno, b, odeteu c, i od vsze pogibeli nász varje, bráni i zdr'záva. d

a, 2 *Makk.* 7, 22. 23. b, 'Zolt. 145, 15. c, *Mát.* 6, 25. d, 'Zolt. 94, 13. 18. ino 105, 14

90. *Gde sze pa táksi lidjé gori nájdo?*

Vu vszój troujoj sztávi: vu szveczkoj, Czèrkevnoj i H'znoj.

91. *Sto szo Otsevje i Matere vu szveczkoj sztávi?*

Vládniczke, tou je, Czaszar, Kráu, zemelszka Gofzpoda i drůgi, steri nad nami oblászt májo. *Sztv.* 41, 43. ino 45, 8.

92. *Sto szo nyihova decza?*

Podlo'zánczi i kmetje. 1 *Sam.* 24, 12. *Esd.* 1, 5.

93. *Sto szo roditelje v-Czèrkevnoj sztavi?*

Vucsitelje, pred arje ino Skoulniczke, steri drůge na pobo'znoszt i na drůgo dobro vcsenyè vcsíjo. 2 *Kral.* 13, 14. *Gal.* 4, 19.

94. *Sto szo nyihovi Otroczi?*

Poslūsávczi i vucseníczke i Kor. 4, 14, 15.

95. *Sto szo pa nassí roditelje vu Hí'znoj szetávi?*

I. Nassí lasztivni telovni roditelje ; Otsa i Mati, dede i baba, otsin i macsiha, sztríca i sztrina, szvák i teticza, vűjecz i vűna &c.

II. Steri na nász otsinszko szkrb no-
szio ; kákfi szo tútorje, dojka, goszpo-
dár, goszpodaricza &c. Gal. 4, 12. 2 Král.
5, 13. Jud. 6, 11.

III. Vszí szetári i mládi posteni lidjé,
steri kaj dobra znamí vcsiníjo. Lev 19,
32, 33. Job. 29, 25, 26. i Tim. 5, 1, 2.

96. *Sto szo tej szinovje?*

Mí nyihova telovna decza, sziroute,
dr'zina i vszi, steri od drűgi szvoje 'zi-
vlejnye i kaj dobroga prijemlemo. Job
29, 16. Ivan 19, 26, 27.

97. *Szkim tè nassé roditelje ne szmejmo zavrcsi?*

Ni sz-szrczom, ni zricsjouv, ni znosej-
nyem, niti zdelon?

98. *Kakda je sz szrczom zavr'zeno?*

Csi je vszrczi za nikoj mámo, ne postŭjemo, i neradi nyihove zapovidi gori jemlémo. *1 Sam. 10, 27.*

99. *Kakda zvie jouv?*

Csi hidou od nyih guesímo, ali je pa ospatávamo i ogrizávamo *2 Král. 2, 23. Tit. 2, 10.*

100. *Kakda znosejnyem i zdelom?*

Csi sze okorno prouti nyim dr'zímó,, nyè zametávamo ino czilou tà nehámó.

Pril 30, 17. Steri szvojega Otso ospota, ali zavr'ze materno vcsenyè; toga ocsi dolszki konvranje vò szklivéjo, ali ga ti maládi nly pojeyjo. Sir. 3, 12. 17.

101. *Sz kim sze prti Bong onomi, steri szvojga Otso i mater ne postŭje?*

Právd. 27, 16. Prekléti steri ne postŭje Otso szvojega, ali mater szvojo. Vòid, 21, 15. 17. Steri zbíje, ali opszŭje Otso szvojga, ali mater szvojo; szte szmrti szmrtyov sze naj vmorí.

102. *Ka zapovidáva tà zapovid?*

Naj mi nasse roditele i Goszpodo postŭjemo, a nyim szlŭ'zímó, b pokor-
ni

ni bojdemo, c nyè lúbimo i gori zvi-
sávajmo. d

a, Sir. 3, 9. 10. Zdjányem i zgovorjej-
nyem postŭj tvojga Otso i tvojo mater : naj
príde na tè od lŭdi blagoszlou. Ár Otsé bla-
goszlou potrdí otrokovu hi'ze.

b, 1 Tim. 5, 4. Dobro pournouti rodíte-
lem je dobro i priétno pred Bougom.

c, Efez. 6, 1. Ví otroczí, poszlŭsajte
vasse roditele vu Goszpodni, ár je tou pra-
vicsno.

d, 1 Thes. 5, 12. 13. Proszimo vász bra-
tye, da postŭjete one, steri delajo med vami i pred
vami sztoíjo vu Goszpodni ino vász opominajo. J
jáko kronto je lúbte za volo nyíh dela. Vu méri
zivte eden z drŭgim.

103. Vskáksem dugoványi moremo nyim pokorní
biti?

Vzákssem a, stero je nei prouti Bou-
gi. b

a, Kol. 3, 20. Otroczí, poszlŭsajte ro-
ditele vu vszem, ár je tou priétno pri Bougi.
Tit. 2, 10.

b, Dján 5, 29. Bole moremo Bougi po-
korní biti, kako lidém.

104. Ka pa, csi szo hűdi, náime lagoi
Vlădniczke?

I tim hűdim szmo du'zni pokorni biti;
ár je nyih zmo'znoszt od Bogà, a ste-
rih 'zmetna siba je lejhko za nassi grej-
hov volo na năsz pűscsena. b

a, Rim. 13, 1. Vszàka dűsa oblăsztim
vűsesnyim podlo'zna bojdi. Ár nejga oblăszti,
nego od Bogà, i stere oblăszti jeszo, od Bogà
szo posziàvlene.

b, Rim. 13, 3. Ár szo Poglavnícze nej
na sztrájh tim dobro csiněsim; nego tim
hűdo.

105. Dopűszto je nyim Boug vsze, ka scsějo,
znami csiniti?

Nej nyim je dopűszto: nego je zapo-
vid dău nyim, pouleg stere mājō szvojo
csěszt doprnăsati. Práv. 17, 11. Modr.
16, 15.

106. Dă năm kaj B. csi tou zapouvid
zdr'zimo?

Vsze dobro i dűgi 'zítek na etoj zemli.
Ef. 6, 23.

Gsăszi Boug du'ze 'zivé te hűde, liki te do-
bre zăto 1.) naj sze sz-szvoje hűdoube
povrnějo. 2.) naj sze ne odgovărjajo
nigda

nigda szkrátim 'zítom ka szo sze nej mogli povrnouti; esi vu szvojoj hűdobi vmerjějo. Tej m táksim na véksega i teskejšega racsún dávanya szlű'zi dűgi 'zítek. *Sir. 17, 18.*

107. *Povej mi pětó Bo'zo zapouvid?*

Ne vmouri.

108. *Ka 'zelej tá zapovid?*

Naj sze Bogà bojímo, nyega lűbimo; nasšega blí'znyega 'zítki ne skoudimo, ali protivínsztva ne csínimo: nego ga pomágajmo vu vszej 'zítka i tejlá potrejbcsinájh ino pogibeli.

109. *Ka prepovidáva ta zapouvid?*

Vmorjenyé. Vmoriti je pa, koga 'zítki skouditi.

110. *Koga ne szmejmo vmoriti?*

Ni szamí szebè, ni nasšega blí'znyega.

Zetoga sze razmí, kaj je Boug zviríne ino škodlive sztvári nej prepovedau vmárjati na nas hafzek. *Szv. 9, 2. 3. Dján. 10, 13.* Ali doli mo'zd'ziti, kakti i drevje poszekávati &c. štero ga sze Boug dícsi, je prepovejdano.

III. Kakda cslovik szám szebè vmorí?

I. Na tejlo gledoucs cslovik szebè vmorí

1.) Znotrejsnyim tálom : csi sze *a*, prevecs 'zalosztí *Sir. 30, 24. 2 Kor. 7, 10. b*, szrdí, szkrbí &c. *Sir. 30, 25. Predg. 8, 8. c*, veszelí. *Predg. 7, 46.*

2.) Zvűnejsnyim tálom : csi *a*, vecs dela, ali na szè nakláda, liki more doprneszti. *Sir. 13, 2. 3. b*, manyűkije, *Pril. 1, 32. ino 6, 9-11. c*, nemertűcslivo * vu hráni i odeteli 'zivè *Pril. 23, 2. 20. 21. d*, csi sze szvoje dobre voule vpogibelnoszt písztí. *Sir. 3, 27. e*, csi sze obejszi, ali buje zocsivesznim tálom. *Mát. 27, 5. Dján. 16, 27.*

* Csi prevecs jej i pijé. *Sir. 31, 21. 22. 28. 34.* Ali csi od szkopouszti nikaj na szè ne szmej potrositi.

II. Na dűso gledoucs pa cslovik szebè vmorí

1.) Znotrejsnyim tálom : csi *a*, hűdo mífzli, ali 'zelej. *Pril. 21, 10. csi b*, Bogà odűrjáva. *Pril. 8, 36. 1 Tim. 5, 6.*

2.)

2.) Zvũnejsnyim tálom : csi *a*, ete szvejt bole lûbi, liki Bogà: *Lûk. 9, 24.* Csi *b*, vu prekũpsũvanyi nepravicsno 'zivè. *Príl. 1, 19.* csi *c*, vidoucs i nevidoucs prouti deszéteroj Bo'zoi zaponvidi grisi.

112. *Sz kim nassèga bli'znyega vmorímo?*

Sz-szrczom, szpoglédom, zjezikom i zrokami.

113. *Kakda sz-szrczom?*

Sz-szrczom ali zmislejnyem blíznyega vmorímo : csi nyemi *a*, hũdou 'zelejmo, csi sze *b*, na nyega szrdimo, csi ga *c*, odũrjávamo ino szmo nyegovi notrejsnyi i szkrivni nepriátelje.

a, *Sztvor. 27, 41. Príl. 21, 10. b*, *Mát. 5, 22. Ef. 4, 31. 32. c*, *1 Jvan. 3, 15. 2 Sam. 3, 27.*

114. *Kakda szpoglédom i znosejnyem?*

Csi sze na nyega zneshpodobnim tálom zglédnemo, zobmi skríplemo &c. *Gen. 4, 5.*

115. *Kakda zjezikom?*

Csi ga *a*, pszũjemo i preklinyamo, *b*, drũgim lidém ga tou'zimo, csi *c*,
B 7 'znyim

'znyim lipou gucsímo, vĺzrczi ga pa odŕjávamo; csi ga *d*, na koj rátamo, gde more pogínoti.

a, 'Zolt. 57, 5. *Fer.* 18, 18. *b*, *Príl.* 25, 18. *Mát.* 26, 61. *c*, 'Zolt. 55, 22. *Príl.* 23, 7. *Mát.* 26, 48. 49. *d*, *Príl.* 16, 20.

116. Kakda pa zrokami?

Csi nyemi zdelom izcsinejnyen 'zítek vzememo; ſtero ſze zgodí

I. Po nami

1.) Na tejli: csi *a*, nyemi nyegovo hráno, ali odeteu, vzememo. *Sir.* 34, 24-26. csi *b*, ga vouzo denemo, vſteroj mrejtí more: csi *c*, ga ſzamí ſzkákſov skerjouv bujemo. * *Sztv.* 4, 8. *Mát.* 23, 35. *Dján.* 7, 59. ali *d*, tak zbíjemo, da 'znyega pred vrejmenom more mrejtí. *Lúk.* 10, 30.

* Efzi ſzlísijo, ſtere ſzi zabajajo, naj ne popriéjo, *Sztvor.* 38, 9. vu utrobi ſzvoj ſzáð zadavíjo. *Vôid.* 21, 22. vſzne polézejo i *Král.* 3, 19. ali pa, ſzkrívoma kraj od ſzébe odvŕzejo i zadavíjo.

2.)

2.) Na dŭši pa, csi ga, *a*, na hŭdi návuk i návado vcsímo *Mát. 18, 7.* csi ga *b*, ne pokáramo i ne pokasti-gamo, gda ga vídimo hŭdou csiniti *2 Sam. 3, 13.* csi *c*, nyemi znassim 'zi-vlejnyem na hŭdo pout ká'zemo. *Mát. 18, 7.*

II. Po drŭgi: csi tou, ťtero szmo mí namejnili, po drŭgi doprneszémo *2 Sam. 11, 15.*

II 7. *Ka je ešče prepovejano viôj zapou-vidi?*

Nemilosztfa, *a*, nevous csenoszt, *b*, radoszt nad lŭczkim kvárom, *c*, zadomešcsenyè *d*, &c.

a, *Ju 3, 17.* Steri mà bráno etoga szvejta, i vídi brata szvejega potrebŭvati, ino zaprè szrczè szvoje pred nyim; kakda lŭbezen Bo'za ofztáne vu nyem? *Lŭk. 16, 19-31.*

b, *Jak. 3, 14-16.* Csi britko nenáved-noszt máte i nyesko vu szrczáj vassi; ne hvál-tešze i ne la'zte prouti ištini. Nej je tà mo-drouszte od zgora szhajajoncsa; nego zemelszka, telouna i vraj'za. Ar gde je necšemurnoszt i krejga: tam je zmeišanye i vsze hŭdo delo.

c, *Príl.*

C, Príl. 24, 17. 18. Gda szpádne tvoj nepriáten, ne radújše, i gda sze porúsi, ne veszéliše tvoja pamet: naj sze ne vídi od Goszpodnovoga okà hűdo, i obrnè od nyega szvoj szrd na tébe. Príl. 3, 34.

d, Rim. 12, 19. Ne zadomesztsávajte szí, lűbléni moji; nego dájte meszto szrdi: ár je písano: moje je zadomesztsávanye jasz pourném, právi Goszpod.

Eti sze li domácse zadomesztsávanye razmi, ftero szhűde náklonoszti szhája Mát. 5, 38. Rim. 12, 17. vűnejsnye szveczko zadomesztsávanye je pa szloboudno. Rim. 3, 4. Pravd. 19, 13. Szkoj sze i tou razmi; ka sze je szloboudno vojszkűvati; kakti je tou i szám Boug zapovedau Pravd. 31, 3. Jos. 1, 1. I Sam. 23, 2. 'Zolt. 18, 48. ni Krisztus, niti Apostolje szo nej prepovedali Lűk. 3, 14. Mát. 8, 10. Dján. 10, 4.

118. Szkim sze Boug grozí onim, steri tou ne zdr'závajo?

Sztvor. 9, 6. Steri prelijé krv csloveco, po csloveki sze krv nyegova prelijé. Mát. 26, 52.

119. Ka je pa vtoj zapovvdi zapovej-
dano?

Naj mí nassęga bl'znyęa pomágamo
vu vszej potrejbęináj 'zítka nyęgovoga.
Mát. 25, 35. 36. Lúk. 10, 33-35. 1 Kor.
10, 24. 1 Fv. 3, 18.

120. Ka esęe za dobro delo eszi szl'isi?

Milosztsa, a, zmérjenyę, b, Mér, c,
krotkoszt i trplejnye, d, ino lúbe-
zen. e,

a, Mát. 5, 7. Blá'zeni szo ti milosz-
tivni; ár oni milosztsę dobíjo. Pril. 3, 3. 4.

b, Ef. 4, 26. 32. Szuncze naj ne zájde
nad vassov szrditosztjov. Bojdite pa med sze-
bov priaznivi, szmileni, odpúsztsęsi eden drú-
gomi, kako je i Bęę v - Krisztusi odpúszto
vám.

c, Rim. 12, 18. Csi je mogęęe od vász,
zevszejmi lidmí mirovno 'zítę.

d, Mát. 5, 5. Blá'zeni szo krotki; ár
oni bodo órokúvali zemlon.

e, Rim. 12, 10. Zbrátrnov lúbesznosztjov
eden kdrúgomi lúbeznięen.

121. Ka obejtse Bóg zdr'závczen té zapovídi?

Mát. 5, 7. milosťtvo, ť. 9. szinovcsino ť. 5. zemelszko ůrocsino.

Escse dosťta vets obejtse sz. písztmo, steri drůge ne vmárjajo. Vöid. 1, 21. 1 Sam. 24, 20. ino 26, 25.

122. Povej mi Sészto zapovid?

Ne prazníjh.

123. Ka 'zelej tá zapovid?

Naj sze Bogà bojimo, nyega lůbimo; csísztó iszrame'zlıvo 'zıvémo vu rıtséh i djányi: i vszáki szvojegá tivárisa lůbi ino postůje.

124. Ka je prepovejđano vtoj zapovídi?

Práznošť i vsza necsıšťtoutsa. 1 Kor. 6, 18.

Práznošť, ali szmıusťtvo, je teliko: liki sz. híšťvo presťtoupiti i zlıťtzkim, tak zmoskim, kak 'zenszkim, szpoulom necsısťto i nepošťeno 'zıveti. Kurvejšťvo je pa zvůna sz. híšťva 'zıvoutsi necsıšťtoutsa. Sodomia, csi sze zmoskim szpoulom, ali znejmov 'zıvınov, zgodı. Rim. 1, 26. 1 Kor. 6, 9.

125. Szkim je nej szlobodno práznivati?
Zniksim szpoulom.

126. Szkelikim tálom sze tou zgodí?
Szcsé: vérim tálom : Sz-szrczom, zno-
sejnyem, zgovorjejnyem ino szcsinej-
nyem.

127. Kakda sz szrczom?

Csi sze necsísztó mislejnye ino po-
'zelejnye, tak a, prouti vouli, kak b,
po vouli, vnassém szrczi pobúdi.

a, Sir. 19, 16. Je táksi, steri szpádne
vrejcsi; ali nej sz szrczà: i sto je, steri bi
ne szklekno zjezikom szvojem? Fak 3 2.

b, Mát. 5, 28. Stogodi sze zglédne na
'zenszki szpoul na po'zelejnye, 'zeje práznú-
vao 'znyim vu szvojem szrczi Rim 7, 7.

128. Kakda znosejnyem?

Csi sze szprevedno i po kurvejskom
nos'imo. *

* Csi zocsmí szemo tamo blíszkamo. 2 Petr.
2, 14. Sztv. 39, 7. Sir. 26, 12. 13.
neszpodoben i gizdav gvant, noszimo,
gládimo sze ino sze lejpi naprávlamo.
Deut. 22, 5. 2 Král. 9, 30. Pril. 7, 10-12.
Kúsűjemo obímlemo scfigetamo &c. Si-
rák. 9, 2-11.

129. *Kakda zgovorjejnyem?*

Csi szrame'zlive i neszpodobne ricsí gucsímo, ali pá popejvamo.

Efez. 4, 29. 30. Niksa gníla rejsz zvišzt vassí naj nejde: nego csi je štera dobra na czim-pranya (dúsevnoga, haszek, naj bon prietna poszúšavczom. *J* ne dreszélte toga szvétoga Dúhd. Efez. 5, 4. Kol. 3, 8.

130. *Kakda szcsinejnyem ali xdelom?*

Csi nelznáj'zno i neposteno znassim tejlom 'zivémo Pogl. pít. 124.

Gal. 5, 19. Ocsivešzna szo toga tejla dela; štera szo práznoszt, kurvejstvo, necsisztoncsa, hotlivoszt (libido.)

131. *Ka je tejh tolíki grejhou zrok?*

Te naj vékší zrok je *a*, manyúkivanye *b*, lakota, oblošzujnoszt, i pianoszt *c*, húdo tiváristvo *d*, zmejna, *e*, plészanye, *f* márne ricsí, peszmi, knige, kejpove &c.

a, Sir. 33, 28. Doszta búdoga je vsílo manyúkivanye. Príl. 7, 6-9.

b, Sir. 19, 2. Vínó ino 'zenszki szpoul xapelajo te mondre. Rim. 13, 13. Efez. 5 18. Prílíka je Lot, Szcv. 19, 33. 35.

c, 1 Kor.

c, 1 Kor. 15, 33. Dobro segon tiváristvo búdo ofzkriúni. Ezek. 23, 11.

d, Vóid. 32, 6. Doli je szelo lúsztvó kjesztvini i kpítvini, i gori je sztanolo na zmejno.

e, Mark. 6, 22. Gda bi pa notri sla Herodiáseva csí, i gda bi plészala i dopadnolo bi Heroudesi ino gosztéjm Heroudesi ino gosztéjm: erko je toj divojki; proszi me, ka scsés.

f, Sir. 9, 5. Ne vrtisze pri popejukinyi; da sze szkák sim tálove ne zgrábis 'znye privájanyem.

I 32. Szkim sze prti Bong nezdr'závczom etc zapovidi?

Príl. 6, 29. Ne ofzúáne brezi kastige
1 Kor. 6, 9. Nebode ōrocsnik králesztva nebeszkoga, Job. 31, 9 12. Gal. 5, 21.
'Zid. 13, 4.

I 33. Ka zapovidáva tà zapovid?

Notrejsnyo i vúnejsnyo csisztoucsó. *

Mát 5, 8. Blá'zeni szo ti csisztoga szrczà; ár oni bodo Bogà vidili. Efesz. 4, 29. Fil. 4, 8. 1 Thef. 4, 3. 4. 1 Tim. 2, 9 10. Tit. 2, 2. 5. 1 Pet. 1, 22.

- * Vu szebí i od szébe je níscse nej csíszti
'Zolt. 51, 7. Es. 1, 15 - 17. Ali ocšiscšáva
náfz poug po vđri Ačt. 15, 9. Sz-Kři-
stusevov krvjouu i Jvan. 1, 7. Steri szo
tak ocšiscšeni; tištim szo vsza csíszta
Tit. 1, 15. i oni szo na vsze vugodni.
2 Tim. 2, 21.

134. Komi je zapovejdana?

Všzejm lidém; tak vu junáštví, kak
vu szvétom híštví bodoucšim.

1 Thes. 4, 3 - 5. Eta je vola Bo'za, tou
je, poszvečenjě vasse; naj sze zdr'závate
od práznosťi: i zná vszáki zmed váš szvo-
jou poszoudov ládati vu szveství i posienjej.
Nej vu náklonosťi po'zelejnya, liki i poganye,
šteri neznajo Bogà.

Liki csíszto junáštvě, devojštvě, i vdovš-
tvě je vugodno Bongi Lúk. 20, 25. i Kor.
7, 34. Tak i sz. híštvě 'Zid. 13, 4. štero
je nerazlocšena Már. 19, 6. 8. i Kor. 7,
10. 11. vjedinosťt ednoga mo'žà i edne
'ženě i Kor. 7, 2. za narajanya ino
zdr'závanya cslovecsánšzkoga národa
Sztv. 1, 28. i Tim. 2, 15. za pomoucš
Sztv. 2, 18. ino csísztoucš, i Kor. 7, 2. 9. volo
násztávlena od Bogà.

135. Szká sim tálom ton csisztoucsó dobímo?

Nej li szamo po ogíbanyi táksi prílik, sz-steri necsisztoucsa ízhája: nego i a, szkebzűvanyem na szrczè, b, zmer-tucslivosztjom, c, zdelom, d, sz. píszma stejnyem, polzlűsfanyem í od Bogà szpremisłávanyem, e, szponiznimi molítvami.

a, Príl. 4, 23. Od vszega varvanya naj bole vari tvoje szrczè: ár' znyega szhájajo toga' zítka dela. 'Zolt. 119, 109.

b, Lúk. 21, 34. Varteszè; naj szegda ne obtè' zijo szrcza vassa vobloszűnoszti, pianoszti i szkrb'ivoszti etoga' zítka.

c, 1 Thes 4, 11. 12.

d, 1 Pet. 1, 22.

e, Sir. 23, 4 5.

136. Ka je Bong zdr' závczom tè zapovídi oblűbo?

'Zitek. Ezek. 18, 6. 9. blá'zenosztvo Mat. 5, 8. Korouno Modr. 4, 2. i naszledűvanye Ágnecz Szkr. 14, 4.

137. Povej mi Szédmo Bo'zo zapovid?
Ne kradni.

138. Ka 'zelej tà zapovid?

Naj sze Bogà bojimo, nyega lúbimo;
naslega blí'znyega pejnez, ali blága ne
vzemimo, ni szkrívím krámom, ali pre-
kűpcsűvanyem, knám ne potégnimo:
nego nátom bojmo, da sze nyegovo
blágo pri nyem obdr'zí i nyegova sztáva
pobougfa.

139. Ka prepovidáva Bong vtoj za-
povidi?

Krádnenyè i tatíjo. Lev. 19, 11. 13.
Krádnoti je kaj lűczkoga za szè gyenoti, stero
nám szvoje dobre vuole i sz = szrczà
ne dà.

140. Ka je nej szlobodno kradnoti?

Nikaj, ni to naj ménfo rejcs.

141. Od koga je nej szlobodno krádnoci?

Od nikoga, ni od vísesnyi, ni od
knám ednáki, ni od nász, niti od nász
ménfi.

142. Kakda ukrádnemo od nassí vísesnyi?

Od nasse Gofzpodè ino Vládnikov;
csi nyim a, ne damo, ka szmo nyim
du'zni dati: od drűgi; csi nyim b,
verno

verno za nájem ne szlů'zimo i gyedrno
za plátso ne delamo : od vszej prejk
pa ; csi kaj c, od nyih proszimo i pet-
lámo , štero bi fzi lejhko szamí priísz-
kali.

a, Rim. 13, 7. Dájte vszákomi, ka szte
du'zni : komi danyè, danyè ; komi máuto,
máuto ; komi sztrájb, sztrájb ; komi poste-
nyè, postenyè. Mát. 22, 21.

b, Tit. 2, 10. Hlápczi naj znikim ne
vkanyújo, szvoje Gofzpodare ; nego vszo
dobro vernoszt szka'zújo.

c, Pril. 10, 4. 2 Theff. 3, 10, 11. 1 Tim.
5, 8.

143. Kakda vkradnemo od oni, šteri szo
knám glíh ?

Znepravicsnim a, prekūpcšůvanyem,
b, szkautlůvanyem, ** c, zadr'zá-
vanyem *** ; ali d, csi ga vu nallo
neszrecso potégemo.

a, Lev. 19, 35. 36. b, Pravd. 25,
13. 16. 1 Thef. 4, 6.

c, *Vöiden. 22, 26. Právd. 22, 1-3.*
ino 24-14

d, *Pril. 26, 10.*

* Eszi szlísi kríva vága, stonderje i mera
Deut. 25, 13, 14. Pril. 20, 10. Zamán
hvála lagoje sztvári i szpríszegov odá-
vanye. *Amos. 8, 5. 6.*

** Tou doprnásajo kautlarje, komediáske,
koczkarje, zabajaricze, glédaricze.

*** Csi kaj na poufzodo ali na rámba vze-
memo; *'Zolt. 37. 21.* Csi kaj nájdemo,
Pril. 29, 24. ali zobecsane plácse kaj
doli vtrgnemo i zadr'zímó. *Jak. 5, 4.*

144. *Kakda szamí od szébe vkrádnemo?*

Po a, manyúkivanyi i b, zaprávla-
nyi.

a, *Pril. 18, 9.* Steri je vu szvojem del
vraglívi, bratje zapravlácsa.

b, *Pril. 23, 21.* Piánecz i po'zirávecz
szíromák bode, i razdríi guant bode oblácsa-
te zaszpánecz.

145. *Kakda vkrádnemo od nášz ménsi.*

Csi a, jáko veliko dácsó na nyé na
vr'zemo, b, velike dári i mító od nyíi
jemlémo, c, veliko zalogo ino intere-
'zeléjmo, d, zjálnov prosnyouv, ali
szka-

fzkaksté prilizávanyem , kaj od nyíh
profzimo , štero oni bole potrebújo ,
e , poszili vzememo , f , nad nyimi fze
ne izmiliemo , &c.

a , Král. 12 , 4. Zofon. 3 , 3. Mik. 3 ,
2. 3. b , Vöid. 23 , 8. Fraud. 16 , 19.
Es. 1 , 23. c , Vöid. 22 , 25. 26. Job.
24 , 39. d , Stvor. 25 , 29 - 34. 1 Král.
21 , 1-3. e , Es. 5 , 8. Mik. 2 , 1. 2. Job.
24 , 2-7. f , Job. 24 , 10. 12. 1 Juan.
3 , 17. Már. 25 , 36. seqq.

146. Szkim fze prtí Boug tejm táksim
tatom?

Job. 20 , 15. Steri je drúgoga cslo-
veka bogasztvo pou'zro : vö je vr'ze i
'znyegovoga trbúha je vö zgoni te mo-
csni Boug.

147. Ka pa zapovidáva Boug vtòj za-
povvidi?

Na j nassëga bli'znyëga blágo i'zívlej-
nye zdr'zímó i pobougeamo nyëgovo
sztávo. Fil. 2 , 4. 1 Sam. 25 , 16.

148. Kakda nassëga bli'znyëga blágo
zdr'zímó?

Csi nyëmi nyëgov kvár i skodo po-
mo.

moremo kraj odvrnouti a, sztanácsom i b, zvűnejnyim delom.

a, Job. 29, 15. Toga szlejpoga szem jasz ocsí bio i toga plantavoga liki nogè. Ti potrebujućsi szem otsa bio, i onoga právdo, steroga szem nej poznao, dobro szam premetao.

b, Vöid. 23, 4. 5. Csi sze nagodis na svojega nepriátela zablondjenoga gűncza ali ofzla; domou nyemi ga'zeni. Csi vűdis, ka pod bremenom le'zi onoga ofzeo, steri tebe odűrjáva, jeli nyemi nebos kpomoućsi? Gori ga zdigni 'znyim urét. 1 Sam. 25, 16.

149. Kakda pa nyegovo sztávo poboug-samo?

Etak: a, znapoufzodo dávanyem, b, zdarűvanyem, i c, zevszákfim pomáganyem na bougfi 'zítek.

a, Lűk 6, 35. Napoufzodo dájte, nikaj 'znyega ne csákajoućsi.

b, 'Zid. 13, 16. Zdobrocsinejnja ino podeljenyá sze pa ne szpozábte; ár táksi áldov dopádne Bongi. Lev. 25, 35. Príl. 11, 25.

c, Fil. 2, 4. Ne glédajte edenufzákí li za szvoja: nego i ta drűgi edenufzákí glédaj.

Eto vsze pa more szhájati a, szcsísztoğa szrczà brezi nasse díke. *Mát. 6, 1. b, Zdobre vuole i radosztí. 2 Kor. 9, 7. c, pouleg nasse premoucí. Tob. 4, 9.* Vszáki pa na szébe gledoucs mà a, práviczo lúbiti. *Ar je bougse malo szpráviczov, líki vnogo noteridejnye znepráviczov. Pril. 16, 8. Lúk. 3, 13. 14. b, delati i nej kradnoti. Steri je pa kradnó, on naj vecs ne krádne; nego bole dela, oprávlavši kaj dobroga zrokami, da má kaj dati tomi potreboucsemi. Efez. 4, 28. Tò vkrádnýeno pa nazáj dati. Tob. 2, 13. ali zdrúgim delom i 'zivínov povrnouti moremo. Vóid. 22, 1. seq. Pril. 6, 31. ali onim, od kíszmo vkradnoli, ali nyíhovej 'zlájhti, ali pa, csi ni nyè nejga, tim vbougim. Csi pa nemoremo: tak proszmo Bogà, naj nyim ono obílno nazáj dà. c, Sparati i nejzaprávlati. Poberte gori to osztányeno drtinye, naj kaj ne prejde, právi Kríslus pri Jvan. 6, 12. Pril. 13, 11.*

150. Ka pa obejcse Bog zdr'závczom ete zapovídi?

Dúgi 'zítek Ezek. 17, 7-9. i blá'zensztvo. 'Zolt. 41, 2-4.

151. Povej mi Oufzmo Bo'zo zapovid?

Prouti tvojemí bl'znyemi krívo
szvedoufztvo ne gúcsi.

152. Ka 'zelei tà zapovid?

Naj sze Bogà bojímo, nyega lúbímo;
nafsega bl'znyega vkríve la'zí ne zmej-
'zajmo, ne odájmo, ne razlácsajmo,
niti ga húdou ne razglásajmo: nego
ga odgovárjajmo, dobro od nyega
míszlimo i gúcsmo, vfze na bougsi
sztrán vzeímimo ino obrácsajmo.

153. Ka prepovidáva tà zapovid?

Krívo szvedoufztvo.

Krívo szvedoufztvo, ali krívo szvedocfítí,
je zla'zmí potrdjávati toscza ricsí na
toga obto'zenoga nefzrecso. Lás je pa
vfze ono gúcsanye ftero je prouti ífztí-
ni nám, ali nafsemi blíznyemi, na kvár.
Liki i tofba je bl'znyega fzkřivnofzti vď
nazvejscsenyè na nyegovo nefzrecso
namejnyeno.

154. Kákda bl'znyega vkríve la'zí
zmejsamo?

Csi *a*, od nyega húdou míszlimo, *b*,
na nyega mencso mecsemo, *c*, nafse
la'zí

la'zí 'znyim potrdjavamo; d, ali ga pa
szkrívimi ricsmí vkanimo.

a, Zak. 7, 10. Niscse *vu* szvojem szrczi
szí ne miszli od búdogá prouti szvojemi bli-
'znyemi.

b, Príl. 6, 12. *Jálen* cílovík, krívi mo-
u'z zjálnimi vűszdami hodi. Mícse zocsímí,
znogami gucsi i szprszdami vcsi. Vszako-
vacská jálnoszt je vnegovom szrczi, vré vszo
bűdoubo nesztanoma.

c, Mát. 26, 61. d, Kacsá Ejvo i Áda-
ma, Kajn Ábela, Júdás.

155. Kakda bli'znyega odámo?

Csi a, nyegovo szkrivnoszt vő naz-
veisztimo b, nyega ne odgovárjamo,
nego tou'zimo * c, na nyega szvedo-
csimo d, nepravicsno i pred czajtóm
na moko i szmrt ofszoudimo.

a, Príl. Drűgoga szkrivnoszti vő ne naz-
veiszti.

b, Príl. 31, 8. Odpri tvoja vűszta pon-
leg onoga, steri je nejmi *vu* szvojem deli, i
steri szo dani na pogűblenyè. 1 Král. 21, 9.
'Zolt. 35, 11.

C 4

c, Príl.

c, Pril. 25, 18. Hamer, mecs i ofztra sztrejla je taksi cslovik, steri krivicsno szvedocsi prouti bli'znyemi szvojemi.

d, Es. 5, 20. Faj onim, steri to bűdo dobro právjio, i to dobro bűdo, steri kmiczio na szvetlofzt, i szvetlofzt na kmiczio preobrácsajo.

* Tou'ziti bli'znyega vládnikom, dűsevnim pasztėrom i vucsitelom, liki i na nyega szvedocfiti, je szlobodno: csi taksi bin mą, za steroga volo je vrejden káranya i kastige; i mí tou nej zniecsemurnofzti, nego szcsėfzti, ali zlűbeznofzti na nyega szrecso ino pobougfanye cfinímo. Mát. 18, 15. seqq.

156. Kakda bli'znyega razlácsamo?

Csi kaj krívoga, ali negvűsnoga po ogrizávanyi i klajfaríi od nyega drűgim prepovidávamo, nyegove naj bougse ricsí i csinejnye na oupak preobrácsamo i rafzkládamo.

Fak. 4, 11. Ne gűcste eden prouti drűgomi: steri gucsí prouti szvojem brati, i szou-di brata szvojega, prouti právdi gucsí i pravdo szou-di. Mát. 7, 1. 2.

157. *Kakda ga pa hũdou razglášamo?*

Csi nyegov dober gláš, imè, poštenyè i cslovejštvò doli teremo, ino drũgim odũrnoga vcsinĩmo. Lev. 19, 16. Zolt. 50, 19.

158. *Szkim sze Bong tejm tákšim grozi?*

Krívi szvedok ne osztáne brezi kastige, i lá'zi zmislávecz pogíne Pril. 19, 5. 9. Dján. 5, 5. Szkrov. 21, 8.

159. *Ka pa zapovidáva Bong vtòj zapowidi?*

Nassèga blĩ'znyèga odgovormo &c. pogledni 156. pĩtanye.

160. *Ka je tou, blĩ'znyèga odgovárjati?*

Od lũdi jezĩkov nyegovo poštenyè &c. braniti. Pril. 31, 8. pogl. 159. b, i Sam. 20, 32.

161. *Kakda moremo dobro od nassèga blĩ'znyèga mĩszliti i gũcsati?*

Csi a, nej li pravicsno nyegov delo hválimo i povèksávamo: nego b, i nyegovo zmenkanye ino grejhe, na keliko pravicza dopĩsztı, zakrĩvamo, i c, na bougse opomĩnamo.

a, Efez. 4, 25. Szlejcste doli lás, gúcste isztino vszáki sz - szvojim bli znyim; ár szmo eden drúgoga kotrige. I Sam. 19, 14.

b, 1 Petr. 4, 8. Lúbezen zakriva vno'zi-na grejbov. Lúk. 23, 34 'Zolt. 25, 1. 2.

c, Mát. 18, 15. Csi pregrisi' prouti tebi brat tvoj; idi ino ga pokáraj med tebov i med nyim szamim. Gal. 6, 1.

Eszi szlísi a, mucs i tihota, taciturnitas. Ár vu vnougi ricsèjh je zmenkanye; ali sztiszne sztvoje lampe te cseden. Pril. 10, 19. b, jezika ravnanye. Ár od vszáke manye rejcsi, stero gucsijo lidjè, dájó od nyè racsun na dén szoudnyi. Mát. 12, 36.

162. Kakda pa na dobro sztrán vzememo, i obrácsamo?

Ovo; csi kaj tak, liki scsè, znepremoucfi ne more vcsiniti, na teliko prestímamo, liki dabi naj lepse i naj jakse vcsíno: eto; csi nej li szamo ne vörjemo preczi, gda kaj hūdoga od nyega csűjemo, nego ga prvle opítamo, medtemtoga pa vsza nyegova na dobro rafzkládamo, i rafztolmacsűjemo. Sir. 6, 5. 'Zolt. 34, 14. Jak. 4, 17.

163. *Ka dà Bong zdr'zavczom tè zaponvidi?*

Steri scsè 'zítek lűbiti , i viditi dobre dní ; nai zdr'zí jezik szvoj od hűdoga , i lampe szvoje , naj ne gucsíjo já'noszt.

164. *Povej mi devéto Bo'zo zapovid?*

Ne po'zelej tvojega blí'znyega hi'ze.

165. *Ka 'zelej tà zapovid?*

Naj sze Bogà bojímo , nyega lűbimo ; űrocsíne ali hi'ze blí'znyega szhűdov já'nosztyov ne popajűjmo , niti pod obrázom právde i pravícze knasfemi blági ne prilo'zmo : nego bole nyega pomágajmo , da sze vsza nyegova obdr'zíjo.

166. *Ka prepovidáva tà zapovid?*

Po'zelejnye blí'znyega hi'ze.

Po'zelejnye je szrczá náklonoszt , ali nadi-gávanye k-káksoj sztvári ; sz-fterov bi radi ládali. Stera sztvár , csi je dobra ; tak je i po'zelejnye dobro : csi je pa hűda ; tak je i po'zelejnye hűdo. Ovakse

fztvári szo 1.) ta dúhovna i nebeszka, liki Boug 'Zolt. 42, 2. Bo'za rejcs. 1 Per. 2, 2. Bo'za fzlú'zba 1 Tim. 3, 1. ino vsze, ka v-Bougi i vnyegovoj lúbeznošzi do broga nájdemo. Mát. 6, 20. 2.) ta telovna, štera po praviczí na Bo'zo díko potrebújemo: etakse szo pa vsze, štere je Boug prepovedao.

167. *Kelikátero je to hűda po'zelejnye i ka je?*

Dvouje: poprietyà i djánya. Ovo je znami marodjeno zlo pobűdjávanye i neporedno šzrczà prouti vouli nagíbanye: eto je pa hűda náklonošzt po našoj vouli; šteroj nej li prouti nešztáne-mo, nego jo escse pod'zígamo.

Jak 1, 14. 15. Vszáki cslovik šze šzkű-sáva, gda šze od šzvojega lašztivnoga po'zelejnya odvúácsa na hűdo ino vábi. Gda šze je pa po'zelejnye poprűjalo, porodí grejh grejh pa doprneseni porodí šzmrt. Rim. 7, 17.

168. *Stero po'zelejnye je eti prepovejdano?*

Liki vtoj dešzétoj je toga poprietyà: tak i vetoj devétoj toga djánya po'zelejnye je prepovejdano.

1.) Djánya po'zelejnye, na materio gledoucs, sze vu vszákoj zapouvidi prepovidáva na formo gledoucs pa szvoje gnejzdo yetoj devétoj zapouvidi mà.

2.) Nadale: káksi rázlocsek je 1.) med djánya i poprietyà po'zelejnyem; 2.) med ne'zivoucsov i 'zivoucsov sztvaryouv; táksi rázlocsek je med devétov i deszétov zapouvidov.

169. *Stera je tiszta sztvár, stere neszmejmo 'zeleti?*

Nasséga blí'znyega hi'za; tou je: hram i vsze, ka khrami szlísi; liki nyiva, trávník, goricze ino vsze nyegovo lasztivno blágo. Es. 5, 8. ino 10, 1. 2. Mik. 2, 2. 9. i Král. 21.

170. *Ka escse eszi szlísi?*

Po'zelejnye a, márne csészti na zvisávanye, b, lejhkoga 'zítka na liboszt, c, szkopouszti, na kvár i d, vszáksa skoda.

a, Gal. 5, 26. *Ne bojdno po'zelávczi prázne díke eden drúgoga ne dra'zd'zimo, eden drúgomi nenávidni. Fil. 2, 3.*

b, i Jvan 2, 15-16. *Ne lúbte ete szvejt; ni, ka szo vetom szvejt. Csi sto lúbi ete szvejt;*

szvejt; ni, ká szo vetom szvejti. Csi sto lúbi ete szvejt; nejga lúbezni Otsé vnyem. Ár vsze, ka je na etom szvejti, liki po'zelejnye oucsi i zvisávanye 'zítka, nej je od Otsé, nego z szvita.

c, Luk. 12, 15. Vidite ino sze varte od szkopouszti: ár je nej un vno'zini níkoga 'zítek nyegov, stera je zbogaszta nyegovoga. 1 Tim. 6, 17. Ef. 5, 5.

d, Predg. 10, 5. Steri iamo kopa, vnyon spádne: i steri mejou razmecse, vgríznegá kátsa.

171. Szkim sze Bong grozí onim, steri ton csiníjo?

Jaj onomi, steri hūdou to lúczko 'zelej na poveksávanye szvoje hi'ze. Hab. 2, 9. Mát. 16, 26. Jak. 5, 1.

172. Ka pa zapovidáva tà zapovid?

Naj nasséga blíznyega pomágamo da sze nyegova hi'za i ũrocsína pri nyem obdr'zí. Fil. 2, 4.

173. Kakda ga moremo pomágati?

Nasse neporédno 'zelejnye tájmo ino krí'zajmo Gal. 5, 24. Zdelom pa nasse-mi blíznyemi na hafzek bojdmo. Lev. 25, 37. Sztvor. 29, 10. Tit. 2, 4.

174. Szkim moremo búdim 'zelám prouti
sz:ánori i sz:áti?

Nej li szamo *a*, szpo'zelejnyem ne-
beszkoga dugoványa *b*, z-Bo'zov rics-
jouy, *c*, zmolítvami *d*, szpremislá-
vanyem, ka je Bong poszvédig nazoucsi
e, szpomínanyem znasséga vkršzti obe-
csanya: nego i *f*, zadovolnošztyov, *g*,
zmertucslivošztyov, *b*, zogíbaným
onih, štera bi nášz náto mogla nape-
lati, &c.

a, Kol. 3, 2. Za ta zgoránya sze szkrbte,
nej za ta zemelška.

b, Ef. 6, 17. Lebko ('zelezní klobúk)
toga zvelicsanya vzemte i mecs dúhovni, šteri
je rejcs Bo'za. 'Zolt. 119, 9. 11. 15.

c, 'Zolt. 51, 12. Sztvourí vmeni csíszto
szrczé, Bong; i te mocni dújh ponouvi vu
meni. Sir. 23, 4, 5. Ef. 6, 18.

d, 'Zolt. 139. 2. Goszpodne, tí vejs mo-
je szidejnye i gori sztánejnje: onzdalecs vídis
mojo miszeo. Sztv. 17, 1. Tob. 4, 6.

e, 1 Pet. 3, 21. Ka prouti vrági, szvej-
ti i nassémi tejli šcsémo sztáti.

f, 'Zid.

f, 'Zid. 13, 5. Od szkoponszti vassa sega tũba naj bode: zadovoltesze nazoucsi bodoucsim, ár je on erkao: Ne nèbám te i ne povr' zem te. 1 Tim. 6, 6.

g, Lúk. 21, 34. h, Sztvor. 39, 10. Pril. I, 10. Sir. 21, 2.

175. Ka mà za oblũbo tà zapovid?

Veliki je dobícsek te pobo'znoszti z-zadovolnosztyov. 1 Tim. 6, 6.

176. Povej mi deszétó zapovid?

Ne po'zeli t'vojega bli'znyega 'zenè ni szlũga, ni szlũ'zbenícze, ni vola, ni oszla, ni nikaj, ka je nyego'vo.

177. Ka 'zelej tà zapovid?

Naj sze Bogà bojimo, nyega lũbimo; nassęga bli'znyega 'zenè, szlũga, szlũ'zbenícze, ali 'zivincseta ne odtũhimo, ali potégximo: nego je opomínajmo i primárjajmo, naj osztánejo i szvojo csésztyedrno doprnásajo.

178. Ka prepovidáva tà zapovid?

Po'zelejnye nassęga bli'znyega 'zivoucsi sztvári. Pogl. pít. 171.

Rom. 7, 7. Po'zelejnya ne bi znao, ka je grejh; da bi právda ne právila: ne po'zeli.

179. Stere 'zivoucse sztvári tak nemremo po'zeleti?

Nassaga blí'znyega, 'zenè, szlūga i szlū'zbenícze, gyūncza ino ofzla &c.

Sir. 9, 8. Obrni tvoje òkon od lejpe 'zenè i ne 'zeli poznati túho lepoto.

180. Komi je tà nej szlobodno po'zeleti?

Nej szamo moskomi szpouli, nego i 'zenám je prepovejdano lūczke mo'zè po'zeleti. Agoston Dočtor.

181. Szkim sze gro'zi Bong nezdr'závczom ete zapouvidi?

Vš zaprejnyem szkráleisztva nebeszko-ga. Szkr. 21, 27.

182. Ka pa zapovidáva tà zapovid?

Naj blí'znyega 'zeno, szlūga, szlū'zbeníczo &c. opomínamo, naj pri nyem ofztánejo i szvojo csészť verno doprnáfajo. Pogl. pít. 184.

Tit. 2, 9. Hlápce opominaj, naj lasztivnim goszpodárom podložni boudo vu vszem priétni, ni nazáj ne morjújoucsi. Kol. 3, 22 - 24.

Právd. 22, 1. Cui vídís gyűncza brata tvojegà ali ovczò nyegovo blodécso; ne szkriše od nyidva, nego nyidva nezáj pelaj kbratitvojemi.

183. Ka esčse vecs zaponvidáva?

Naj czilou csíszti, szvéti i brezi grejha bomo.

1 Pet. 1, 16. Szvéti bojdite: ár szemjasz szvéti. Ef. 4, 24.

184. Ka obejcse Bong zdr'závczom ete zaponvidi?

Bla'zeni izo toga csísztoga szrczà: ár oni Bogà bodo vidili. Már. 5, 8.

ZAPRTEK DESZÉTERE BO'ZE ZAPOUVIDI.

185. *Ka právi Boug na kráczí od vszejb eti
zapouvid?*

Vu Võidejnya knigaj na 20. táli etak
právi:

*Ja szem tvoj Goszpodin Boug
mocsni i szrditi, steri kastigam Otsino
nepravicsnoszt nad szinmi do trétýe-
ga i strtoga pokolójnya onih, steri
menè odúrjá-vajo: milostso pa csinim
nad jezero téjb, steri menè lúbijo i
moje zapouvidi zdr'zá-vajo.*

186. *Ka je eti rejcsi rázum?*

Boug sze prtí szkastígov vszejm onim,
steri ete zapouvidi presztáplajo. Záto
pres trasimofze ino sze bojmo nyegove
szrditoszti i nikaj prouti táksim za-
pouvidam ne csinmo. Milostso pa
obejese i vsza dobra vszejm onim, steri
tè zapouvidi zdr'zá-vajo. Záto Bogà
lúbmo

lúbmo i vnyem sze vŭpajmo ino pou-
leg, nyegovi zapouvidi vefz nas 'zi-
tek pascslivo ravnajmo.

187. *Feli moremo tou szpuniti?*

Nemremo: ár Dávid Bogà profzi.

Zolt. 143, 2. Goszpodne, nejdi na szoudbo
sztwojim szlugom; ár sze ni eden pravicsen
ne nájde (szprávde) pred tebou zmed' zivou-
csimi. Dján. 15, 10.

188. *Sz kim je nemremo szpuniti?*

Ni a, znassov; ni b, Sz. Dŭhà mocs-
jouv.

a, 'Zolt. 130, 3. Csi bos nas grejh zdr' zá-
vao Goszpodne; Goszpodne, sto osztáne! Jak.
3, 2.

b, Dján. 15, 10. Právde járem szo ni
nassi otsáki nosziti nej mogli: ni mí ga no-
sziti nemremo.

189. *Kakda i zakaj tòn deszétèro Bo'zo za-
povid szpuniti nemremo?*

Popolnoma zá nassèga znami narod-
jenoga grejha volo.

Mát. 22, 37. Lŭbi Goszpodna Bogà tvojega
zcxzejloga szrczà tvojega i zcxzejle dŭse tvoje, i
zcxzejle

zčzeje pámeti tvoje V. 39, bli' znyega tvojega pa, kako szám szebè.

Rim. 7, 14. Známo, ka je právda dúhovná; ja szem pa telovni odáni pod grejh. Jno 8, 3.
'Zolt. 51, 7.

Od vúnejsnyi rogáti grejhov sze escse i po-
gani 'zidov Lúk. 18, 21. lejhko zdr'zí,
i na teliko Bo'zo právdo túdi escse szvo-
jov mocsjouv szpuni: od koga bole
eden krsztsenik, náime, csi i Sz. Dúhá
moucs prisztoupi. Ali tou je nejzadoszta:
ár sze ona 'zelej i vnotrejsnyem dúhov-
nom rázumi szpunyávatí; fteró mí ni
zsz. Dúhá mocsjouv doprneszti nemore-
mo za nassega globoukoga szkvarjenyá
volo. 'Zolt. 51, 7. Rim. 3, 12.

190. Zakaj je pa nám dána?

Nej záto; naj 'znyé a, nasse zvelicsa-
nye íscsemo: nego, naj 'znyé b, Bo'zo
volo razmimo, c, nasse grejhe i nyíh
nájem szpoznamo, d, vrácsa Kristúša
íscsemo, i e, nas 'zítek pouleg nyè
ravnamo.

a, Rim. 3, 20. Zdejl právde sze ne zve-
licsa ni edno tejlo pred Bougom. Lúk. 17, 10.
Gal. 3, 21. 22.

b, 1 Thes. 4, 3. Eta je vola Bo'za, posz-
veće-

vecsényè vasse ; zdr'závajtesze od práznoszi.

c, Rim. 3, 20. Po právdi je szpoznanye grejha.

d, Gal. 3, 24. Právda je nam voj bila k- Krisztusi, dabi zvõre pravicsni posztanoli.

e, Ezek. 20, 19. Vu moji zapovidáj hódite i szondbe moje zdr'závajte, i csinje je. Zolt. 37, 31.

OD G R E J H A.

191. Ka je grejh ?

Presztopenyè zapouvidi ; ali : vsze ono , kou je prouti Bo'zój zapouvidi. 1 Jvan. 3, 4.

192. Odkud je prisao grejh na ete szvejt?

Nej a, od Bouga : nego b, od vrága po nassi c, prvi roditeli.

a, "Zolt. 5, 5. Nej szí táksi Bong, steri bi sze veszelio vu nevernoszti ; ne prebiva pri tebi to kúdo. Szty. 1, 31.

b, 1 Jv. 3, 8. Steri grejh csiní, od vrága je : ár vrág od zacsétka grisi. Jv. 8, 44.

c, Rim.

c, Rim. 5, 12. Po ednom csloveki je grejh na ete szvejt prisao, i po grejki szmrt, i tak je na vsze lidi ta szmrt razisla, vsterom szo vszi pregrejsili.

193. Kelikáteri je te grejh?

Dvouji: poprietyà i djànya grejh.

194. Ka je Poprietyà grejh?

Znamiproprieto i narodjeno szkvarjenyè nasse natúre, tou je, rázuma, vole i vsze moucsi.

Zolt. 51, 7. Ovo vu nepraviczí szem sze ofznouvo i vu grejki me je popriela mati moja.

195. Kakda je rázum szkvarjeni?

On je hūdi, kmicsen i szlejpi vdūhovnom dugoványi.

Szsvor. 8, 21. Mislejnye szrczà cslovecsega je hūdo od detinsziva máo

1 Kor. 2, 14. Telovni cslovik na zapopádne, kà szo Dūhà Bó'zega; ár je norouszty nyemi: i nemre szpoznati; ár sze dūhovno szondi. Ef. 4, 18.

196. Kakda je vola szkvarjena?

Od dobroga je kraj obrnyena i na hūdo nagnyena.

Gal. 5, 17. Tejlo 'zelej prouti dāhi.
Rom. 2, 7.

197. *Kakda je pa moncs szkvarjena?*

Tak; da je 'ze cslovik neszpodoben i
czilou mrtev na dobro delo.

Ef. 2, 1. *J váš boducse mrtve vu szpa-
dāji i grejhi, 5. je váš Bong o'zivo z Krisz-
tusom.*

Ino tè grejh sze escse pri ti preporodjeni gori
nājde: da doszta krát ne csinijo, kà
fcsējo. Zāto Paveo opomína: ne oblá-
dajsze od hūdoga; nego bole to hūdo z dobrim
obládaj. Rim. 12, 21.

198. *Ka je Diánya grejh?*

Vsze ono hūdo; stero cslovik a,
zmislejnyem, govorjejnyem, csinej-
nyem i znosejnyem doprneszé: ali b,
to dobro nēhà.

a, Mát. 15, 19. Sz-szrczà szhájajo
hūde mīszli, lūdomorsztvo, práznoszt, kur-
varia, tatia, krívo szvedonsztvo, preklinya-
nye.

b, Jak. 4, 17. Steri znà dobro csiniti,
i ne csiní; grejh nyemi je. Mát. 25, 41-44.

bi. 199. Kelikáteri je toga djánya grejh?

Dvouji : szlabosztí i jakosztí. Ov sze doprneszè od ti pobo'zni neznajoucs i znemocsnosztí i szhitrejnyem : ete pa znajoucs i vidoucs od ti nepokorni i ne preporodjeni.

ri. 'Zolt. 19, 13. Blendjenyè sto razmi? (t. t. sto znà keliko krát pregrisi?) Od ti szkrivni oszloubodi me. Gal. 6, 1.

kà. Rim. 6, 12. Naj ne kralúje grejh vn á- szmrtnom vassém tejli, m

2. Ti pobo'zni sze preczi 'zalosztíjo, kak naj prvle vpamet vzemejo, ka szo vgrejsili. j- Sir. 23, 2. tim nepobo'znim sze pa do- pádne, vsterom i nadale idejo. Jer. 8, 6. 3. Táksi jakosztí i szmrtni grejh je túdi, od fteroga právi Már. 12, 31. Vszáki grejh i sentávanye prouti Szini cslovecsemi sze odpiszti lidém : ali prouti Sz. Dúbi sentávanye sze ne odpiszti lidém. Vnebésza kri- csécsi grejh, jak. 5, 4.

200. Ka escse eszi szlísi?

0. Lúczki grejh, vsterom i mí táo vze- memo : csi ga a, trpímo i ne pokára- mo 1 Sam. 3, 13. Lev. 19, 17. csi b, D nám

nám dopádne *Rim. 1, 32.* csi ga c, hvá-
limo 1 *Sam. 23, 21.* *Es. 5, 20.* csi ga d,
odgovárjamo 2 *Pet. 2, 19.* csi e, na
nyega príliko dámo 2 *Sam. 11, 2.* *Mát. 18, 17.* csi f, zapovidávamo 2 *Sam. 11, 15.* *Mát. 2, 16.* csi g, pomáhamo 2 *Sam. 15, 12.*

201. *Ka je tej táksi grejhov kastiga?*

Dúhovná, telovna i vekivecsna
szmrt.

Rim. 6, 23. *Nájem grejha je szmrt.*
Sztv. 2, 17.

202. *Ka je ta dúhovna szmrt?*

Rázlocsek dūse od Bogà; šteroga
nafzledūje Bo'za szrditoszt, hūda dūsna
vejst, obtrdjenyè i vraj'za velika
szlū'zba.

Es. 59, 2. *Nepravicsnoszt i vasse szo razlou-*
csile vášz od Bogà vassega, i greibi vasse
szo vcsinili, ka je szkrio szvoj obráz pred
vami, naj vášz ne poszlūjhne. *Ef. 4, 18.*

203. *Ka je ta telovna szmrt?*

Vszakovacska a, 'zaloszt, nevola i
neszreca na etom szvejtì, ino potom b,
razlocsenyè dūse od tejla.

a, *Fer.*

a, Jer. 2, 19. Vse te hãdonba tvoja i obrnenyà tvoja naj te pokàrajo: tak szpoznaj ino vidi, kak zlo i brùko je osztaviti Goszpodna Bogà tvojega i ne bojatise ga, pràvi seregouu Goszpodin Bong.

b, Sztv. 3, 19. Pràjh szì i pràjh bodes.

204. Ka je pa ta vekivecsna szmrt?

Vekivecsno szkvarjenyè; stero sztojì vu nev'zìvanyi Bogà i vmántri peklén-szkoj.

Szkrov. 21, 8. Nyih táo bode umlaki zognyom i 'zueplom gorécsoj, stera je ta druga szmrt. Rim. 2, 8. 9. Mát. 25, 46.

205. Stere tak kastiga Bong?

Steri sze ne povrnéjo i pokoure ne csiníjo: doszta krát i nyih odvètek escse.

Rim 2, 5. Pouleg trdvszti tvoje i nepokornoga szrczà tvojega szprávlas szam szebì szrd na dén szrditoszti i nazvejsenyà te pràve szoudbe Bo'ze. Ezek. 18, 21-23.

OD P O K O U R E.

206. Ka je pokoura?

Obrnenyè od grejha na dobra; ali: szrcza ino voule preobrnenyè.

Džán. 26, 17. 18. Jasz te zdaj med pogane poslem; da odprës ocsí nyikove, i obrnës nyéh od kmicze k-szvetloszti, i od oblászti Satanove k-Bongi: naj vzemejo odpúscsanye grejhou i krocáno med poszvecsenimi po vóri, kà je vu meni.

Fer. 31, 18. Pourni me i pourném sze. Džán. 5, 31.

207. Keliko tálov mà?

Dvà: potrtyè i vōro. *Lúk. 7, 38. 50. ino 18, 13.*

208. Ka je Potrtyè?

Gda *a*, nasse grejhe, szkastígov vréd, zdeszétere Bo'ze zapouvidi szpoznamo, *b*, nad nyimi sze szrcsno 'zalosz-tímo, ka szmo Bogà raszrdili, i nyè odúrjávamo ino sze czilou kraj od nyíh obrnémo.

a, Fer.

a, *Fer. 3, 13.* Szpoznej nepravicsnosť tvojo, i ka ſzi od Goſzpodna Boga tvojega odſztoupo. *Lúk. 15, 17. 18.*

b, *2 Kor. 7, 10.* Pouleg Boga 'zalofzt obrnenyè na zvelicsanye, ſtero nyemi nebo'zao, ſzpráva: etoga ſzvejta 'zalofzt pa ſzmrt ſzpráva.

209. Ka je pa vòra?

Gda cslovik Jezufa Kriſztuſa 'znye-gove ſz. rejcs ſzpozna i czilou ſze na nyegovo vrejdnoſzt zapiſztí.

'*Zid. 11, 1.* Vòra je onih, ſtera vùpamo, podſztava i kazalo ti nevidoucsí *Eſ. 3, 12.*

Eti je li od te zvelicsánſzke vòre rejcs: nej pa od hitoriánſzke. *Jak. 2, 17.* ino csúдне *1 Kor. 13, 2.*

210. Keliko tálov mà eta vòra?

Trí: ſzpoznanye, privola i gvùſnoſzt.

211. Ka razmis po ſzpoznanyi?

'Zívo znanye zroka i skéri zvelicsanya, tou je, Jezusa Kriſztuſa.

Jvan. 17, 3. Eto je te vcosni'zítek; naj poznajo tebè ſzamoga právogoa Boga, i ſteroga ſzi pùſzto, Jezusa Kriſztuſa.

212. *Ka je pa privola, ali na nyè nè-
hánye?*

Obládanye szrczà od praviczè na te-
liko: da nej li szamo za isztino dr'zí
vsza ona, kà je szpoznalo zrejcí Bo'ze,
csi sze gli szpámetyov ne vjediná; ne-
go i vôrje, ka szo tà tûdi nyemi po-
vejdana.

*1 Jvan. 5, 6. Džjh je, steri szvedocí,
ka je džjh isztina. Zolt. 18, 3. Gal.
2, 20.*

213. *Ka je pa escse gvúsnoszt?*

Nej je telovna mirovnoszt: nego
szrcsno zanešenyè toga pokouro csi-
nécsega grejsnika na Bo'zo milostso i
Križtusevo vrejdnošt; ali: gda sze
czilou vszegavejcs na Križtusa nèhá i
zapíští ino nyegovo vrejdnošt kšze-
bi prikápcsi i vszrczè szklene.

*2 Tim. 1, 12. Znám, komi szem vôr-
vao i gvúsen szam, ka je zmo'zen mo-
je doli Djáno obarvati do onoga dnéva.*

214. *Ka zadobímo po toj táksoj vóri?*

Grejhov odpúšcsanye, i zvelicsa-
nye.

Dján.

Dján. 10, 43. Odetoga Jezusa vszi Pro-
roczke szvèdoscio, kaj odpùscsanye grejhov
vzemejo po imèni nyegovom vszi vòr vajencsi
vu nyem.

Dján. 16, 31. Vòri vu Goszpodni Je-
zusi Krisztusi, i zvelicsasze tí i ki za
tvoja.

Vóra je tak dūse nasse rouka; sz-sterov
Krisztusa 'znyegovov vrejdnoštyov gori
vzememo í na nas haszek obrnémo. I
liki po nyej grejhov odpùscsanye do-
bímo: tak po grejhi nyou zgibímo, Luk.
8, 13.

215. Szkoj poznamo, ka vòro mámo?

Znyè száda, tou je, zdobri dejl.

Jak. 2, 18. Poká'zi mi vòro tvojo zdejl
tvoji, i jasz ti poká'zem zdejl moji vòro moje.
Mát. 3, 8. 2 Pet. 1, 5.

OD

DOBRI DEIL.

216. Ka je to dobro delo?

Vsze ono, kotero veren i prepo-
rodjen po Sz. Dūhi krsztsenik a, zvøre
D 4 cfiní,

csiní, pouleg *b*, Bo'ze zapouvidi na Bo'zo díko.

a, Rim. 14, 23. Ka zvôre ne szhája grejb je. 'Zid. 11, 6.

b, Mik. 6, 8. Povejano ti je, ô cslevecse, ka je dobro, i ka 'zelej Gofzpoud od tébe; nego da csini szoudbo, lábi milostso, i ponizno hodi z-Bogom tvojim.

217. Feli moremo mí dobra dela csiniti?

Mí szamí od szébe znašse moucsi nemremo: nego Boug je more vnami zacséti i doprneszti.

Ef. 2, 10. Mí szmo nyegovo delo sztvorjeni v-Krisztusi Jezusi na dobra dela, stera je pripravo Boug, naj vnyik hodimo. Ez. 36, 27.

218. Kakda more dobro delo biti?

Zvolnoga *a*, szrczà, *b*, zvûnejsnyim, i znotrejsnyim tálom, *c*, na Bo'zo díko.

a, 2 Kor. 9, 7. Vszáki, kak 'zelej szszrczà, nej z-'zaloszti, ali szprimárjanya: ár veszéloga dávcsa lábi Boug.

b, 'Zolt. 17, 3. Mát. 5, 16.

c, 1 Kor. 10, 13. Záto, ali jejte, ali piéte,

piéte, ali kaj delate, vsze na Bo'zo díko
esinte.

219. Moremo táksa dela brezi vsze makule i
zmenkanya doprneszti?

Nemoremo, ni ti preporodjeni.

Rim. 7, 21. Nájdem právdó scsèjoucsí
delati dobro; ka je to hũdo kmeni pri-
vr'zeno.

220. Zakaj ni ti preporodjeni?

Ar grejha korenyè, štero je escse
vnyih, vszigdár nyim kaj szvoje hũdoube
pritekne i privr'ze.

221. Tak szo ni nej priétna Bougi?

Za szvoje vrejdnoszti volo i vu szebi
isztina, ka szo nej: ali za volo z Bo-
gom zmérjenoga i preporodjenoga,
všterom sze od Sz. Dũhà, šteroga szo
szád, doprneszéjo, szo priétna.

222. Zaszlũ'zimo kaj 'znyimi?

Nikaj, mi to naj ménso piknyiczo:
nego li zmiłostse kaj podilí, Boug tim
pobo'znim, i nyih odvejtki. 2 Král.
8, 19.

Luk, 17, 10. Gda vcsinite vsza, kà szo
vám zapovejdana bilà; reczite, nevrejdni
hlápczí

blápczi szmo: ár, ka szmo du'zni bilí vcsiní-
ti, li tou szmo vcsinili.

Rim. 2, 7. Onim, kí sztrplejnyem vdo-
brom deli díko i postenyè i nemrtelnoszt iscsejo,
plácsa Boug zvekivecsnim 'zítkom.

223. Po kom sze pa zvelicsamo?

Nej po dobri delaj: nego szamo po
právoj vōri, štera je gláva i mati ti do-
bri dejl.

Ef. 2, 8. 9. Zmilostse szte zvelicsani po
vōri; i tou je nej zvášz, Bo'zi dár je; nej
zdejl, naj sze što ne hváli. Rim. 11, 6.
Mát. 7, 17.

224. Vejh szo dobra dela vszigdár szprávov
vōurov?

Isztina je; ár práva vōra brezi dobri
dejl nigdár nemre biti, csi je prava vō-
ra: ali ta dobra dela Boug, gda nász
znepravicsni pravicsne vcsiní i zvelicsa,
nigdár vracsun gori ne vzeme; nego
szamo vōro po lūbezni delajoucso, šte-
ra je Bo'zi dár, i šterov Krisztusevo vrejd-
noszt knám prikápčsimo.

225. Zakaj je pa delamo i csinimo?

I. Za volo Bogà : naj *a*, nyegovoj zapouvidi i vouli zadofzta vcsinimo. *Mát. 5, 16. 1 Thes. 4, 3.* *b*, nyegovo díko preszvetímo *Mát. 5, 16. c*, naffo zahválnošzt fzká'zemo *Rim. 12, 1.*

II. Za naffo volo : naj *a*, naffo vőro pred lidmí poká'zemo *Mát. 7, 18. Jak 2, 17.* *b*, telovno i dűsevno kaštigo odvnrémo. *Mát. 7, 19. Rim. 8, 13.*

III. Za volo bl'žnyega : naj *a*, znašfov pėldov ino 'zítkom nyega na po-bo'znošzt nadignemo *1 Kor. 9, 2. Luk. 23, 32.* *b*, drűge ne fzburkamo. *Mát. 18, 6. Rim. 2, 24. c*, nepriátelom lampe fztíšznemo. *Lúk. 6, 7. 1 Pet. 2, 12.*

226. Povej mi níksa táksa dobra dela?

Táksa szo *a*, lűbezen *b*, pokornošzt k Bougi *c*, potrplejnye *d*, nad fšvejtom oblášzt, &c. *Gal. 5, 22.*

a Gal 5, 6. Vu Fezušf Kríšztušf ni obrízávanye níkaj ne valà, ni neobrízávanye : nego vőra po lűbeznošzti delajoucsa. 1 Kor. 13, 13.

b, 1 Jvan. 2, 3. 4. Po etom znàmo, ka nyega poznamo: csi nyega zaponvidi zdr'zàvamo. Steri eto právi: poznám ga, i nyegovi zaponvid ne zdr'zàva, la' zecz je i etom isztine nejga.

c, Jak. 1, 3. Znajoucsi, ka vardejvanye vasse vòre mirovnoszt szpràvta.

d, 1 Jv. 5, 4. Vsze narodjeno od Bogà oblàda ete szvejt: i tà je tà oblášzt, stera oblàda ete szvejt, vòra nassa.

D R Ű G I T Á O

OD

APOSTOLSZKOGA VADLŰVANYA

Ali

V Ò R E K R S Z T S Á N S Z K E.

227. Ka je vadlŭvanye ali vòra Krsztsánszka?

Trojstvo vu jedínsztvi i jedínsztvo vu trojstvi csesztiti: stera je od Sz. Matere czérkvi na trí tále razdeljena.

Eta rejcs Vòra dvouje vcsiní: 1. gvŭsnoszt i vŭpazen vu jezusi Krisztusi; i táksa je li

li edna, ár je li eden Krizztus. Ef. 4, 5.
 od ftere pogledni 209 - 215. pítanye. 2.
 vadlúvanye i návuk te vóre : od ftere
 eti gucsímo; i táksa je csetvéra : *pogány-
 szka*, ftera doszta Bogouv; *'zidoszka*,
 ftera ednoga Bogà i prísesztogà Mes-
 siáša; *kriztsánszka*, ftera pouleg Bogà
 Krizztusa; *tórszka* ftera pouleg ednoga
 Bogà i Mahumeda vórje. Páli *kriztsánszke*
 naj poglavitejse i znamenejse fzo ístiri :
 Grecska, ali Sztarovórczov; Rimszka,
 ali Pápinszka; Evangelicsánszka, ali
 Litaránszka; Reformáta, ali Kalvínszka;

228. *Povej mi toga pravoga?*

*Jasz vórjem vu ednom Bougi Otsi
 vszamogoucsem sztvoriteli nébe i
 zémle.*

229. *Ka je tou?*

Jasz vórjem; ka je Boug mene sztvou-
 ro zevszejmí sztvorjenímí sztvármí nav-
 kúp: meni tejlo i dŭso, ocsí, vŭha i
 vsze kotrige, pamet i vsze szlisanye dáo
 i escse zdr'záva. Ktomi odeteo i csrejvle,
 jejsztvino i pítvino, hi'zo i dvor, 'ze-
 no i detzo, nyive, 'zivíno i vsza dobra,
 zevszejmí 'zítka potrejbcsinami, obio-

no i vszáki dén priglédne. Menè od vszáke pogibeli bráni i od vszega húdoga oizlobodjáva ino varje. I tà vszali szamo sz-szvoje Otsinszke ino Bozányszke dobroute i milostse, brezi vsze moje vrejdnoszti i zaszlű'zenyà. Za sftera vsza jasz nyemi hválo dávati, szpunimi vűsztami dícsiti, szlű'ziti i pokoren biti morem. Tou je zaisztino tak.

230. *Zakaj právis, Jasz vűrjem i nej, mi vűrjemo?*

Záto : ár jasz i vszáki krsztsenik szvojo lasztivno vűro more meti, niti sze na drűgoga vűro ne szmej zanèhátati i, kaj niscse za drűgoga nèmore vűrvati.

Rim. 14, 12. Vszáki med nami szám za szébe racsun dà Bougi. Habak. 2, 4. Zid. 11, 6.

231. *Zakaj právis, jasz vűrjem vu ednom Bougi?*

Vu ednom záto ; ár nejga vecs Bougouv, nego li szamo eden : vu Bougi pa záto ; ár sztejm vadlűjem naj prvo ;
ka

ka je on tè, od steroga sze pràvi na-
dale vszazmosnoszt i sztvorjenyè nèbe i zémle:
drùgoucs, zàto, ka víše sztvorjene
sztvári tà nèhám i na szamoga Bogà
sze szlonim vu víšej potrejbcsináj. 'Zolt.
2, 12. Jer. 17. 7.

OD B O G A.

232. Ka je Boug?

Boug je a, Dűjh, b, vekivecsni, c,
vszamogoucsi, d, vszaznajoucsi, e, naj
modrejsi, f, povszud nazoucsi, g, isz-
tinszki, h, pravicsni, i, szvéti ino k,
milosztivni.

a, Jvan. 4, 24. Boug je dűjh, i steri
nyega molio, vdűhi i visztini ga morejo moliti.
'Zolt. 73, 25.

b, Es. 44, 6. Fa szem te prvi i te
szlejdnyi i zvűna mine nejga Bogà. Kol.
3, 1.

c, Lűk. 1, 37. Nej je nemogoucsa, pri
Bougi ni edna rejs. Rom 4. 2. Fil. 4, 3.

d, 'Zolt. 139. 2. Goszpodne, tí znás
moje szidejnye i gori sztánejnye, razmis miszli
moje

moje ouzdalecs. Czeſzto moſo i doli léganye moſe opasújes i vſze moſe poti dobro znás. Gda eſcſe na jezíki nejmam ricsí moſe ; ovo ô Goſzpodne ! tí tou vſze znás. Fer. 17, 10.

e, Rim. 11, 33. O! globocſína bogáſztva i medrouſztí i ſzpoznanya Bo'zega: kak nezapopádnyene ſzo ſzoudbe nyegove i nezgrúntane, poti nyegove. 'Zolt. 37, 5.

f, Dján. 17, 27. 28. On je nej dalecs od ni ednoga znášz: ár unyem 'zivémo, i gyiblemo ſze i jeſzmo. 'Zolt. 139, 7. ino 23, 4.

g, 'Zolt. 33, 4. Iſztinſzka je Goſzpodnova rejs, i vſze nyegovo delo je ſztálno.

h, Rim. 2, 6. Bong (plácsa) pournè vſzákomí pouleg nyegoví dejl. 2 Kron. 19, 7.

i, Es. 6, 3. Szvétí, ſzvétí, ſzvétí je Bong, ſeregouv Goſzpod, puna je vſza zemla 'znyegovov díkov. 1 Pet. 1, 16.

k, Lúk. 6, 36 Bojdite miloſztivní; kako je i Otsa vas miloſztíven.

233. Jeli jeſzte táksi Bong? i Odkud tou znás?

I trdno, ka jè: ár a, ete ſzvejt i b, ſzvéto píſzmo tou ſzvedocſíta,

a, Rim.

a, *Kim. 1, 20.* Tà nevidoucsa Bo'za, ion je, vekivecsna nyegova zmo'znoszt i bo'zansztvo, sz - sztvorjenjà etoga szvità i zdejl razmejtà sze vidiyo.

b, *Szkrov. 1, 8.* Ja szem A ino O, zacsétek i konec, právi Goszpod, steri jeste, i steri je bio, i steri je priseztni vszamogoucsi. *Es. 41, 4. Sztv. 1, 28.*

234. Keliko je ráksi Bogouu?

Li szamo eden je vu sztálnosztu.

Pravd. 6, 4. Poszlusaj Izrael, Goszpodin Bong nas je eden Bong. *1 Kor. 8, 5.*

235. Kak sze zove tè Bong?

Na trí oszobegledoucs sze zove Otsa, Szin i Sz. Dűjh.

1 Jvan. 5, 7. Trijé szo, steri szvédocsijo vnébi: Otsa, Rejcs, i Sz. Dűjh, i eti trijé szo edno. *Mát. 28, 19.*

236. Ka je Bong Otsa?

Prva oszoba vu Bo'zánosztvi, steri je od vekivekouma szvojga Szinà poroudo, vu zacsétki je ete szvejt sztvouro i escse zdaj ga zdr'záva ino ravna. *Es. 44, 6. Zolt. 2, 7. Nebem. 9, 6. Ef. 4, 6.*

237. Zakaj ga za Otso zovés?

Záto : ár je on *a*, szvojega jedínorodjenoga Szinà nassega Gofzpodna od vekivekouma poroudo, *b*, nász je sztvouro, *c*, Krisztusi za sziní gori vzéo, *d*, Otsinszko lúbezen knám szka'zúje vjejsztvini i pítvini, vu odeteli i *e*, vszáki potrejsiná.

a, Mát. 3, 17. Ete je Szin moj lúbléni, vsterom szam szí procsíno. 'Zolt. 2, 7.

b, Job. 10, 9. 11. Szpoumenisze, proszinte, (ô Gofzpodne) ka szí me, líki ilojszo napravo. Szkon'zov i zmeszom szí me pokrio. 'Zolt. 22, 9. Mal. 2, 10.

c, Gal. 3, 26. Ár szte vszi szinovje Bó'zi po vóri vu Jezusi Krisztusi. Es. 56, 5. Rim. 8, 15.

d, Mát. 6, 31. 32. Ne szkrbtesze govorécsi: ka bomo jeli, alí ka bomo pili, alí szkim bomo sze odejvali. Ár eta vsza poganye szpitávajo: ár znà Otsa vas nebeszki, ka vsza eta potrebújete. Job. 10, 12.

e, 1 Pet. 5, 7. 'Zolt. 34, 10. 11. 1 Tim. 6, 12. &c.

238. Zakaj to drugo ošzobo Szinà
zovès ?

Záto: ár sze je od *a*, Otsè od ve-
kivekouma právi Boug, i od *b*, csíszte
devicze Maríe vu vrejmeni právi cslo-
vik naroudo.

a, Pril. 8, 24. Gda szo escse níkse glo-
bocsíne nej bílè, naradjena szam bíla (t. t.
modrouszť, šťera je Krisztus 1 Kor. 1,
30. Jud. 15.) escse gda szo níkse vretine
zvodouu napunyene nej bílè. Kol. 1, 15.

b, Lžk. 2, 11. Poroudosze je vám dnešz
zvelicsíteo, šťeri je Goszpón Krisztus, vu Dá-
vidovom mēšťti. Gal. 4, 4.

239. Zakaj pa i to trétyo ošzobo za
Sz. Džhà zovès ?

Džh sze zovè záto; ár je *a*, nye-
gova natúra džhovna i brezi tejla, *b*,
po píhanyi Otsè i Szinà znezgrūnta-
ním tálom vō sžhája i *c*, džhovno na-
gíbanye vu cslovecsi šzrczáj nadigáva:
Sz-véti sze pa zovè; ár je on *d*, szám
na szébe gledoucs švėti, i *e*, pošve-
csŭje te odebráne Bo'ze.

a, Jvan.

a, *Juan.* 4, 24. pogledni 232. pítanye (a)

b, *'Zolt.* 33, 6. 2 *Thes.* 2, 8. *Es.* 11, 4.

c, *Juan.* 3, 8. 1 *Kor.* 12, 8-11. 2 *Kor.* 4, 13. 2 *Tim.* 1, 7.

d, *Es.* 6, 3. pogledni 232. pítanye i Szkr. 4, 8.

e, *Dján.* 10, 44. 45. ino 19, 6.

240. *Ka razlocsáva tè trí ofzobe?*

Nyihovo notrejsnye i vűnejsnye delo.

241. *Kakda notrejsnye?*

Otsa je od nikoga nej ni sztvorjem, ni porodjen, niti ne szhája od drűgoga; *Szin* je od *Otsè* od vekivekouma li porodjen; *Sz. Dűjb* pa od obűj dvűj, tou je, od *Otsè* i *Szinà*, szhája. *Otsa.* *'Zolt.* 90, 2. 3. *Szin.* *'Zolt.* 2, 7. *Sz. Dűjb* *Juan.* 15, 26. *Gal.* 4, 6.

242. *Kakda vinejsnye?*

Otsa sze je vu sztvorjenjej vű nazvejszto; *Szin* vu odkűpljenjej; i *Sz. Dűjb* vu poszvecsjenjej.

OD SZTVORJENYÁ.

243. *Kaje tou, Sztvoriti?*

Znicsefza kaj napraviti : liki czejlo Sz. Trojsztvo je ete szvejt naprej pri. nefzlo li zricsjouu.

'Zolt. 33, 6 *Zricsjouu Goszpodnovou szo nebéfza naprávlena, i zdúkom vůfzt nyega vřza nyíó vořřka.*

'Zid. 1, 2. *Boug je po řzvojem Szini ete řzvejt napravo. Fvan. 1, 3. Rim. 11, 36. Sztv. 1, 2.*

244. *Gda je Boug ete řzvejt řztvouro?*

Vzacřtki ; řteroga je vsělzt dnévi gori ofznáj'zo, 'zivoucimi i zne'zivoucimi, vidoucimi i nevidoucimi řztvármi napuno. Sztvor. 1, 1-31. Es. 40, 28.

Geto je Boug vu zacřtki řzmoutnořřt, ali kháofř řztvouro znicsefza : tak je potom řztè řzmoutnořřti vò potégno dñn 1.) řřvetlořřt. 2.) nébo. 3.) zemlou zdrevjom i řřtrávov. 4.) řřuncze, meřřřecz, zveřřzde. ř.) mourje řřibami i řřák řřti- csami napuno. 6.) zemlou 'řřivínov i řřviríř

zvirínov osznáj'zo ino, csloveki naj
obszlejdnym naprávlenomi, liki nyíh
goszpoudi, podvrgao, Sztvor. 1, 1-31.
Všze eta je pa sztvouro na szvojo díko
'Zolt. 19, 1.2. Pril. 16, 14. Kol. 1, 16.

245. Stere szo pa te naj poglavitejse sztvári?
Angyelje i lidjè. Oni szo dűhovje
brezi tejla, tak ti hűdi, kak ti dobri:
eti szo pa sztejlom i zrázumnov dűsov
gori osznáj'zeni.

246. Steri szo ti dobri Angyelje?

Oni dűhovje, steri szo vu szvojem
sztvorjenom szvesztvi osztanoli i vnyem
szo potrdjeni, naj Bogà *a*, dícsio *b*,
nyegovo zapovid cšinio, *c*, te po-
bo'zne, naj bole *d*, detzo, varjejo i brá-
nio, po szmrti *e*, vnebéšza neszéjo.

a, Es. 6, 3. pogl. 232. pít. (i)

b, 'Zolt. 103, 20. Hválte Goszpodna nye-
govi angelje, steri szte zmocsjouu zmo'zni;
steri nyegovo zapovid csinite.

c, 'Zid. 1, 14. Nej szoli vszi szlű'zbeni
dűhovje na szlű'zbo vo poszlani za volo érocni-
kov přisěšzinoga zvelicsanya? Zolt. 91, 11.

d, Mát. 18, 10.

e, Lűk. 16, 22.

247. Steri szo pa ti hūdi Angyelje?

Ti hūdi dūhovje, steri szo sze zviszili, od Bogà szo odpadnoli ino szo nyegovi, kako i vszej lūdi, nepriatelje posztanoli i Vrazjè sze zovéjo.

Juan. 8, 44. Vràg je lūdomorecz bio od zacsétka, i vu isztini je nej osztano. Ár nejga isztine vnyem; gda gucsí lá'z z - (zvojga lasztivnoga gucsí, ár je on la'zecz i Ocsa nyè, tou je lá'zi. 1 Pet. 5, 8.

Liki med dobrimi angyeli jeszte réd: tak i med hūdimi nísteri szo zmo'znejši, nísteri hūsi i od ti drūgi vékfi. Ef. 6, 12.

248. Na koj je pa Bong csloveka sztvouro?

Na szvoj kejp vu vszoy modrouszti; praviczí i szvesztvi na goszpodūvanye.

Sztvor. 1, 26. 27. Sztvourmo csloveka na nas obráz i na nassó prígliho, naj goszpodūje nad morszkimi ribami, nad nebeszkimi sticami, 'zivíni i nad czejlov zemlov, i na zemli lazajoucsimi sztvármi. Sztvouro je zátó Bong csloveka na szvoj kejp, na Bo'zi kejp ga je sztvouro: mó'zà i 'zeno je nyidva sztvouro.

249. Zdr'zao je cslovik tè kejp?

Nej ga je : ár prekanyena od vrága nassa prva mati Ejva i po nyej Otsa Ádam zevszejmi szvojmi szinmi i cserami szta czilou vsze tou zgúbila, vraz'zi kejp oblekla ino tak szta nász nemocsne na dobro, szpodobne pa na húdo, vcsínila.

Rím. 3, 23. Vszí szo pregrejsili i zaosztanolí szo od díke Bo'ze. Sztv. 3, 1-24.

250. Nemremo'ze vecs ete kejp nazáj dobiti?

Moremo vu *a*, prepородjenjej, vsterom fze zacsne ; vu *b*, vszakdenésnyem ponávlanyi, vsterom ga doprnásati moremo, i *c*, vu 'zítke vekivecsnom, gde ga czilou doprneszémo i nazáj dobímo.

a, Ezek. 36, 26. Dám vám szrczè novu i dújk novu posztávím na szrejdo vu vász, i vzemem szrczè kameno sztejla vassga ino dám vám szrczè meszovno. I dújk moj pol'zim na szrejdo vu vász, ino vcsinim, da vnásztavaj moji hodite i moje szondbe zdr'závate ino je delate. 2 Pet. 1, 34,

b, Ef.

b, Ef. 4, 23. 24. Ponoviti sze je vám potrejbno vdúhi pámeti vasse. Ino oblejczy toga nouvoga csloveka pouleg Bogà sztvorjenoga vpravicz i vu isztínszkom szvesztvi. 2. Kor. 3, 18.

c, 1 Jv. 3, 2. Moji lúbléni, zdaj szmo Bo'zi szinouve; ali escse sze je nej szkázalo, ka bomo. Známo pa, gda sze szká'ze, prisz-podobni knyemi boudemo; ár gda vidili bomo liki jè. 1 Kor. 15, 49. 54.

251. Sto je nám tou szpravo, ka mi ete kejp nazáj dobíti moremo?

Jezus Krisztus nas zvelicíteo, liki nász drúgi táo vóre Krisztsánszke vcsí.

1 Kor. 1, 30. Krisztus Jezus je nám vcsinyen modronszt od Bogà, pravicza i poszvecsenyè, i odkúplenýè. Sztv. 3, 15.

252. Povej mi te drúgi táo vóre krszcsánszke?

I vu Jezusi Krisztusi Színi nyegovom jedinorodjenom Goszpodni nassem. Steri sze je poprijao od Dúhà szvétoga, poroudo sze je zdevicze Marie. Moko je sztrpo pod Pontzius

Pilátussem raszpét je mr'u je i pokopan je, doli je sztoupo na pekeo. Na trétyi dén je gori sztano od mrtvi sztoupo je vnebesza, tam szidi na desznici Boga Otsè vszamogoucsega. Od kud pride szoudit 'zive ino mrtve.

253. *Ka je tou?*

Jasz vörjem, ka je Jezus Krisztus právi Boug od Otsè pred vekouma narodjen ino i právi cslovik porodjen zdevicze Marie; bojdi moj Gofzpoud, steri je merè pogüblénoga ino f kvarjenoga csloveka odkúpo i od vszej grejhov, od szmrti i vraj'ze oblászti ofzloubodo, nej zlátom, ali szrebrom: nego szvojov szvétov i drágov krvjou v ino szvojov nedú'znov mokouv i szmrtyov. Da bi jasz czilou nyegov bio i vu nyegovom Králesztvi pod nyim 'zivo i nyemi szlú'zo vu neprefztanoj praviczí, nedú'znofzti i blá'zenfztví, kako je i on od szmrti gori sztano, 'zive i kralúje vekivekouma. Tou je zaisztino tak.

OD

KRISZTUSEVE OSZOBE.

254. *Ka je tou za rejcs, Jezus i ka vcsiní?*

'Zidoszka, i vcsiní teliko: liki zvelicfiteo ino Odkúpiteo.

Mát. 1, 21. Porodí pa Szinà, i zváo bos imè nyegovo Jezus; ár on zvelicsa lúšťtvo szvoje od grejkov nyikovi. Dján. 4, 12.

255. *Ka pa Krisztus zadene?*

Krisztus je Grcska rejcs i vcsiní teliko, liki namázani. 'Zolt. 45, 8. Dján. 10, 38. Nazarenszkoga Jezusa je Boug namazao sz. Dúkom i zmo'znosťtyov.

Krisztusevo 'Zidoszko i Grcsko imè szvèdoci; ka je on vszej lúdi zvelicfiteo. 1 Tim. 4, 10.

256. *Sto je tè Jezus Krisztus?*

Bo'zi szin, a, právi Boug i b, právi cslovik.

a, 1 Jv. 5, 20. Známo, ka je Szin Bo'zi prisao, i dáo je nám pamet, naj poznamo toga pravicsnoga: i jeszmo utom pravicsnom

vszini nyegovom Jezusi Krizztusi. Ete je te právi Bong i 'zítek vekivecsni. Iv. 1, 1.

b, 'Zid. 2, 14. Da pa detza májo tejlo ino krv, i on je priszpodobnim tálom gori vzéo tou, da bi po szmrti potr'o onoga, steri moucs mà szmrti, tou je, vrága. 'Zid. 4, 15.

257. Csi je Krizztus Bong i cslovik, keliko tak mà natúr?

Dvej: Bo'zánfszko i Cslovecsánfszko.

1 Tim. 3, 16. Ocsiveszno velika je te po-bo'znosztí szkrivnoszt: Bong sze je szkázao vu tejli. Ivan. 1, 14.

258. Zakaj je Krizztus tejvi natúri mogao meti?

Bo'zánfszko záto; dabi nyegova, neszkoncsana vrejdnoszt za volo nezracúnani grejhov naffi zadosztá vcsiniti mogla neszkoncsanoj Bo'zój praviczí: Cslovecsánfszko pa, dabi za nász, liki porok, trpeti, mrejtí i plácsati mogao, kou szmo mí nej mogli.

'Zid. 7, 24. 25. Ete pa, da ofztáne vekivekouma, vekivecsno poponsztvo mà. Od-knd i zdr'zati more po vszej rédi one, steri priszton-

prisztopajo po nyem k-Bongi; ár on vszigdar
'zivè molécsi za nyè. 'Zolt. 49, 8.

'Zid. 2, 17. Záto je vu vszem priszpodo-
ben mogao biti kbratom; da bi milosztiven bi^o
i veren púspek utishti, kà szo pred Bongom,
na ocsiscsanye grejhov lástva.

Zetoga sze rázmi; I. ka, geto mĩ nejmano
tákséga púspeka, fteri bi nemogao po-
trplejnye meti znassimi szlabosztami,
nego szkúsanoga vu vszei knám szpo-
dobnim, zvún grejha, tak i nám vu
szkúsavanyi na pomoucs more biti. 'Zid.
4, 15. ino 2, 18. 2. Ka sze je Bo'za na-
túra znerazlocsenim tálom szcslove-
csánszkov Krisztusevov natúrov tak vje-
dinoula; da je edna toj drúgoj vsze
szvoje lasztivnoszti podilíla. Kol. 2, 9.
Mát. 16, 16. ino 18, 20.

OD

KRISZTUSEVE CSÉSZTI.

259. Ka je Krisztuseva csészti?

Lidí na zvelicsanye vcsiti, za nyih
Bongi zadoszta vcsiniti i na nyè szkrb
no ziti.

260. Kelikova je tà csészti ?

Trouja : proroczka , popouška i králeszka , na štero je namázani šztoga Sz. Důhà oliom višše od všzej šztároga zákona prorokouv , popouv i králov.
Zolt 45 , 8.

261. Ka je ta prorocz ka nyegova csészti ?

Nyegovoga vcsenyà csészti , všteroj je on šzvojega nebeszkoga Otsè volo lidém , a , šzám po šzebi , gda je eti na zemli hodo , nazvescsávao i escse b , po vucšiteli ino predgari nazvescsáva i c , nazvescsávao bode do koncza etoga šzvità.

a , Ivan. 1 , 18. Bogà je niscse nej vido nigdár : jedinorodjeni šzin , šteri je vu kríli Otsè , on ga je nám nazvejšto.

b , Ef 4 , 11. Š on je dáo níštere Apostole , níštere Proroke , níštere pa Evangyeliste , níštere pa Pášztére i Vucšitele.

c , Es. 40 , 8. Nassęga Bogà rejcs ofštáne na vsze vekke. Mát. 5 , 18.

262. Kakda šze zovėjo nyegovi vucšeníczi ?

Krštsanye , Dján. 11 , 26. Záto je nyihova csészti : a , Bo'zo rejcs šze včšiti.

ti, b, detzi, dr'zini i blí'znyemi nyou nazvescsávati.

a, Ivan. 5, 39. pogledni 8. pítanye.

b, 1 Thes. 5, 11. Opomínajte edendrúge i poczimprávejte eden toga drúgoga, kako i cfiníte W. 14. Proszimo vász, bratje, opomínajte te neporedne, troustajte te neszrcsne, pomágajte te szlabe, potrplívi bojte kuszejm.

263. Vkom sztoji Kríztuseva Popouška csészti?

Vu etom: ka je on a, czilou Bo'zo právdó szpuno, za b, nász sze je na krí'znom drejvi ofrúvao, za c, nász sze moli i d, nász blagoszlálva.

a, Mát. 5, 17. Ne stímajte, ka bi prisao právdó razvèzávat, ali proroke; nej szem prisao razvèzávat, nego szpunyávat.

b, 'Zid. 7, 26. 27. Táksi sze je nász prisztájao púspek t. t. Kríztus; szvéti, nedu'zni, nezamáxani, odlóceni od grejsnikov i visejsi od nebész vcsinyeni. Steromi je nej potrejbno vszáki dén, liki onim vísesnyim popom, prvo za szvoje lasztivne grejbe ofre ofrúvati, potom pa za lúszta: ár je tou vcsino ednouk szamoga szebé ofrúvauši.

c, 1 Ivan. 2, 1. 2. Csi sto pregrisi; mámo zagovoritela pri Otsi Jezusa Kriztusa pravicsnoga. I on je ftisanye za grejke nasse; nej li za nasse szamo, nego i za czejloga szvejta.

d, Ef. 1, 2. Blagoszlavljeni Boug i Otsa Goszpodna nassoga Jezusa Kriztusa, steri je nász blagosz'ovo vszáksem blagoszlovi dúsevnóm vnebeszaj vu Kriztusí.

264. Ka je eti nassa csészti?

Da szmo i mí vizi kriztsanye mo'zki i 'zenfzke dúhovni popeve: tak moremo nász i vsze nasse Bougu gori ofrúvati, za nassoga blí'znyega moliti inye-ga blagoszlávlati.

1 Pet. 2, 9. Vi pa rod odebráni, kraleszko popousztvo, národ szvéti, lúszto lasztivno: naj ta dobra nyegova dela nazvescsáivate, steri je vász szkmicze poušzvao vu csúdnó szvetloszt szvojo.

Kristus je vu krizti i preporodjenjej vsze kriztsane na tou dúhovno popousztvo Sz. Dúhom gori namazao: naj I. Bougi ofrújejo a, tejlo i vsze nyega kotrige Rim. 12, 1. ino 6, 13. b, dúso i vsze nyè moucsi 'Zolt. 51, 19. Mát. 8, 2. c, fzebe

szebè czilou, Kol. 3, 5. Fil. 2, 17. 18. ino
d, vsze szvoje blágo. 'Zid. 13, 16. II.
Za vsze lidí, naj bole pa za tífzte, fteri
szo 'znyimi vednákoj vðri, ali vadlú-
vanyi, Bogà molio i nyè blagoszlávlajo.
I Tim. 2, 1. I Pet. 3, 9.

265. Ka je pa nyegova Kráľeszká cséšťtí?

Vtoj cséšťtí on vsza na nébi i na
zemli ravna: náime pa sze szkrbí za
szvoje lúšťtvo, nyè vodi, brání i vu
szvojem kráľesztvi zdr'záva.

'Zolt. 2, 6. *Fa szem namazao kráľa mo-
jega i posztavo szam ga na Sion, na szvestiva
mojga goron. Lúk. 1, 33.*

266. Ka je eti nassa cséšťtí?

Etomi králi a, podlo'zni bojmo, b,
liki dűhovni kráľove, nad nassimi ná-
klonofztmi goszpodűjmo, prouti dű-
sevnim nepriátelom sze borimo i nyè
obládajmo.

a, Lúk 6, 46. *Zakaj me zovéte, Goszpodne,
Goszpodne: i ne csíníte, kà vám právím.*

b, Ef. 6, 12. *Nasse vòjűvanye je nej
prouti krvi i tejli: nego prouti poglavnikom,
prouti zmo'znofztim, prouti szvejtadr'zav-*

*czom vu temnoszti etoga 'zítka, prouti dů-
bovnim hřádoubam štere szo na vřzíní.*

OD

KRISZTUSEVE DVOUJE SZTÁVE.

267. *Ka razmis po Krisztusevoj sztávi?*

Nyegovo ponizno i odíceno 'zivlej-
nye. *Fil. 2, 6. -- 11.*

268. *Ka je nyegove poniznoszti sztáva?*

Ponizno nyegovo na zemli med lid-
mí 'zivlejnye, vsterom je on sz szvojov
Bo'zánřzkov díkov ino zlařtívnosztmi
nej 'ziveo pokoren bodoucí Otsi szvo-
jemi notr do řmrti.

*Fil. 2, 6-9. Krisztus vu formí Bo'zój bo-
doucí nej je za vřrgnený štímao glich bití
z Bougom. Nego je řám řebě řp'ázno,
formo řl'ě zbeno na řě vřéuří přřřpodoben je
bio k idém, i vnosený je nájden, kako řlovík,
ponízo je řám řebě, vřřnyen pokoren notr
do řmrti, řmrti pa toga řř'za.*

269. *Zakaj ře je K. ponízo?*

Dabi a, nařřo gířdofř řřtejř tálom
pobio

pobio i nász na poniznoszt vcsio ; dabi
b, za nász trpeti i nász od szkvarjenjá
oszloboditi mogao.

a, 1 Pet. 2, 21. *Kriztus je trpo za vász,
vám príliko nèhávsí, naj nyega nászledújete vu
sztopáji nyegovi.*

b, Es 53, 4. *Betege nasse je on pretrpo
i bolezní nasse je szám noszo : csi gli mí stíma-
mo, ka je bicsúvan i bit od Boga i zmán-
trani. &c.*

270. *Keliko je sztúb tè K. poniznosztí?*

Pét. 1. Nyegovo poprietyè i narodje-
nyè. 2. Nyegov szíromaski 'zítek. 3.
Trplejnye. 4. Szmrt. 5. Pokopanye.

271. *Od koga sze je K. poprijao i narondo?*

Nej od mo'zkoga szemena : nego od
Dúhá Sz. propriéti zdivicze Maríe sze
je poroudo v-Bethlehemi.

Lúk. 1, 35. *Dújh szvéti príde na iè i moucs
vísesnyega obszencza tebè : záto i ono, kon
sze porodí sztebe Szvéto, zvalou sze boáe Szín
Bo'zi.*

Sztejin je on nasse grejsno poprietyè ino rodje-
nyè poszvéto i nám pri Oufi nebeszkom
szinovcsino zadoubo, Gal. 4, 4. 5.

272. *Kakda je 'zivo na tom szvejtí?*

Vu nevolnom szlů'zbenom kejpí; šteri je pun bio sz-sziromaštvom zametá-vanyem i spotom.

Mát. 8, 20. Liszicze lůknye májo i fticze nebeszke gnejzda: szin cslovecsi pa nejma, kama bi glavou nashlono.

Sztejm náš vcsí; naj sze za preidoucse blágo i bogáštvó prevecs ne szkrbímo: nego bole sze za ta obsztojécsa vu našem telovnom szziromaštvi pasclímo. 1 *Pet. 1, 17.* 1 *Ivan. 2, 17.*

273. *Gde je pa naj vecs trpó?*

Pod Pontzius Pilátusem v-Jerusálemi na krí'z raszpéti: gde je i mr'u.

Mark. 15, 32. Kriztus kráo Izraelszki naj sztoupi zdaj szkri'za; naj vídimo ino vóvjemo, ka je on Bo'zi Szin. I raszpétíva 'znyim szta ga tůdi pszůvala. V. 37. Jezus je pa zvelikim glášzom kricsécsi mr'u.

Sztejm je nám példo nēháó: naj mí vfze naše teskoucse mirovno trpímo. 1 *Pét. 2, 21.* 1, geto je on szebè za náš na szmrt dáó, po koj je náš z-Bougom zméro, *Rim. 5, 20.* vekivecsni 'zitek

zdoubo, 'Zid. 5, 9. i naffo telovno szmrt
na szlatki szem szpravo 2 Tim. 1, 10.
tak szmo i mí tůdi du'zni, gda nyegova
dika potrebůje, za nyega inrejti, Már.
10, 39. 2 Kor. 5, 15.

274. Kama je pa po szmrti K. djáni?

Pokopan je vgrob. Ivan. 19, 38 - 42.

Ino etak je on naffe grobe, gde stě szibodo,
na szpanyà kamure szpravo, Es. 57, 2.
grejhe zaszipao, zakopao i tà olztavo.
Mik. 7, 19. 2 Kron. 34, 28.

275. Ka szmo mí nyemi za eta du'zni?

Naj vszejm grejhom merjěmo i pod
nyim vu nyegovom králesťtvi vpraviczí
szvéto 'živěmo.

1 Pet. 2, 24. Kríšťtus je grejke naffe szám
noszo vtejli szvojem na drejvi: dabi grejhom
mrli i vpraviczí 'zíveli, sz-steroga ranami
szmo ozdravili.

276. Ka je pa Kríšťtusevoga zvi'zenya
šťtáva?

Tákša šťtáva; vľteroj je on zanaľfo
volo gori vzěto szlaboľťt cslovecso doli
djáo i sz-szvojov díkov ino bo'zanszki-
mi ľasťtivnoľťtmi 'živě.

Fil. 2, 9 - 11. Zató ga je i Bong gori zviszo, i dáo nyemi je imè scsesz vsze imè. Naj sze vu iméni Jezusevom vszako ko eno naklekne nebeszki i zemeszki i pod zemlouu, bodoucsi sztvári. I vszaki jezik naj vadlúje, ka je Goszpoud Jezus Kriztus vu díki Bogà Otse.

277. Zakaj sze je K. zviszo?

Dabi nám pokazao; ka je on tákfi zvelicsiteo, fteri nám je nej szamo zadoubo zvelicsanye, nego nam je i datí scsè i more.

Rim. 4, 25. Kriztus je dáni na szmrt za grejhe nasse; i gori je sztano za praviczonasso, Rim. 8, 11. 34.

278. Keliko sztúb mà tà szta'ava?

Pét. 1.) nyegovo o'zivlejnje i na pekeo doli sztoplennyè. 2.) gori sztanejnje. 3.) ynebo zasztoplennyè. 4.) szidejnje na deszniczi Bo'zoi. 5.) priszesztyè na szoudbo.

279.) Gda i kakda je Kriztus sztoupo na pekeo?

Pred szvojim gori sztánejnjem; gda sze je vgroubi o'zivo i, kakti mocsen oblád-

obládnik, na pekeo doli sztoupno ino tak vrági na znánye dáó, ka je vsze nyegovo králesztvo pobio i 'ze oblázt mà nad 'zítkom, szmrtyov ino peklom.

1 Pet. 3, 18. 19. Kriztus je m'ru pouleg tejla, ali pouleg dűhà je o zivlen. Vste om je i vu temniczi bodoucsm dűhom idouczi predgao.

Sztejm je on nám pokazao; ka je szmrť po-
'zrta i 'zítek prineseni. 2 Tim. 1, 10.
i mí szmo czilou 'znyegove vouze ofzlo-
bodjeni. Os. 13, 14. 1 Kor. 15, 55 - 57.
Varmo sze záto od mrejšz peklénszki
2 Pet. 2, 20. i vu Kriztusi 'zívmo, Gal.
2, 20.

280. Na keliki dén je gori sztano od
mrtvi?

Na trétyi dén, tou je, na Vűzenszko
nedelo.

Lűk. 9, 22. Trbej Szinej cslovecsemi vnogo
trpeti ino sze zavrcsi od sztarisi, i popouszki
poglavníkov i pizácsov, ino vmoriti i na tré-
tyi dén gori sztánoti. 1 Kor. 15, 4. seqq.

Sztejm nász gvűsne cfiní; ka szmo mí od
vszej nepriátelov odkűpleni 1 Kor. 15,
17. i nej li szamo od dűsevne Ef. 2, 6.
nego i telovne, szmrťi gori sztánemo,

Ivan.

Ivan. 14, 19. Záto vnovoti 'zítka hodmo,
Rim. 6, 4. Ef. 5, 14.

281. Kama je po szvojem gori sztánenyi sou?

V. Galileo i potom na 40. dén vnebé-
sza Mark. 16, 7.

Dján. 1, 3. Sterim Apostolom sze je
i szkázao 'zivouci po moki szvojoj vu vnougi
znamejnyaj stirideszét dní vidouci od nyík ino
govoreci od kráľestva Bo'zega.

Ino tak je nám oudpro nebesza Ivan. 14,
2. 3. ino 17, 24. Záto sze li za ta ne-
beszka pasčimo, gde je Kríšťtus, Kol. 3,
1. 2. 2 Kor. 5, 8.

282. Ka je tiszto za nébo, vstero je Kríšťtus
gori vzéti?

Odícseno i blá'zeno kráľestvo Bo'ze.
Mát. 5, 3. 20. Rim. 14, 17.

283. Feli je tak li szamo vnebeszaj,
Kríšťtus?

Zvidoucim tálom: ali znevidoucim
je povszédig.

Mát 28, 19. Ovo ja szem zvami vszá-
kom vrejmeni notr do koncza etoga szvitá.
Mát. 18, 20.

284. Ka csini vnebeszaj?

Szidí na deszniczi Bogà Otsè.

Lúk.

Lúk. 22, 69. Od eti máo je Szin, csloveci szedécsi na desznici zmo'znofťi Bo'ze. Mark. 16, 1.

Zetoga szem gvúsen; ka sze Kríztus nej li szamo moli za méne, *Rim. 8, 34.* nego i na cslovecsánfzko natúro gledoucsťudi z - Otsom i sz - Szvétim Dúhom nad vszejmi sťtvármi zmo'zno gosťpodúje, menè'znyimi vrét hráni, bráni i ravna vuvszem. *Zolt. 110, 1. 2. Már. 28, 20. Ef. 1, 20-22. Záto nyega morem lúbiti, moliti i vnyem sze vúpati, Fil. 2, 9-11.*

285. *Ne príde vecs doli knám zvidoucsim tálom?*

Príde na dén szkrádnyí szoudit 'zíve ino mrtve.

Dján. 10, 42. Kríztus je posťtáveni od Boga szodecz 'zívi i mrtvi.

Od steroga szkrádnyega dnéva i vóre geto niscse nezna, gda bode *Már. 24, 36.* známo pa, ka na nágli, liki tát vnoči, príde i *Thes. 5, 2.* Záto vszigdár vórusťtújmo vu vszákóm vrejméní molécsi, da vrejdni bodemo vujti vszejm tístim, sťera prídejo, i sťtáti pred Szinom csloveka. *Lúk. 21, 36.*

286. *Za koga volo je eta vsza Krisztus trpo i komi je szpravo?*

Vsze je za nasso volo trpo i vsze je nám szpravo : dabi nász odkúpo i zve-
licsao. *Rim. 4, 25. pogl. 277. pít.*

OD

ODKÚPLENYA.

287. *Ka je Krisztusevo odkúplenyè?*

Zadobleno oszlobodjenyè od právde, grejha, szmrti, szvéjta, vragà i szrdi-
toszti, vszega Ádamovoga pokolejnya i odvejtka po nyegovoj sz. szmrti i gori
sztánejni.

*1 Tim. 2, 5, 6. Eden je Bong i eden szred-
beník Bo'zi i lúdi, cslovik Krisztus JEsus.
Steri je dáo szám szebè czejno odkuplenyà za
vsze. 1 Tim 4, 10. 1 Jvan. 2, 2.*

Csi je Krisztus.czejna odkúplenyà za vsze li-
dí : tak je i za tè túdi, steri sze szkvaríjo.
2 Pet. 2, 1.

288. *Kakda nász je od právde odkúpo?*

On sze je nej li szamo vsze tiszte hű-
doube, sztero právda prepovidáva, tak
dalecs ogíbao; da sze je ni te na ménle
piknyi-

piknyicze nyè nej dorekno : nego je escse za nász vsze ono , kou právda zapovidáva , szvojm szvétim 'zítkom popolnoma doprneszao i szpuno. Ino etak je nász od nyè primárjanyà na szvoje szpunyávanye oszloubodo. Ali i od nyè prekléšťta i szkvarjũvanya je nász oszloubodo: geto je vsze moke za právde presztopenjá od nász doprnesenoga pretrpo.

Gal. 4, 4. 5. Gda je pa prisla punoszt vrejmena , poszlao je Bong Szinà szvojega narodjenoga z-'zenè , vcsinyenoga pod právdo : dabi tè , šteri szo pod právdov bilí , odkúpo , dabi szinovcsino vzéli. Gal. 3, 13.

289. Kakda od grejha?

On je zadosztá vcsíno grejha dúgi , kastigi i goszpodũvanyi. *1 Pet. 2, 24. Ef. 53, 4. 5. Mát. 8, 17.*

290. Kakda nász je od nyega dugà odkúpo ?

On je vsze ono , štero dobro szmo mí po grejhi zamũdili i hũdo doprneszli ino tak rú'znoszt zadoubili , plácsao ; i nám grejhov odpũscsanye szpravo.

Kol. 1, 14. *Vu Krisztusi mámo odrejšanye po krvi nyegovoj, trbeje znati, odpúscsanye grejhov.*

291. Kada od kastige?

On je za nász vsze kastige i teskoucse, štere bi mí trpeti mogli, pretrpo; i tak je nász od dševne, telovne i vekivecsne šzmrti ofzloubodo.

Es. 53, 5. *On je oranyen za našši presztópájov volo, potre za nepravice naše, kastiga naššega méra je na nyega djána i 'znyegovimi ranami šzmo zvráceni. Dján. 10, 43.*

292. Kakda pa od goszpodúvanya?

On je nám šzvojov mokouv moucs zadoubó: da mí po všri grejhom prouti šztáti, od nyíh lze brániti i nyè obládati moremo.

Rim. 6, 14. *Grejh vám ne bode goszpodúvao: ár šzte nej pod právdov; nego pod miloscsov. 1 Ivan. 5, 4.*

293. Kakda od dševne šzmrti?

Od Bo'ze šzrditošzti i od hšde dšne vejšzti, šterivi je doli ftisao, nász je ofzloubodo; ino tak je nám moucs šzpravo pobo'zno 'zivetí.

Ef.

Ef. 2, 3 - 5. Biliszmó szinové szrditoszti po natúri, kakti i drúgi. Ali Bong, bogat bodoncsi vu szvojój miloscsi, po velikój lúbez- noszti szvojój lúbo je nász; i, gda szmo mi mrtvi bilí vgrejhi, o'zivo nász je sz-Krisztu- som. Ivan. 5, 24.

294. Kakda od telovne szmrti?

Tak; da szmrt naša telovna je nám 'ze li eden szlatki szen i notr idejnye vu 'zítek; štera nas kríz i 'zaloszt obrne na vrášztvo i radoszt.

Ivan. 21, 25. Fa szem gori sztánejnje i 'zítek; šteri vmeni vórje, csi gli merje, dónok bode 'zivo. 2 Kor. 4, 17. 18.

295. Kakda pa od'vekivecsne?

Da sze na vekke ne szkvarímo i vpe- klénszki ogen ne szpádnemo po telov- noj szmrti; csi do koncza vprávoj vóri osztánemo.

Ivan. 11, 26. Vszáki 'zivoncsi i vórva- joucsi vu meni ne merje na vekke. Os. 13, 14. 'Zid. 2, 9.

296. Kakda od etoga szvejta?

Od nyegove zmo'znoszt, szkvarjű- vanya ino hűdoubé, vštéroj le'zí, na
te-

teliko : da ni oblášti nad nami nejma,
ni nyegovo (zkvarjũvanye i hũdouba
nám skouditi nemore.

Gal. 1, 4 Kriztus je sám sebe dáo za
grejhe nasse, dabi náš vó oszloubodo zetoga
vezdásnyega hũdoga szvejta, ponleg vonle Bo'ze
i Otsè nassëga.

297. Kakda od Vraj'ze oblášti?

Etak ; ka vrág 'ze nikse zmo'znosťti
nejma náš na grejh primárjati i za nyih
volo tou'ziti ino (zkvárjũva'i.

Jak. 4, 7. Podvrsťte s'ze Bongi, prouťi
sťtante vrági i pobegne od vász. Szkr. 12, 10.
Zdaj je vcsfynyeno zvelicsanye i moucs i krá-
lesťtvo Bogá nassëga, ino oblášťt Kriztusa
nyegovoga : ár je doli ur'zen to'zecz bratov
nassi, sťeri je nyè tou'zo pred Bongom nassim
dén noucs. Rim. 8, 34

298. Kakda náš je obszlejdnym escse i od
prísëfťtne szrditosťti odkúpc?

Tak ; da vu sztrasnom szkrádnyem
dnévi pred pravicsnim vszej ľũdi szod-
czom brezi sztráha szrcsno i bátrivno
bomo sťtáti mogli.

1 Thes. 1, 10. Jézus náš je od prísesztne
szrditoszti ofzloubodo.

299. Szkim je náš od tej nepriateľov
odkúpo?

Nej sz-szrebróm, niti z-zlátom: ne-
go sz-szvojov *a*, pokornosztyov, *b*,
drágov krvjouv, *c*, nedú'znov mántrov
i *d*, szmrtyov.

a, Rim. 5, 19. Kako po okornoszti edno-
ga csloveka vnongi szo grejniczi posztanoli;
tak i po pokornoszriednoga ji vnogo pravicsni
posztane. Fil 2, 8.

b, 1 Pet. 1, 18 19. Znájte, ka szte nej
szpreidocen szrebróm, ali zlátom odkúpleni
zmárnoga vassoga vándranya ('zivlejnya) od
otsákov dánoga: nego z drágov krvjouv, kakti
szkrvjouv Ágнецza nedú'znoga i neoszkrá-
nyenoga Krisztusa.

c, Es. 53, 5 pogl. 291. pitanje.

d, 2 Kor. 5, 15 Szkröv. 5, 9.

300. Zakaj náš je odkúpo?

Dabi mí *a*, nyegovi lasztivni bilí, *b*,
vnyegovom králeisztvi pod nyim 'zively,
c, nyemi szlú'zili vu *d*, praviczi i *e*,
nevinosztí.

a, Tit.

a, Tit. 2, 14. Krisztus je dáo szám szebe za náš, dabi náš odkúpo od vsze krivicze, i ociszte szebi lúštivo lasztivno gyedrno vu dobri delaj.

b, 2 Kor. 5, 15. Csi je eden za vsze m'ru záo szo vszi mrli; i záo je eden za vsze mr'u, dabi ti 'živouci ne bi vecs szebi 'zíveli, nego tomi, šteri je za nyè mr'u i gori štano. 1 Pet. 4, 2.

c, Rim. 6, 19. Kako šte postavili kotrige vasse na szlú'zbo necisťtoucse i krivicze na kriviczo: tak zdaj postavte kotrige vasse na szlú'zbo praviczze na szvéti 'zítek.

d, Lúk 1, 74. 75. Krisztus je náš oszloubodo zronke nepriátelov; naj nyemi szlú'zimo vu szvestvi i vu praviczi pred nyim vsze dní 'zítka nassga.

e, Dán. 9, 24. Naj šze šzkoncsa prešťtoupanye i zapecsáti šze grejk, i vó šze šcísťti krivicza i prneszè šze vecsna pravicza.

301. Csi náš je vsze odkúpo, zakaj šze pa vszi ne zvelicsajo?

Nescsejo vlzi Krisztusevi biti, nyemi 'ziveti, szlú'ziti, ni tou nyegovo vrejdnošzt gori vzéti.

Ivan.

Ivan. 3, 19. Ton je ta szondba, ka je szvetloszt prista na ete szvejt; i lidjè szo bole lúbili kmiczo, liki szvetloszt. Rim. 10, 16.

302. Po kom tou nyegovo vrejdnoszt moremo gori vzéti?

Po právoj vóri, štero vu pokouri Sz. Dújh szprávla: liki vadlújemo vtrétyem táli nasse vóre krsztsánszke.

Ivan 3, 16. Tak je Boug ete szvejt lúbo, da je Szinà szvojega jedinorodjenoga dáó, da vszákí unyem vórvajoucsi sze ne szkvári, nego mà 'zítek vekivecsni.

303. Steri je te trétyi táó nasse vóre Krsztsánszke?

Jasz vórvjem vu Sz. Dúhi, Sz. Ma-
ter Czerke-v krsztsánszko, vszej szvé-
cze-v obcsino, grejbo-v odpúscsanye,
tejla gori sztánejnye, i 'zítek veki-
vecsni. Amen.

304. Ka je ton?

Jasz vórvjem; ka zmojega rázuma
asztivne mouci vu JÉzusi Krisztusi
Golszpodni mojem vórvati, ali knyemi
ti i príti, znikakšim tálom nemorem:
F nego

nego Sz. Dŭjh me je po Evangyeliomí
zváo, szvojmi dármi preszvejto, vu
právoj vŕi poszvétó ino obdr'zao; ka-
ko i czejlo Krsztsánsztvo na etoj zemli
zovè, zbéra, preszvejcsáva i poszvècsa-
va ino vu Jezusi Kristusi po právoj jednoj
vŕi zdr'záva. Vsterom Krsztsánsztvi
meni i vszejm vernim vsze grejhe vszáki
dén milosztivno odpŭstsáva, i nasz vsze
na szkrádnyí dén od szmrti gori obŭdí,
meni i vszejm vu Kristusi vŕvajoucím
'zítek vekivecsni dà. Tou je zaisztino
tak.

OD

DŬHA SZVÉTOGA.

305. *Sto je te Sz. Dŭjh?*

Trétya oszoba vu Bo'zánstvi, štera
od Otsè i Színà zednákim tálom vŕ
szhája, právi Boug.

Ivan. 15, 26. Gda pa príde te Obeszeli-
teo, šteroga jasz vám poslem od Otsè, Dŭjh
te isztine, šteri od Otsè szhája, on bode
szvedoco od méne szkrov, 22, 1 Dján. 5,
3. 4.

Ka Sz. Dújh od Otsè szhája : Ivan eti ocšivszno szvedocši : ka pa i od Szinà szhája, nejli szamo zetoga sze razmi, ka ga on posíla; nego escse, ka sze nyegovi vúszt Dújh zovè. 2 *Thez.* 2, 8. I, liki od Otsè, tak i od Ág necza Krisztusa sztoucza vò szhája. *Szkrov.* 22, 1. Steri pa od Otsè i Szinà vò szhája, tífzti je takši Boug, liki Otsa i Szin, od steriva vò szhája. 2 *Sam.* 23, 3. I tak zetoga zroka túdi trétye liki meszto dr'zí vu Bo'zanštvi. *Már.* 28, 18. 1 *Ivan.* 5, 7.

306. *Vkom sze tè Sz. Dújh naj bole vò szka'zúje?*

Vposzvecsenyej: ali vetom, ka on nám dà, da v-Jezusi Krisztusi vòrvati i knyemi príti moremo.

1 *Kor.* 12, 3. Nisose nemore Jezusa za Goszpodna zvati; nego vu Sz. Dúhi. 2 *Kor.* 3, 5.

307. *Feli szám sz tvoje moucsi ton doprneszri nemores?*

Nemorem: ár jasz vòrjem, ka zmojega rázuma lasztivne moucsi vu Jezusi Kristusi Goszpodni mojem vòrvati, ali knyemi iti i príti, znikaksim tálom ne-

morem. 2 Kor. 3, 5. ino 2, 14. Efesz. 2, 5.

Zrok toga je naffi prvi roditelov vgrejh opádnenyè; po šterom szmo nej szamo na telovnoga i szveczkoga dugovánja szpoznanye jáko szlabi i nemocsni vcfinyeni *Modr.* 9, 16. *Ivan* 3, 12. Nego i vdúhovnom je kmitsen nas rázum *Efesz.* 4, 17. 1 *Kor.* 2, 14. Vola mrtva vgrejhi *Ef.* 2, 1. *Rim.* 3, 12. Moucs i naminyávanye na dobro czilou odevzéto 2 *Kor.* 3, 5. Da sze cslovik szám odszébe i po szebi na Bo'zo miloscso ni pripravlati, ni ponújano gori vzéti, ni na preporodjenyè, ni na povrnenyè gori obúdití ne more rávno tak, kak mrtev szám szebè nemore o'zivití,

308. *Kakda on tou szvoje delo dela?*

Nász po szvojem Sz. Evangyliomi zové, zbéra, sz-szvojmi dármí presvejcsáva, vu právoj vóri poszvécsava i zdr'záva.

Záto Sz. Dújh vsze tou dobro vnamí zacne *Fil.* 1, 6. Boug pomága *Zolt.* 28, 7. Oprávla, potrdjáva i krepí 1 *Pet.* 1, 5, 10. Ino tak on szám brezi nassé moucsi vsze doprnása. *Fil.* 1, 6.

309.

309. *Kakda nász zovè?*

Dà nám szvojo rejcs * gláfziti; po koj nassa szrcza pobúdjava i nadigáva, naj sze knyemi povrnemo.

Djan. 17, 30. Zdaj Boug nazvèsáva vszejm lidém povszédig; naj sze povrnéjo.

* Vše sztvorjene sztvári i vszi dobri dári liki i vszáka neszrecsa szo nikaj nej drúgo; nego rejcs Bo'za, po šteroj nász zovè. 'Zolt. 19, 1-7.

310. *Od koga i kama nász zovè?*

Znasse pogibelnoštii neszrecsne sztáve na zvelicsanye i díko vekivecsno. *Dján. 26, 18. pogl. 206. píť.*

311. *Ka je eti nassa csészé?*

Naj nasséga szrczà dveri, gda nad nyimi po rejcsi i szvesztvi trùple, a, ne zaprémo i b, prouti nyemi zokor noštyov ne sztánemo: nego c, odprémo ino ga escse d, prošzimo. Potom pa e, nyegovo vnami delo ne mūdmo, niti ne zadávlajmo: nego f, sze czilou nyemi podájmo; naj tou dobro, štero je zácsao, i dokontsa.

a, 'Zid. 4, 7. Gnesz, csi bodete glášz nyegov csúli, ne obirdite szrcza vassa.

b, Dján. 7, 51. Tránoga sinyaka i neob-rejzanoga szrczà i vájh lidjè; ví vszigdár szvétomi Dúhi prouti sztojíte, liki Otsevje vassi, zak i ví.

c, Szkrov. 3, 20. Ovo sztojim pred dver-mi, i trúplem: csi sto csúje glášz moj i odprè dveri; notr bom sou knyemi i vecsérjao bom znyim i on zmenov.

d, Lúk. 11, 13. Csi ví kúdi bodoucşi znà-ze dobre dári dávatí szinom vassim: od koga bole Otsa vas nebeszki dà Sz. Dúhà proszé-csim nyega.

e, Ef. 4, 30. Ne dreszélte toga Szvé-zoga Dúhà Bo'zega; vsterom szte zapecsácse-ni na dén odkúplenjá.

f, Fil. 1, 6. Vórtè; ka, steri je zácsao vu vami to dobro delo; i dokoncsa je notr dè dnéva Jezusa Krisztusa.

312. Kakda nász zbéra?

On nász, geto nyegovo rejcs po poz-ványi gori vzememo, od ti neverni od-loucşi, vu szvojo ovcsárniczò med tó odebráne notr vzeme i oszvoja.

Rim. 9, 25. Zváò bom lúszto, stero je nej moje; moje lúszto, i lúbo, stera je nej mojo lúbo. Ivan 10, 16.

313. *Kakda nász preszvejti?*

Temnoszt pámeti od' zenè i dúsevno szvojo szvetloszt * na vékse Krisztusa szpoznanye vnye j vusgè: preobrnyeno i neokorno volo pa Krisztusevoj vouli podvr'ze.

Ef 5, 8. Bilízte nigda temnoszt: ali zdaj szte szvetloszt vu Goszpodni; liki szinovje szvetloszti bodte. Ef. 1, 17. 18.

* Ta szvetloszt je Evangelium 2 Kor. 4, 4. Ino dári Dúhà szvétoga, tou je; vŕze milosce blágo, stero je nám Otsa darúvao, Krisztus szpravo ino tak zdaj 'ze Sz. Dújh ponúja i 'znyimi razveszeljáva. Táksi szo: grejhov odpúscsanye, szinovcsina, ponávlanye na Bo'zi kejp, mér dúsne véjszti, radoszt vu Sz. Dúhi nad Krisztusevim vnami prebívanyem, szlatkoszt dúsevna, gvúsnoszt od prísesztne díke i Dúhà szvedousztvo od odlocse-
nya. &c. Gal. 5, 22.

314. *Kakda nász poszvecsáva?*

Po vóri Krisztusevo szvesztvo nám

oszvojúje * i nász na dobra dela pri-
právla ; naj vnyih vszáki dén na vékse
rasztemo. Efez. 4, 22-24.

*Rim. 6, 22. Zdaj pa oszlobodjeni od grej-
ha, szlúgi pa Bo'zi, máte szád vas vu poszve-
csenyej, koneczech pa 'zitek vekivecsni.*

* Tou je: Sz. Dújh po vóri dela, da sze
Krisztusevo szvesztvo nasse szvesztvo zo-
vè. 1 Kor. 1, 30. Vu etom szvesztvi tû-
di te preporodjeni zmouci Bo'ze to
dobro oprávla. 2 Kor. 6, 1. Stero je prvle
nej mogao. Pogl. 307. pit.

315. *Kakda pa nász vu právoj vóri
zdr'záva?*

Potrdjáva nasso vóro po szvojoj sz.
rejcsi i szvesztvi ; da mí vkrí'zi i vu
szkûsávanyi sztalni notr do koncza osz-
tánemo. Fil. 1, 6.

1 Kor. 1, 8. *Boug potrdí vász notr do
koncza nepokárame kdnévi Goszpodna nassega Je-
zusa Krisztusa.*

316. *Kakda sze zouíjo oni, stere je te Sz.
Dújh pouzvao, vó zébrao, preszvejto i
poszvéto?*

Szvéti Bo'zi szinovje, tou je ; szvéta
Mati Czerkev.

OD

SZVÉTE MATERE CZÉRKVI.

317. *Ka je Sz. Mati Czerkev?*

Nej je zliszà, ali szkamna naprávlena Bo'za hi'za: nego ti pozváni i odebráni Bo'zi szpráviscse, med sterimi sze Bo'za rejcs csiszto glászi i sakramentomovje pravicsno vō szlū'zio.

'Zid. 12, 22. 23. Ěf. 1, 22. ino 5, 23.
seqq.

Szvéta sze zovè; ár jo je Krisztus sz-szvojoj sz. krvjouv odkúpo i poszvéto. Ěf. 5, 26. I vszáki dén poszvecsűje po grejhov odpűscsanyi 2 Kor. 7, 1. Kol. 2, 13. 14. *Mati* pa zátó; kaj, liki telovna mati szvojo deczo hráni, tak i ona nassó důso z-Bo'zov ricsjouv i sz-szvesztvom paszè. 'Zolt. 23. *Krsztsánszka*; ár szkrsztsanov sztojí 2 Kor. 6, 17. 18. *Katoliczánszka*; ár je povszem síroukom szvejtí vō razdeljena. Már. 18, 20. Ali dōnok *edna*; ár szo vszi verni li edno tejlo v. Krisztusi 1 Kor. 12, 27. Od ednoga Boga po ednom krszti szo na eden návuk, szvesztvo, lűbēzen i 'zítek vekivecsni pozváni Ěf. 4, 3-6.

318. *Kakda sze dili tà mati czerkev?*

Na vojszkûvajoucsó i obládajoucsó :
Ova je eti na zemli, *a*, geto sze more
vojszkûvati prouti vrági, szvejti i grej-
hi; eta je pa vnebeszaj, *b*, geto 'ze ti
odicseni Bo'zi pocsívajo i goszpodûjo
nad szvojmi nepriáteli.

a, Ef. 6, 12. 1 Ivan 5, 4 Gal. 5, 17.

b, Szekrov. 21, 10. 11.

319. *Kakda sze escse zove ta Vojszkûva-
joucsa?*

Vidoucsa i nevidoucsa. Te *a*, nevi-
doucse kotrige li szám Boug znà: te
b, vidoucse szo pa vszi oni lidjè, steri
sze kprávoni vadlûvanyi dr'zijo.

a, 2 Tim. 2, 19. Trdi grúnd Bo'zi ob-
sztoji, steroga pecsat je eto: znà Goszpond,
steri szo nyegovi; i odsztoupi od nepraviczè
vszákí, steri imenûje imè Krisztusevo. 1 Iv.
3, 1.

b, Mát. 22, 10. I vô idevsi szlûgi oni
na poti vkûp szo szpravili vsze, stere szo
najsli, hûde i dobre; i napunila sze je ta
szvadbena hi'za zgosztmi. 2 Tim. 2, 19.
20.

Likí te nevidoucse czérkvi kotrige pravicsno
 Krisztusi vu Sz. Dúhi szlŭ'zio odebrani
 Bo'zi i vugodna poszouda sze zovéjo.
 Dján. 9, 15. Rim. 9, 23. 2 Tim. 2, 21.
 Tak te vidoucse nístere sze zovéjo szka-
 zlivczi Mát. 23, 13. Gníle i mrtve ko-
 trige, koukol, Mát. 13, 25. Lagoje ri-
 be Mát. 13, 48. Vinícske Ivan. 15, 6.
 Kozli Mát. 25, 33. Drvena i pískrena
 poszouda 2 Tim. 2, 20.

320 Szkoj sze pozna ta Vidoucsa Sz. Mati
 czérkev?

Scsísztoga nazvecsávanya szvéte Bo-
 'ze rejcsi i szpravicsnoga vŏ szlŭ'ze-
 nyà i deljenyà ti szvéti Sakramento-
 mov.

Mát. 28, 20. Vcsite je zdr'závati vsza,
 stera szam vám zapovedao.

321. Sto je Sz. Mat. czérkvi gláva i
 pasztér?

Szám Krisztus tak eti na zemli, kak
 tam vnebéšzaj; nej pa Rimszki Pápa.

Ef. 1, 22. Bong je vsze podurgao pod
 nogè nyegove Krisztusa, i nyega je dáó glávo
 nad vszejm te czérkvi.

Ivan 10, 11. 14. *Fa szem ov dober pasztér ; dober pasztér dŕso szvojo dà za ovczè. Fa szem ov dober pasztér i poznam ovczè moje i szpoznam sze od nyih.*

322. *Kak dugo bode trpejla tà M. czérkev na zemli?*

Dokecs bode ete szvejt trpo i sztáo.

Mát. 16, 18. *Na etoj pecsojni (Krisztusi) bom czimprao mojo czérkev : i vráta peklenfszka jo ne premorejo. (t. t. moucsi nad nyouv ne vzemejo)*

323. *Ka escse nadale vörjes?*

Vszej szvéczev obcsino, tou je; vszej verni kotrig Krisztusevi gvŕsno blágo i blá'zenfstvo.

324. *Stero je tou blágo i vkom stoji tà Obcsina?*

Vetom: ka je eden vszej Boug, eden návuk, edna vóra, edno szvesztvo kriszta i sz. Vecsérie, edna vŕpazen zvelicsanya, i oni vszi szo edno vu Krisztusi tejlo po Sz. Dŕbi vkŕp zvézani.

Ef. 4, 4-6. *Edno tejlo i eden Dŕjb, kako szte i pozváni vu ednom vŕpanyi pozványa vaf-*

vassęga. Eden Goszpoud, edna vóra, eden krszt, eden Bong i Otsa vszej, steri je scsesz vszej i po vszej i vu vszej vami.

325. Ka je oni csész, steri vtoj obsini scsęjo
'zivet i ?

Radoszt i 'zaloszt ednáko trpeti a, eden za drůgoga moliti b, eden drůgoga opomínati i troustati c, vu nevoljáj pomágati d.

a, 1 Kor. 12, 26. Csi trpi edna kotriga, 'znyouu navkųp trpijo vsze kotrige; csi sze dícsi edna kotriga, radijo sze navkųp 'znyouu vsze kotrige.

b, Jak. 5, 16. Vadlųjte edendrůgomi vasse grejhe i molte eden za drůgoga, da ozdrávite.

c, Rim. 15, 14. Kol. 3, 16. 1 Thes. 5, 14.

d, Rim. 12, 13. 1 Pet. 4, 10. 'Zid. 13, 16.

326. Feli szo vtoj obsini ti bodoncsi szvécz i
czilon szvét i ?

Nej szo: ár oni escse vszáki dén potrebujo grejhov odpųscsanyà. Már. 6, 12.

OD GREJHOV ODPŮSCSENYA.

327. *Ka je grejhov odpůsčsenyá?*

Krivicsnoga, ali dōnok pokouro cfinécsega, csloveka za pravicsnoga oznanůvanye.

*Mik. 7, 19. Knám sze pournè i szmilů-
jesze nad nami, poklácí nasse jálnosťi; vs
prepaszt morszke globocsíne vr'ze vsze nasse
grejbe.*

328. *Sto odpůsčsava grejbe?*

Szám Gofzpodin Boug: Otsa, šteri
szvoje miloscse zadofztojnošťt Krisztu-
švo notr vzeme 2 Kor. 5, 18. 19. Szin,
šteri je nyíh odpůsčsanye zadoubó,
*Mát. 9, 6. Sz. Důjh, šteri zadobleno
grejhov odpůsčsanye nam pripisůje ino
ofzvojáva. 1 Kor. 6, 11.*

*Es. 43, 25. Já szem, já szem! šteri doli
zbríšem tvoje jálnosťi za mojo volo, i sztvoji
grejhov sze ne szpomeném.*

329. *Komi je odpisťi?*

Meni i vszejm vernim pokouro csi-
necsim.

Dján.

Dján. 10, 34. ino 26, 18. Lúk. 24,
47

330. Ge, gda i kakda je odpiszi?

Vkrštsánszti* vszáki dén milofztiv-
no** i obiono. ***

* Vu szprávisci křštsánszkom, ge sze rejcs
Bo'za prejdga i szvesztvo vď szlů'zi
2 Kor. 5, 18. 19. I zvůn toga esce
vszákfem meszti, ge sze za nyih odpú-
scsanye szrczà cslovik moli,

** Boug tak szvoje miloscse nám grejhe od-
púscsáva; da on nikakfe plácse i vreid-
noszti od nász ne 'zelej. Rim. 3, 22. Ne-
go li szamo vďro vu pokouri. Dján. 2,
38.

*** Tou je, vsze grejhe kcsafzi 'znyihovov
kastígov navkúp. Es. 53, 5. Na vsze vekke
Rim. 11, 29. Ka pa csáfzi te verne pod
krí'z vr'ze; tiszto je nej za grejha volo
kastiganye: nego Otsinszko scsukanye i
vráfztvo, 1 Kor. 11, 31.

331. Za koga volo nám Boug nasse grejhe
tak obiono odpiszi?

Nej za nasso; nego za Krisztuseve
vreidnoszti volo, štero vKřisztusi vďr-
vajouci nám od Krisztusa darůvano
fzebi oszvojimo, i on nyou od nász,
liki

liki nasso, zľúbénostti kšzvojem i Színi, gori vzeme i náš za pravicsne vò nazvejšti.

Rim. 3, 24. 25. Pravicsni zobštom 'znye-gove miloscse po odkúplenjej vñ Jezusi Krisztusi. Steroga je posztavo Boug szmilenoszt po vòri nyegovej krvi na pokázanye pravicsse szvoje po odpúscsanyi preidoucš grejkov.

332. Ka dobímo po odpúscsanyi grejkov?

Nej li szamo *a*, mér z-Bougom i *b*, szloboudo od hűde dűsne vejšti: nego i vsze Sz. Dűhà dári; tou je *c*, priátelšstvo i obcsino *, *d*, szinovcsino i űrocsino, *e*, vűpazen i gvűsnoszt od prísesztne díke **: nad vszejmi etimi pa *f*, radošt i veszeljè.

a, *Rim. 5, 1.* Da szmo 'ze pravicsni po vòri; mér mámo pri Bougi po Goszpodni nasssem Jezusi Krisztusi.

b, 'Zid. 10, 22. Prisztoupmo knyemi szprávim szrczom vpunoj vòri ocšiscsena majoucš szrczà od hűde dűsne vejšti.

c, *Ivan 15, 14.* Vñ szte moji priátelje; eš cšinite, kà vàm jasš zapovidávam. 1 Iv.

1, 3 Obcsina nassa je z-Otsom i sz-Szinom nyegovim Jezus Krisztusom.

d, Ivan 1, 12. Steri szogo pa gori vzéli, dáo je nyim oblášzt, naj Bo'zi szinouvje bodo; tou je, tejm, steri vnyegovom imeni vörjejo.

Rim. 8, 17. Csi szmo szinovje, i űrocnsiczke: űrocnsiczke zaisztino Bo'zi navkúp pa űrocnsiczke Krisztusevi, csi 'znyim navkúp trpíme 'znyim sze navkúp odícimo.

c, Rim. 8, 38. Fa szem gváfen, ka ni szmrt, ni 'zítek, ni angyelje, ni poglavniczke - - - ni niksa drúgo sztvorjenyè ne more nász odloucsui od lúbezni Bo'ze, stera je v-Krisztusi Jezusi Goszpodni nasssem. Fil. 1, 6.

f, Es. 61, 10. Radújem sze v-Goszpodni, veszelísze dúsa moja v-Bougi mojem; ár me je oblejkao zgvantom zvelicsanya, szplacsom pravicze me je odeo.

* Liki Szvéczí med szebóv obcsino májo (pít. 322); tak i z-Bougom; stera vetom sztojí, ka i, zvún Krisztuseve moke, szmrti i vrejdnoszti Fil. 3, 10. Escse vu szvojoj natúri nász tálnike cfiní i Per. 1, 4. Gda nász na szvoj kejp ponávla, naj eden Dújh 'znyim bomo i Kor. 6, 17. 2, Nasse dobro delo Fil. 4, 13. I trplej-

n ye

nye Djáu. 9, 14. Szebi pripisúje i oszvo. jáva.

** Vszáki veren i pravicsen cslovik, komi szo grejhi odpůsčseni, brezi vsze dvojnoszti je gvúsen, csi vu etoj sztálnoszti osztáne po vóri, ka sze zvelicsa; Rim. 5, 2.

333. Ka je eti nassa csészť?

Hábajmo sze od grejha, naj ete do-broute ne zgibímo i odpůsčseni dúg nezáj szebi na glávo ne potégnemo, liki ov nemilosztiven hlápecz Már. 18, 34. Nego czilou Bougi na díko 'zívmo.

Gal. 2, 20. 'Zivém jasť, nej vecs jasť: nego 'zivè vu meni Krisztus. Ár, ka zdaj 'zivém vu tejli, vu vóri 'zivém Színi Bo'ze-mi, steri me je polúbo i szám szebe je dáo ka mè.

OD

TEJLA GORI SZTÁNEJNYA.

334. Ka je gori sztánejnje?

O'zívlejnye nassęga mrtvoga tejla.

Rim. 8, 11. Steri je gori zbúdo Krisztusa od szmrti: o'zivi i vassa mrtva tejla po szvo-icm vu vami prebivajomcem Dúbi.

335. Stero tejlo gori sztáne?

Nasse dŭse lasztivno tejlo, stero je vu szmrti ofztávila.

Job. 19, 15. 27. Fasz znám, ka moj Odkápiteo 'zivé, i ka te poszlejdneyi cslovik na prájlo gori sztáne. Ino gda kou'zo mojo csrvjé zurtajo i gda sze gori obŭdim; teda bom vu etom mojem tejli vido Bogà. Fasz szám, nej drŭgi, bom nyega meni vido, i moje ocsi bode ga glédale, i nej lŭczke.

336. Steri lŭdi tejla gori sztánejo?

Vszej od Ádama notr do pítanoga dnéva bodoucsi lŭdi, nístera na 'zítek, nístera pa na szmrt.

Dán. 12, 2. Vnongi sze zmed oni, steri szpijo vu prábi zemlè, gori obidijo: eti na 'zítek vekipecsni; ovi na szramonto i odŭrneszt.

Ivan 5, 28. 29. Príde vŭra, vsteroj vszi, kí szo ugrobáš, csŭli bode gláš nyegov (Szi-na Bo'zega), i naprej prído. steri szo dobro csiníli, na 'zítka gori sztánejnje; steri szo pa ta hŭda delali, na gori sztánejnje te szoudbe.

Enok, Eliás, Krisztus i ftere szkrádnyí dén
 'zivoucse nájde, ne sztánejo gori. Ár
 ovi trigyè szo 'ze vnebéšzaj; eti sze pa li
 preminéjo, ali preobernéjo. 1 Kor. 15, 51. 52.

337. *Kaksa bodo, gda gori sztánejo?*

Ti *a*, pravicsni bodo szvetla i odí-
 csena; ti *b*, neverni pa necsísztá i ru'z'na;
c, obouji pa zmo'zna, dúhovna i
 nemrtelua.

a, Mát. 13, 43. Teda bodo sze ti pra-
 vicsni szvejtili, liki szuncze, vu králesztvi
 Otsè szvojega. Fil. 3, 21.

b, Dán. 12, 2. pogl. 335. pít.

c, 1 Kor. 15, 42 44. Etak bode gori sztá-
 nejnye ti mrtvi: szejasze vu szkvarjenosztí,
 sztáne vu neszkarjenosztí. Szejasze vu szla-
 bosztí, sztáne vu mocsnosztí. Szejasze tejlo
 telovno, sztáne tejlo dúhovno.

338. *Po kom sze tou zgodí i gda?*

Po *a*, Bo'zój zmo'znosztí, *b*, Krisztu-
 sevom gori sztánenyi i *c*, Sz. Dúhi *d*,
 vu szkrádnyem i poszlejdneyem etoga
 szvejta dnévi, fteroga nevejmo.

a, Fil. 3, 21. Goszpon Jezus Krisztus
 premini nasse ponizno tejlo, da bode priszpo-
 dobno kedicsenomi nyegovomi tejli, ponieg one
 moncsi

monesi, sz-sterov on more vsza szebi podurcsi.

b, 1 Kor. 15, 22. Liki v-Ádami vszi mé-rajo; tak i v Krisztusi sze vszi o'zivéjo.

c, Rim. 8, 11. pogl 333. pit.

d, Mát. 24, 3. pogl. 285. pit. Ivan 5, 28.

339. Ka bode po tom szkrádnym dnévi?

Vekivecsnolzt, tou je: vekivecsni 'zítek i vekivecsna szmrt.

Mát. 25, 46. I odído eti na moko vekivecsno, ti pravicsni pa vu 'zítek vekivecsni.

OD

'ZITKA VEKIVECSNOGA.

340. Ka je te vekivecsni 'zítek?

Vekivecsno blá'zensztvo, stero sze dà vszejm vernim Bo'zim po szmrti i tejla gori sztáneinyi.

Ivan 5, 24. Steri rejcs mojo poszlúsa i vórje tomi, steri je menè poszlao; mà 'zítek vekivecsni, i vszoudbo ne pride, nego bode preig sou od szmrti vu 'zítek.

341. Gde je tè 'zítek vekivecsni?

Nej je na etoj zemli, stera sze zgorí
2 Pet.

2 Pet. 3, 7. Nego vnouvi nebeszaj i vnouvoj zemli *Ű*. 12. vnebeszkoj hi'zi 2 Kor. 5, 1. Vnebeszkom Jerusálemi, Szkr. 21, 10. v-Paradicsomi, Lúk. 23, 43. v-Otsè hi'zi Ivan 14, 2. v-Ábrahámo-
vom kríli. Lúk. 16, 22. Všeje eti lasztivno meszto pa dõnok gvûsno neznamo.

3 + 2. *Kaksi je i vkom sztojí?*

Nezgovorjeni, i vnezgovorjenom blá-
'zenstvi sztojí.

1 Kor. 2, 9. Okon je nej vidilo, i vûhon je ne csûlo, i vu szrezè cslovece je nej prislo, kà je Bong onim szpravo, steri nyega lábio.

Tou blá'zenstvo sze escse eti na etoj zemli vmilosce králestvi zacne; i sztojí vpravom 'živõm Bogà szpoznanyi, Ivan 17, 5. Vpraviczi, méri i radosztí Dûhá Szvétoga, Rim. 14, 17. Ali tam sze czilou szpuni: gda nej li szamo dûsa, fter-
ra vu rázumi moudra, vu vouli pa k-Krisztusevoj vouli priglíhna bode, na zvr'zeno szvoje szvestvo ptíde; nego i tejlo, fteroga oucí sze vře joukanye Es. 65, 16. Ino szkuzè doli zbrísejo, Szkr. 7, 17. Liki zvezjde, Dán. 12, 3. ino szuncze, Már. 13, 43. sze szvejtílo bode. Vu fteroj sztálnosztí vszigdát
2. Gofz.

z-Gofzpodnam bodemo, 1 *Thes.* 4, 17. Nyega zdúševnimi i telovnimi očsmí od lícza do lícza glédali. 2 *Kor.* 13, 12. I vidili bomo, liki jé, 1 *Ivan* 3, 2. Ino zangyelmi dícfili nefztanoma, *Szkrov.* 14, 3.

343. Po šteroj pouti pridemo vtoga 'zítka blá'zenstvo?

Po tefzni vrátaj i vonszkoj pouti, tou je; po Jezusi Krifztusi.

Mát. 7, 13. 14 Idite notr po tefzni vrátaj; ár ta presztrana vráta i sirouka pont pelajo na szkvarjenye, i dosztai je, šteri po nyej bodio. Ár tefzna szo vráta i vonszka je pont, štera pela vu 'zítek, i maloi je, šteri jo najdejo. *Ivan* 14, 6.

344. Feli preczi i rávno tà po tój pouti pridemo?

Vfzi verni, šteri zetoga szvejta vu právoj vōri vō preminéjo, preczi po szmrti i rávno, niti nikam zete pouti doli ne zavdário, vtè 'zítek prído.

Szkrov. 2, 10. Boj veren notr do szmrti, i tebi dám toga 'zítka koronno.

Lúk. 23, 43. Zaisztino právím tebi: gnesz zmenov bodes vparadicsomi.

345. *Kak dugo bomo vtom 'zítki?*

Vekivekouma brezi koncza i premi-nyávanya.

Ivan 10, 28. Fasz nyim 'zítek vekivecsni dám i nigdár ne preido, i niscse je ne vtrgne zmoje rokè. 1 Pet. 1, 4.

OD

SZMRTI VEKIVECSNE.

346. *Ka razmis po vekivecsnoj szmrti?*

Vekivecsno szkvarjenyè, na štero fze ti neverni, prekléti po szmrti i tejla gori sztáneinyi vr'zejo.

Márk. 16, 16. Steri ne bode vórvao, szkvaríše.

Mát. 25, 41. Odídte od méne, prekléti, vu vekivecsni ogen, šteri je szprávléni vrági i nyegovim Angjelom.

347. *Gde je tá szmrt?*

Vu mokaj. *Es. 66, 24. Vinejsnyi kmiczaj Mát. 8, 12. Zognyom i 'zveploin gorécsoj mlaki, Szkrov. 21, 8. gehenni, Mát. 5, 22. pekli Lúk. 16, 23. Za gvúšno pa niscse nemre pokázati, gde jè.*

348. *Vkom sztojí tà szmrt?*

Vu *a*, zmenkanyi toga dobroga *,
i *b*, nazoucsi bodoucsega toga hũdo-
ga. **

a, *Mát.* 8, 12. *Szinovje etoga kráľesztva
sze vò vr'zejo vu vinejsnyo kmiczo.*

b, *Es.* 66, 24. *Csrv nyihov ne merjè, i
ogen nyihov sze ne vgaszi.*

* Bo'zega milosztivnoga lícza, vu kmiczi bo-
doucsi, ne bodo vidili; i tak niksega
trousta, veszelja i vũpanya nejmajò. *Lúk.*
16, 24. *Ef.* 4, 18. 2 *Thes.* 1, 8. 9.

** Vnounge moke i mãntre, stere dũso i tejlo
mantrájo, sze ogen zovéjo, *Mark.* 9, 43.
Steri mouk zrok je nej tak vrág; liki
Bo'za szrditoszt, stera nad nyimi osztá-
ne, *Ivan* 3, 36. I gorí do szpoudnyega
pekla, *Prav.* 4, 24. Dũsna vejszt, *Es.* 66,
24. *Modr.* 5, 6. Ino ti prekléti; med ste-
rimi nísteri vecs, nísteri menye trpíjo
Mát. 11, 24. *Lúk.* 12, 47. 48. *Rim.*
2, 6.

349. *Stera pont tà pela?*

Ta firouka, tou je; hũdi vraj'zi ná-
vuk i 'zivlejnye i vsze, ka je nej od
Krisztusa, nego od vrága, szvejta i tejla.
Príl. 1, 11. *Modr.* 2, 6.

350. *Kak dugo bodo upékli ti neverni?*

Vszigdár na vsze vekke.

Predgar. 11, 3. Csi drvon szpádne kpodnévi, ali kponnoucsi; na stero meszto szpádne, tam ofztáne.

Mark. 9, 45. Bole je tebi vu 'xítek iti plantavomi; liki dvei novej majoucsi sxe vrcsi vu gehenno vu nevgašseni ogen.

351. *Ka je tak eti nassa csész?*

Znati 1. ka je Purgatorium eti na etom szvejti. Záto sxe eti pred szmrtyov ocšiscsávajmo od vszáksega grejha vu pokouri, *Es. 1, 16. I Jezusevoj krvi i Ivan 1, 7. po vóri, Dján. 15, 4. Med nevoule i trplejnya ognjom i Kor. 3, 13. 15. 2. Bogà ponizno moliti; naj naiz od peklénszkoga ognya ofzlobodí. Mát. 6, 13.*

TRÉTYJ TÁO.

OD

MOLITVE.

352. *Ka je molítev?*

Zgucsávanye szrczà z-Bougom po vùlztaj, 'Zolt

'Zolt. 19, 15. Naj boudo prietne tebi ricsí vűszť moji, i mislejnye szrczà mojega pred tehov: Gofzpodne pecsojna moja i moj odkűpíteo.

353. Sto more Bogà moliti?

Vfzi verni i pokouro csiněcsi lidjè: ár grejsnike on ne poszlűjhe, nego escse i molítev nyihova sze nyim na grejh obrnè.

Ivan 9, 31. Znàmo pa, ka grejsnike Boug ne poszlűjhe; nego csi ie sto Bogàbojěcsi i volo nyegovo csini, toga poszlűjhe.

'Zolt. 109, 7. Gđa sze bode právdao, naj sze obláda i prosnye nyegove grejh nyemi bojde.

Záto sze najprvo tej táksi za grejhov od pűscsanya moliti morejo. Jer. 31, 18
Stero Boug poszlűjhe 'Zolt. 51, 19.

354. Kakda ga morejo moliti?

Zevfzega szrczà; *a*, ponizno, *b*, vu vűri, *c*, vu Krisztusa iméni, *d*, vu Dűhi i vu isztini, *e*, sztálno, *f*, pouleg nye-gove voule.

a, 'Zolt, 5, 19. Ofri Bo'zi szo dűjh potrtis

potrto szarczè i pobito tí , ob Bo'ze , ne zav'zes.

b , Jak. 1 , 5 - 8. Csi sto med vami potrebuje modrouszto , proszi jo od Boga , sterijo dà vszáksemi prouszto brezi oponásanya , i dá sze nyemi. Ali naj proszi vu vóri nikaj nedvojécsi : Ár steri dvoji ; priszpodoben je kváлом morszkim , steri sze od vótra szemo tamo 'zenéjo i premetávajo. Záto naj ne stíma cslovik on , ka on kaj vzeme od Goszpodna.

c , Ivan 16 , 23 Zaisztino , zaisztino právim vám : Kastè bodete proszili Otco vu iméni mojem , dà vám.

d , Ivan 4 , 24. pogl. 232 , pít.

e , Ef. 6 , 18. Vszákov molitvov i prosnyovv molécsi vu vszákom vrejmeni vdáhi i vtom isztom vórusztávajoucsi vszákoj sztálnoszi i prosnyi za vsze szvéte.

f , 1 Ivan 5 , 14. Eta je gvúnoszt , stero mámo knyemi ; ka , csi ga kaj proszimo pouleg nyegove vonle , poszlájhne nász.

Na te jlo gledoucs pa sz. písimo ká'ze , ka szo szvéti Bo'zi lidjè Boga molili csáfzi szto. jécs , 1 Král. 3 , 9. Csáfzi klecsécs , 1 Král. 8 , 54. Gori zdignyenimi rokami. Vóid. 9 , 29. Vnébo gledoucs Iv. 11 , 41. zodkri-

kritov glavouv. 2 Kor. 11, 4. 5. fzkuzami, 'Zolt. 6, 7. Na Bo'ze imè szo sze pa nej szamo vu sztárom zákoni nanízávali Dán. 6, 10. Sziv. 50, 18. 19. Nego i vu Nouvom je zapovejdano, naj sze na Jezusevo imè vřzako koleno naklekne. Fil. 2, 10.

355. Gda i gde moremo tak moliti?

Vřzigdár a, i povřzud. b.

a, 1 Thes. 5, 17. Nesztanoma molte. Ef. 6, 18. vu vřzákom vřejmeni 1 Thes. 3, 10. vnocsi i vnjdne Es 26, 16. 17. Keliko krát nassa potrejbcsina 'zelej. Luk. 18, 1.

b, 1 Tim. 2, 8. Záto řsém, naj mou'zje molio vřzákom meszti gori zdignouři csřřte rokè brezi řřrdai nyevke.

356. Koga moremo moliti?

Szamo ednoga právoga Bogà, Otso, Szinà i Dũhà Szvétoga.

Mát. 4, 10. Teda ercsè nyemi Jezus: odidi Satan; ár je přřzano: Goszpodna Bogà tvojega moli i nyemi szamomi řřlũ'zi.

Záto i Krisztusa na cslovecsánřřko natũro gledoucs tũdi moliti moremo: ár je nyemi na tou gledoucs vřřa oblářřt dána vnèbi i na zemli Mat. 28, 18. I vnyem

prebíva vsza punoszt Božansztva te-
lovno. Kol. 2, 9. i povszédig je nazou-
csi Mát. 28, 19.

257. Tak Angyele i Szvéczé nej trbej moliti i
na pomoucs zvati?

Obari Boug! znikaksim tálom tou ne
szmejmo csiniti: ár nej li szamo nejma-
mo zapouvidi, naj nyè molimo; nego
escse *a*, je nám prepovejdano, *b*, sza-
mí ne csejo, *c*, ne vejo nasse potrejbcsi-
ne, *d*, Boug je szám zadoszta nám na
pomoucs, *e*, i Krisztus je szám nas
Szredbeník.

a, Es. 42, 8. *Fa szem Boug, eto je moje
imè, i moje díke drúgomi ne dám, i moje csészti
bolvanom.*

b, Szkröv. 19, 10. *Fasz Ivan szpad-
noszem pred nogè nyegove (angyela); naj ga
molim; i erkao je meni: pogledni, ne vcsini to-
ga - - - Bogà moli.*

c, Es. 63, 16. *Tí szi nas Otsa: ár
Abrahám ne vej nász i Izrael ne pozna
nász.*

d, Es. 63, 1. *Fa szem, steri isztino gucsím;
i zadoszta szem na zdr'zduanye.*

e, Rim.

e, Rim. 8, 34. Sto ná z škvari? Kri-
sztus je umr' u za nász: od koga bole, steri je
i gori sztano, steri je i na deszniczi Bo'zój,
steri sze i moli za nász.

358. Ka moremo Bogà prosziti vu mo-
litvaj?

Vsze dŭsevne i telovne dobroute:
stere szo Bougi na díko i nám na zve-
licsanye.

Mát. 6, 33. Isosíte prve kráľestvo Bo'ze
i praviczó nyegovo, i eta vsza sze vám
prur'zejo.

359. Komi moremo prosziti?

Nej szamo szebi: nego i drŭgim li-
dém.

1 Tim. 2, 1. 2. Opominám zátó, naj pred
vszejm naj prve bodo odprosnye, molitvi,
prosnye, i kváľodávanya za vsze lidi.

Ali nej za te mrtve: ár csi szo vnebeszaj,
nassá molítev nyim nikaj ne hasni, csi
szo pa vpékli, od tisztecz ji vŏ ne szpe-
lamo, Lúk. 16, 26. Trétyega meszta pa
nejga.

360. Zakaj moremo moliti?

Zátó: ka a, Boug zapovidáva, b,
G 4 nassá

nassa potrejbcsina 'zelej i c, hafzek molítvi nadigáva.

a, 'Zolt. 50, 15. pogl. 62. pítanye.

b, Jak. 1, 5. pogl. 353. pít.

c, Jak. 5, 16. Doszta more molítev toga pravicsnoga opraviti.

361. Ka za molítev moremo tak moliti?

Vszákso, i naj bole Otsa nás.

OD

OTSA NÁSSA.

362. Ka je Otsa nás?

Krátki moudus molenyà, od Krísztu-sa vő dáni, vsterom vsza důsevna i telovna dobra od Bogà proszimo szponiznim szrczom.

Mát. 6, 9. Zàto ví etàk molte: Otsa nás, steri szí vnebéšzaj; Szvétíšze imè tvoje. Prídí králešztvo tvoje: Bojdi vola tvoja, kako vnébi, tak i na zemli. Krúha nassega vszakdenésnyega dáj nám ga gnesz. I odpúšzti nam dugè nasse; kako i mí odpúšcsamo du'zníkom náššim. I ne pelaj nášz vu šzkúsávanye; nego
ofzlon-

ofzloubodi nášz od hŭdoga. Ár je tvoje krá-
lestvo i zmo'znoszt i díka na vekke. Amen.

363. Kakda sze razlósáva?

Na Predgovor, na szeden prosnye, i
na zaprtek.

364. Steri je te Predgovor?

Ete: Otsa nás, steri szi vu ne-
bészaj.

365. Ka je tou?

Boug nášz lŭbeznivo sztejm vábi,
naj pravicsno vŭrjemo, ka je on nas
právi Otsa i mí szmo nyegovi právi szi-
novje, da ga szrcsno i szpunov gvŭs-
nosztyov proszimo, kako lŭbléni szi-
novje szvoje lŭbléne Otseve.

366. Koga za Otso zovés?

Czejlo Sz. Trojsztvo, Otso, Szinà
i Dŭhà szvétoga ednoga právoga Bogà.
Es. 49, 15.

367. Zakaj pa li Otso iménŭjes?

Záto: a, ár je Otsino imè med vszej-
mi naj lŭbeznejse, i b, Boug nášz nejma
za hlápce vu molítvi, nego za szvoje

sziní; tak i mí nyega, liki lûbeznivoga Otso, zvati i profziti moremo.

a, *Lúk 11, 11. 12.* Csi koga med vami Otso bode szin krûha profzo; jeli nyemi kamen podà? I csi ribo, jeli nyemi za ribo kacso dà? Ali csi profzi biliczo, jeli Skorpiona dà nyemi?

b, *Gal. 4, 6.* Da szte pa szinovje: vò je pîszio Bong Dûhà Szinà szvojega vu szrcza vassa kricsécsega Abba, tou je lûbeznivi Otsa.

368. Zakaj právis; nas, i nej moj Otsa?

Záto: a, ár je on nášz vszej Otsa, i b, mí szmo fzi vszi bratovje i szesztre; ino tak c, vszáksi, nej li szamo za szébe i szebi, nego i eden za drûgoga, moliti i profziti moremo.

a, *Mal. 2, 10.* Feli je Bong nej nášz vszej Otsa? 2 *Kor. 6, 18.*

b, *Gal 3, 28.* Nej ga 'Zidova, ni Grka; nej ga blápcza, ni szlobodnyáka; nej ga mo-
'zà, ni 'zenè: ár szte ví vszi edno vu Krisztu-
si Jezusi.

c, *Jak, 5, 16.* pogl. 324. pít.

369. Zakaj molis; šteri ſzi vu ne-
bészaj?

Sztejm jaſz ne právím, ka tè nas Otsa vnebéſzi zaprt ſzidí: nego bole vadlű-
jem, ka je on odícſeni, ſzvėti, neſz-
koncsani, vſzaznajoucsii vſzamogoucsi
nebeſzki Otsa, bougſi od vſzej zemelſzki
Otsév; ſteri vídi vſze ſzvoje viſzíne mo-
lécſe i proſzécſe.

*Mát. 23, 9. Nikoga za vaſſega Otso ne
zoute na zemli: ár je eden vas Otsa, ſteri je
vu nebéſzaj. Jer. 23, 23. 24. Zolt. 115,
3. Nas Boug je vnebéſzaj; csiní vſze, kou
nyemi lűbi.*

370. Ka proſzis od toga nebeſzkoga Otso?

Eto dvouje: 1. naj ta dobra nám dà.
2. naj ta hűda od náſz odvrnè, ſtera
ſze veti ſzeden proſnyaj zdr'závajo.

371. Povej mi I. proſnyo?

Szvétíſze imè t-voje.

372. Ka proſzis vtoj proſnyí?

Poſzvecſenyè Bo'zega iména.

Ka je Bo'ze imè; pogledni 45. pítanye.

273. *Feli je Bo'ze imè nej szvéto?*

Bo'ze imè je szamou vu szebi szvéto : ali mí proszimo vetoj prosnyi , naj sze i pri nász szvetí.

374. *Poszvedocsi mi , ka je Bo'ze imè szamou vu szebi szvéto?*

Szvéto i sztrasno je nyegovo imè.' Zolt.
111, 9. Es. 6, 3 Jer. 10, 6.

375. *Kakda sze pa pri nász szvetí?*

Gda *a*, sze rejcs Bo'za csíszto i pravicsno gláf i, i mí *b*, pouleg nyè, liki sze szinouv Bo'zi dosztája , pobo'zno 'zivémo : Na *c*, štero nász pomágaj nas drági Otsa nebeszki. Steri pa naci *d*, vcsi ali *e*, 'zivè, liki Bo'za szvéta rejcs vcsi : tè táksi Bo'ze imè med nami oszkrúni : Od šteroga nász obari nas lúbléni Otsa nebeszki.

a, Ivan 17, 17 *Poszvéti je vu isztini tvojoj; rejcs tvoja je isztina.*

b, Mát. 5, 16. *Tak sze naj szvejtí szvetlošt vassa pred lidmí; da videvsi vassa dobra dela, dícsio Otso vasséga , šteri je vnebéšaj.*

c, 'Zolt.

c, 'Zolt 25, 4. 5. Potí tvoje poká'zi me-
ni, Goszpodne; vcsi me tvoje szteze. Vodi
me vu isztini tvojoj i vcsi me; ár szi tí Bong
moje pomoucsi, tebè csákam vész dén.

d, Rim. 2, 23. 24. Tí sze uprávdi vá-
lis; po presztopenyej pa te právde Bogà szra-
motís. Záto sze imè Bo'ze za vassó vo'lo pre-
klinya med poganmi.

e, 'Zolt. 119, 125. Tvoj szlúga szem
jasz: dáj meni rázum, naj znám szvedouštva
tvoja. 'Zolt. 141. 3. 4.

376. Kakda sze Bo'za rejcs csíszto i pravicsno
glášzi?

Csi a, knyej nikse cslovecsánfzko
nasztávanye ne prítícsemo: nego edno
po drúgom raszkládamo. Csi b, pouleg
nyè pobo'zno 'zivémo.

a, Právd. 4. 2. Nikaj ne prilágajte ktoj
rejcsi, stero jasz vám zapovidávam; ni nikaj
nyè ne vzerate, da zdr'žite zapouvidi
Goszpodna Bogà vasséga, stere jasz vám zapo-
vidávam. Szkrov. 22, 18 2 Kor 2, 17.

b. 2 Pet 1. 19 Mámo jáko mocsno rejcs
proroczko: i dobro csíníte, ka jo naszledújete,
líki szkalo, stera szvejti vtemnom meszti, do-

kecs sze dén raszvétí i denicza gori zide vu
szrcáj vassí. 'Zolt. 119, 105.

377. *Kakda moremo pouleg rejcsi Bo'ze
pobo'zno'ziveti?*

Liki sze szinouv Bo'zi dosztája, tou
je; pokorno, szvéto i vu Bogà bojaz-
noszti. 1 Pet. 1, 14-18.

378. *Moremo mí tak 'ziveti?*

Szamí znasse moucsi nemoremo: záto
proszimo, naj nász náto pomága nas
ľubléní Otsa nebeszki. 'Zolt. 24, 4. 5.
pogl. 374. píť. Fil. 2, 18.

379. *Ka pa, csi tak ne 'zivémo?*

Steri nacsí a, vcsí ali b, 'zivè, liki Bo-
'za sz. rejcs vcsí; tè tákfi Bo'ze imè med
nami ofzkrúni.

a, 'Zolt. 12, 3-5. Ezek. 13, 18. 19.
Mát. 15, 9.

b, 'Zolt. 50, 16. 17. Rim. 2, 23. 24.

380. *Moremo sze mí od táksega obarvati?*

Nej; nego záto proszimo, naj nász
od toga obarje nas ľubléní Otsa ne-
beszki. 'Zolt. 119, 29. 30. ino 141, 3. 4.
Príl. 30, 7-9.

381. *Povej mi to II. prosnyo?*

Prídi knám kráľesztvo tvoje.

382. *Ka proszis vtoj prosnyi?*

Bo'zega kráľesztva knám prísesztye.

Bo'ze kráľesztva je vész ete okrougli szvejt, 'Zolt. 47, 8. Ali dónok na podlo'zancze gledoucs sze na trouje dilí: 1. *Zmo'z-nosztí*; vsterom Krisztus nad vszejmi sztvármi, escse nad nepriáteli, zmo'zno kralúje, 'Zolt. 8, 7. ino 110, 1. ino 2, 9. 2. *Miloscse*; vsterom szo li ti vernieti 'zi-vouchi, Mark. 1, 15. 1 Kor. 15, 24. 3. *Dike*; vsterom szo ti vu právoj vóri vð preminouchi nebeszki szvéczí, Lúk. 22, 19. Eti li miloscse i díke kráľesztvo pro-szimo.

383. *Feli Bo'ze kráľesztvo ne príde brezi prosnye?*

Bo'ze kráľesztvo príde szamou od szébe brezi nášše prosnye: ali mí pro-szimo vetoj prosnyi, naj i knám príde.

384. *Poszvedocsi mi, ka Bo'ze kráľesztvo szamou od szébe príde?*

Povrntesze; ár sze je priblí'zalo kráľesztvo nebeszko. *Mát. 3, 2.*

385. *Kakda pa knám príde?*

Gda *a*, Otsa nebeszki dà nám szvojega Szvétoga Dűhà, šteri vcsiní szszvoje miloscse, da *b*, szvétoj nyego-voj rejcsi vőrjemo i *c*, pobo'zno 'živémo eti do csasza i tam vekivekouma.

a, 'Zolt. 51, 12. 13. Sztvouri vmeni, ó Bong! csíszto szrczè i te mocsni Dűjb ponouvi vu meni. Ne odvrzi me od lícza tvojega i tvojga Szvétoga Dűhà ne vzemi od méne.

b, Fil. 1, 29. Vám je dáno po Krisztusi nej szamo vnyem vőrvaťi, nego i za nyega trpeti.

c, 1 Pet. 2, 21. pogl. 269. pít.

386. *Kákse je tak tou Králesztvo?*

Nej je *a*, szveczko: nego *b*, dűhovno i *c*, vekivecsno. Tákse je *d*, i rosje nyegovo.

a, Ivan 18, 36. Odgovoro je Jezus: Králesztvo moje je nej zetoga szvejta. 1 Tim. 6, 13.

b, Rim. 14, 17. Králesztvo Bo'ze je nej jejsztivna i pítvina; nego pravicza i mér i radoszt vu szvétom Dűbi. 1 Kor. 4, 20.

c, Lűk.

c, Lúk. 1, 33. Kralúvao bode nad Já-
kobovov hi'zov na vekke, i kráľesztva nyegova-
ga ne bode konec.

d, 2 Kor. 10, 4. Rosjè vojszkúvanya nas-
sega je nej telovno: nego zmo'zno v-Bongi na
porúsenyè trdni mejszt. Ef. 6, 13.

387. Ka je eti nášša cséšt?

Eta: a, vraj'ze kráľesztvo, štero
sztojí 1. vnevernoszti húdoga 'zítka i
2. vhúdom návuki, po pokouri doli
trti; b, Bo'ze pa ponávlati.

a, Jak. 4, 7. 1 Pet. 5, 9. Ef. 6,
10-17.

b, Mát. 6, 23. Rim. 15, 20. 'Zid.
12, 28.

388. Povej mi to III. prosnyo?

Bojdi vola tvoja; kako vnébi,
tak i na zemli.

389. Ka proszis vtoj prosnyi?

Bo'zo volo tákso eti na zemli, káksa
je vnebészaj.

Bo'za vola je vsze ono, kou je nám vprávdí
i v-Evangyliomi zapíszано. Vprávdí:
naj I.nasse grejhe szkástigov vrét szpozna-
mo i od nyih sze kraj obrnémo. Rim.

3, 20. i *Thes.* 4, 3. 2. Naj szvéto i nepokárani pouleg nyè 'zivémo. *Mik.* 6, 8. *Mát.* 7, 21. *Ef.* 5, 17. I geto tou nemoremo popolnoma szpuniti: tak scsè Boug Vevangyeliomi; naj sze 1. na nyegovo miloscsò povrnémo. *Ezek.* 33, 11. i *Tim.* 2, 4. i 2. naj sze po vòri zvelicsamo i *Tim.* 2, 4. *Ef.* 1, 9. 13. *Ivan* 6, 40.

390. *Feli ne bode Bo'za vola brezi nasse prosnye?*

Dobra i milosztivna vola Bo'za bode brezi nasse prosnye: ali mí proszimo vetoj prosnyi, naj i pri nász boude.

391. *Poszvedocsi mi, ka Bo'za dobra i milosztivna vola bode brezi nasse prosnye?*

Boug scsè vsze lidí zvelicsati i na szpoznanye te isztine príti i *Tim.* 2, 4.

392. *Káksa more tà B. vola eti na zemli biti?*

Táksa, liki je vnébi pri angyeli i odebráni, tou je: csízta i szvéta. 'Zolt. 103, 20. pogl. 246. píť. *Szkrov.* 7, 15.

393. *Kakda bode táksa pri nász?*

Gda Boug a, doli tere i zadávla vsze hűde

hŭde tanátse, volo i naminyávanye
steri nám Bo'ze imè szvetiti i nyegovo
kráľesztvo knám príti ne dájó: káksa je
vraj'za, etoga szvejta i náššega tejla
vola. Potom *b*, gda nášz potrdjáva i
mocsno zdr'záva vu szvojoj rejcsi i vŏri
notr do koncza zítka náššega. Tou je
tá nyegova milosztivna i dobra vola.

a, 'Zolt. 33, 10. Goszpoud odvrnè poga-
nov tanács, i potere ľúšztva míšli.

b, 2 Thes. 3, 3. Veren je Goszpoud, steri
potrdí vášz i obarje od kŭdoga.

394. Ka je vraj'za, etoga szvejta i náššega
tejla vola?

Naj sze *a*, Bo'ze imè ne szvetí: naj
b, nyegovo kráľesztvo knám ne príde:
naj sze *c*, niscse nyegove rejcsi ne vcsi
i ne zvelicsa.

a, Mát. 4, 9. Ercsè nyemi vrág: eta
vsza tebi dám, csi pokleknovši bodes me
molo.

b, Mát. 23, 13. Faj vám pišzácske i fa-
rizeuske! ár zapérate kráľesztvo nebeszko pred
ľidmi: ár ví notr nejdete, i steri bi notr sli, ne
pišztíte je notr iti.

c, 1 Thes.

c, 1 *Thes.* 2, 16. Prepovidávajo nám
gússati poganom, naj šče ne zveličajo; na
dopunjavanye grejbov ščvoji vszigdar.

395. Kakda tou ščvojo volo doprneszti
ščséjo?

Vrág; po zapelávanyi, na krívo, po
krívi vucsiteli, vcsenyè, nevôro i vszá-
ke grejhe a, ščveit; po hûdom csefke-
tanyi i 'zivlejnyi b, tejlo pa; po po'ze-
lejnyi c.

a, 1 *Král.* 22, 22. b, 1 *Kor.* 15, 33. c,
Jak 1, 14. 15.

396. Kakda pa Bong tou volo doli tere?

Vraj zo; gda nyemi ne dopiszti pre-
vecs šzkûsávati ščvoje šziní a, Ščvità, po
ščvojoj ščoudbi i vszamogoucsem ravna-
nyi b, tejla; po krí'zi i 'zaloszti. c.

a, *Job*, 1, 12. b, *Es.* 33, 1. c. 1 *Pet.*
4, 1.

397. Kakda pa nášš potrdjáva?

Gda nám dà moucs, šterov etim ne-
priátelom prouti ščtánemo. 1 *Ivan* 5, 4.

398. Feli je nyemi vola nášš zdr'zati?

Tou je nyegova milosz ivna i dobra
vola. 2 *Thes.* 3, 3. pogl. 392. píť.

399. Povej mi IV. prosnyo?

Krúha nášga vszakdenésnyega dáj nám ga gnesz.

400. Ka proszis vtoj prosnyi?

Nas vszakdenésnyi krúh.

Eti nas telovni krúh proszimo: ali dŭsevno-
ga záto vď ne zaprémo, šteri je rejcs
Bo'za Mát. 4, 4. I Krisztusevo tejlo ino
krv. Ivan. 6, 51.

401. Feli nám ga ne dà B. brezi prosnye?

Bong dà vszakdenésnyi krúh vszáko-
mi brezi nasse prosnye, escse i tim hŭ-
ďim lidem: ali mí proszimo vtoj
prosnyi, naj szpoznamo tou dobrouto,
i tak nas vszakdenésnyi krúh zhválo
zdávanyem prímlemo.

402. Ka sze razmi po krúhi?

Vsze, štero nassemi 'zítki na zdr'zá-
vanye ino potrejbcsino szlŭ'zi, liki:
jeisztvina, pítvina, odeteo, csrejevli,
hi'za, dvor, nyive, 'zivína, pejnezi,
blágo, pobo'zno histvo, pobo'zna
decza, pobo'zna dr'zina, pobo'zni i
verni vládniczke, dobro ládanye, do-
bro

bro vrejme, mér, zdrávje, rázimnosť, poštenyè, dobri priátelje, verni szou-
szidje i drůga táksa dugoványa.

403. Zakaj právis náššega?

Sztejm prošim Bogà, naj nášz na
lůczki, ali tatinšzki, krůh ne pisztí;
nego naj dà vszáksemi szvojega lašz-
tivnoga v'zívati; šteroga ſzi je pridelaó
i zaſzlů'zo.

2 Thes. 3, 12. *Tejmn táksim nedelavnim
zapovidávamo i opominamo po Goſz podni náššem
Jezuſi Kriztuſi, naj ſzpokoynoštyov delaioncſi
ſzvoj krůh jejo.*

404. Zakaj prošis vszakdenésnyega?

Kriztus nášz ſztejm opomína, naj
veliko bogášstvo na gízdoſzt i prekse-
nouſzt ne prošimo: nego li ſzamo ona,
zſterimi ſze vu potrejbčſini ſzvojoj náſſe
tejlo od gláda i teſkoucſe vu 'zítki
zdr'zati more. 'Zolt. 104, 27. 28. I ſte-
ra vszáki dén od Bogà moremo prošiti.
Fil. 4, 6.

405. Zakaj právis; dáj?

Sztejm vadlůjem, ka ſzem jaſz pred
Bougom li eden ſziromák, ſteri nikaj
nej-

nejmam laſztivnoga : nego , csi kaj
ſcsém meti , od Bogà morem profziti.

'Zolt. 104, 27.

406. *Feli ſzi mi po naſšem deli nemoremo
krûha vſzakdenésnyega ſzpraviti?*

Vſze je od Bouga i nyegovoga bla-
goſzlova. Delajmo mí kakstè, csi Boug
ne blagoſzlovi naſſe delo , nikaj ne pri-
delamo. *Lúk. 5, 5. Príl. 10, 22.*

407. *Zakaj právis nám , i nej , meni?*

Ár ſzem jaſz nej ſzamo ſzebi du'zen
profziti : nego i mojemi blí'znyemi ta-
kájse. *Es. 58, 7.*

408. *Zakaj ga pa li na gneſz profzis?*

Naj ſze za ũtrásnyega dnéva krûh ne
ſzkrbim : nego li denésnyega mi naj
Boug dà. Vŭtro, gda gori ſztánem,
páli bom ga profzo , naj mi dà teliko
hráne , keliko mi potreibno bode.

'Zid. 13, 5. *Sega vaſſa brezi ſzkoponſztí
naj bode : zadovolni bojte ſztim naxoncsi
bodoncsem. Ár je on erkao : ne oſztávím te ,
ni ne nèhám te. 1 Tim. 5, 8.*

409. *Komi dà B. vſzakdenésnyi krûh?*

Vſzejm lidém, dobrim i hŭdim. *Etim ;
naj ,*

naj, szpoznavši nyegovo dobrouto, sze povrnéjo: Ovím pa; naj dobri i verni osztánejo.

Mát. 5, 45. Bong szuncze szvoje vsini gori szhájati na hűde ino dobre; i dà desd' za tim pravicsnim i nepravicsnim. *V'oid. 16, 12.*

410. *Kakda ga pa moremo priėti?*

Zhválo dávanyem.

Právd. 8, 10. Gda bos jo i naszítis sze: hváli teda tvojega Goszpodna Bonga vu onoj dobroj zemli, stero tebi dà. *1. Kor. 10, 31.*

411. *Ka je eti escse nášša csész?*

Eta: *a*, Bogà sze bojati i delati; *b*, vszákov sztvorjouv na potrejbcsino, nej *c*, na grejh, 'ziveti: *d*, zdrúgi sze ne szpozábiti.

a, *'Zolt. 128, 1. 2.* Blá'zeni vszáki, steri sze bojí Goszpodna, i hodi po sztezáj nye-govi. Ár zdelom rouk tvoji bodes sze bráno: blá'zeni bodes i dobro de ti.

b, *1 Tim. 4, 4. 5.* Vszáko sztvorjenyè Bo'ze je dobro, i nikaj nej trbej zavrcsi; nego sze naj zhválo dávanyem vzeme. Ár sze poszveti po rejcsi Bo'zoi i molívi.

c, Pril.

c, Pril. 10, 16. Ka zdelom te pravicsni szprávi; szprávi na 'zítek: príbadek je pa nepobo'znomi na grejh. Lúk. 16, 10-12.

d, Es. 58, 7. Vlomi lacsnomi tvoj krúh, i nevolne potepéne pelaj vu tvojo hi'zo. Gda nágoga vídís, odej ga i pred tvojim tejlom sze ne szkrívaj.

e, Pril. 22, 9. Dobro okou sze blagoszlóvi, gda dà szvojega krúha tomi vbongomi. 19, 17. Ár Goszpodni dà na ponszodo, steri milosztivno dà vbongomi; i nyegovo dobro vcsine-nyè nyemi nazáj pournè.

412. Povej mi V. prosnyo?

I odpúszti nám dugè nasse : kako i mi odpúscsamo du'znikom nassim.

413. Ka proszis vtoj prosnyi?

Mí proszimo vetoj prosnyi, naj Otsa nebeszki ne gléda nasse grejhe ino za nyihovo volo nasse prosnye ne zavr'ze. Ár szmo mí toga ni ednoga nej vrejdni, stero proszimo, niti szmo nej zaszlú'zili: nego naj nám vsza eta sz - szvoje miloscse i dobroute dà. Ár mí vszáki dén vnogo grísimo, i nikaj, nego li

H

ka-

kaštige, zafzlů'zimo. Tak i mí páli
szprávoga szrczà odpisztímo i radi do-
bro csinili bomo zonimi, šteri szo prou-
ti nám pregrejšili.

414. *Ka za dugè nám naj odpisztí?*

Všze našše *a*, grejhe i všze nyíh *b*,
kaštige.

a, *Lúk. 11, 4.* *b*, *Rim. 6, 33.* pogl.
445. pít.

415. *Komi je naj odpisztí?*

Nám, tou je : meni i mojemí blí-
'znyemi. *Jak. 5, 16.* pogl. 324. pít.

416. *Zakaj je naj odpisztí?*

Naj i mí naššim du'zníkom odpis-
tímo.

Našš du'zníčzke szo pa všzi oni, šteri nášz
kakšè vrazíjo, ali zbantůjo. Záto nyi-
hova cséfzt je 1.) bin szvoj szpoznati,
1 Sam. 24, 18. 2.) Grejh szvoj odprošziti
i 3.) szebè pobougšati. Našša pa : 1.)
hitro šze 'znyimi zmiriti, *Mát. 5, 25.*
2.) Od zadomescsávanya šze zdr'závati,
Rim. 12, 19. ino 3.) dobro 'znyimi cši-
niti. *Mát. 5, 44.* *Rim. 12, 20. 21.*

417. Keliko krát nyim moremo odpisztiti?

Vszigdár, gda nyih odpűscsanye profzijo.

Lúk 17. 3. 4. Csi pregrisi pronti tebi brat tvoj, postrájfaj ga, i csi sze pournè, odpűszti nyemi. I csi szeden krát eden dén pregrisi pronti tebi, i szeden krát sze pournè ktebi eden dén, erkoncsi: 'zao mi je; odpűszti nyemi. Mat. 19, 21. 22.

418. Povej mi VI. prosnyo?

I ne vpelaj nášz vu szkűsávanye.

419. Ka profzis vtoj prosnyi?

Naj nášz Boug ne vpela vu szkűsávanye.

Szkűsávanye je tou; gda koga na kákse dugoványe rátamo, ali na nyè nyemi príliko dámo, naj sze szpozna po vardevanyi, kákfi jeszte. I tou je dvouje: dobro i hűdo. Ovo na náššo szrecso; eto pa na neszrecso czíla. Na ovo Boug na eto pa Vrág, szvejt i nášše tejlo nášz szkűsáva.

420. Feli Boug koga szkűsáva?

Boug nikoga ne szkűsáva na hűdo: Ali mí profzimo vtoj prosnyi, naj on

nász varje ino zdr'zí, da vrág, szvejt i nasse tejlo nász ne vkani ni ne zapela vbloudnoszt, nevôro, dvojnoszt, i drûgevelike grejhe ino szramouto ne vr'ze. I, csi gli bomo od vszej eti szkûsávani, naj ne podlé'zemo: nego naj dônok obládamo i vítéziemo. *Jak. 1, 16.*

421. *Zakaj nász Bong szkûsáva?*

Naj sze vô szká'ze i vídi, kakse szmo *a*, vôre, *b*, pokornoszt i ino *c*, trplejnya.

a, 1 *Pet. 1, 6. 7.* *b*, *Sztvor. 22, 1.* *c*, *Práv. 13, 3.*

422. *Feli on tou ne vej?*

On tou dobro znà; ár on *a*, zgrûntáva nášša szrcza: ali on tou csiní *b*, za náššo i náššega blí'znyega volo.

a, 'Zolt. 7, 10. *b*, *Jvan 6, 6.*

423. *Kakda tak?*

Za náššo volo, gda nám ká'ze, ka nám escse *a*, falí: za blí'znyega volo pa, gda ga po náššem 'zítki od hûdoga na dobro *b*, vcsí.

a, 2 *Kron. 32, 31.* *b*, *Práv. 8, 2.*

424. *Szkim náš na ton szkúšáva?*

Zetim: *a*, z dobrim csinejnyem; jeli bomo dobro 'znyim 'ziveli, ali nej? *b*, z-zapovidávanyem; csi szmo nyemi pokorni, ali nej? *c*, szprílikov 1.) na dobro; jeli sze ga zgrábimo, ali nej? 2.) na húdo; jeli sze ga ognemo, ali nej? *d*, szkrí'zom; jeli triplivi bodemo, ali nej?

a, *Dóid.* 16, 14. *b*, *Sxtv.* 22, 2. 12. *c*, 2 *Kor.* 8, 8. *Práv.* 13, 3. *d*, 'Zolt. 66, 10. 1 *Pet.* 1, 6. 7.

425. *Szkim pa náš vrág szkúšáva?*

Zhűdimi mífzlami, gda je vnassem szrczi na grejh pobűdí i potegűje. *Ivan* 13, 2. 1 *Král.* 22, 22.

426. *Szkim ete szvejt?*

Zmasznimi i glatkimi *a*, ricsmí; zobejtanyem *b*, márne cséfszti i blága; *c*, sz - szíromastvom, szpregányanyem, zvouzov i sz-szmertyov, liki i sz szvojim czejlim *d*, 'zítkom.

a, *Mond.* 2, 6. *b*, 1 *Tim.* 6, 9. *c*, 2 *Makab.* 6, 8. *d*, *Sir.* 13, 1. 1 *Kor.* 15, 33.

427. *Sz kim pa nasse tejlo?*

Szhũdim *a*, po'zelejnyem i vu krí'zi *b*, netrplivosztyom.

a, 1 *Pet.* 2, 11. *b*, *Job.* 2, 9.

428. *Zakaj V. Sz. T. nášz tak szkűsávajo?*

Scséjo nášz prekaniti i zapelati *a*, vbloudnoszt, *b*, vnevõro, *c*, dvojnoszt i *d*, drũge grejhe.

a, *Dján.* 13, 10. *b*, *Sztv.* 3, 4. 5. *c*, 2 *Sam.* 17, 23. *d*, 1 *Ivan* 2, 16. *Job.* 1, 9.

429. *Ka eti moremo csiniti?*

Bogà profziti; naj on nášz varje i zdr'zí, od zbloude, nevõre, dvoinoszti i drũgi táksi grejhov, vu *a*, szvoj rejcsi, *b*, právoj võri, i *c*, molítvaj, prouti nyih szkűsávanyi.

a, 'Zolt. 119, 11. *b*, *Ef.* 6, 16. 1 *Ivan* 5, 4. *c*, *Jak.* 5, 16.

430. *Zakaj nyim moremo prouti sztáti?*

Naj je obládamo i vitéziemo.

1 *Kor.* 10, 13. *Veren je Bong*, šteri vášz ne nèkà, (dopiszti) szkűzávatí višše premouci, nego i ofzlobodjenyè szkűzávanyem vrèt szprávla, da morete znészti.

431. Feli nám škúšávanje nikaj ne hafzni?

I trdno, ka hafzni to dobro.

Jak. 1, 12. Blá'zeni je on mou'z, steri škú'závanje preirpi: ár gda sže vardene, to- ga 'zítka korouno vzeme, stero je pripravo Goszpoud tejm, steri ga lábio.

432. Povej mi VII. prosnyo?

Nego oszloubodi nász od hūdoga.

433. Ka proszis vtoj prosnyi?

Proszimo vtoj prosnyi, liki vednoj summi, naj Otsa nas nebeszki oszlobodi nász od vszega hūdoga i pogibeli dūsevne i telovne, blagà i postenyà: i na konec koncza gda nášša szlejdnya vōra príde, naj nám dà blá'zeno vō preminejnye, i nász szvoje milosztivne do- broute zetoga placsnoga doula kšzebi vu nebésza gori vzeme.

434. Ka razmis po tom hūdom?

Vsze ono, kou nášsoj dūsi i tejli, blági i postenyej na skodo i neszrecso szlū'zi.

435. Stero je to dūsevno?

Vrág a, od steroga vsze hūdo szhája:

grejh *b*, po kom vŕze hũdo na nášz prihája: szmrt i vszáka nevola *c*, štera za volo grejha na nášz szpádne.

a, *Mát. 5, 37.* Bojdi rejcs vassa: tak, tak; nej, nej: ka je pa viŕŕe toga, od toga hũdoga je.

b, *Fer. 30, 15.* Zakaj kricsís za volo tvojega porũsenyà? 'zmetna ti je tvoja boleznofzt? za volo vnouge hũdoube tvoje, i preŕŕasni grejhou tvoji ŕzem eto ŕztebou vcsino.

c, 'Zolt. 90, 7-10. Sirak 40, 1-8.

436. Ka za hũdo od grejha na nášz szpádne?

Jeretinfztvo, hũda dũsna vejszt, nepokoura, nevora, vdvojnofzt opádjenyè, náglá hũda ŕzmrt, pekeo i vekivecsno ŕzkvarjenyè. *Mark. 8, 36. Pril. 11, 19. Es. 38, 17. Moud. 4, 20. ino 17, 10. 11.*

437. Stero je telovno?

Glád, beteg, pregányanye, pobejg, vouza, kũga, drágocsa i vŕze telovne nevoule. *Práv. 28, 21-26. Már. 15, 22. Rim. 8, 23.*

438. *Stero je naššega blága?*

Ogen, povouden, szláp, tocsa, po-
roblenyè, tatía. *Fer. 15, 13. Job 1,*
14 - - 17.

439. *Stero je pa naššega poštenyà?*

Vszáko ospotávanye, ogrizávanye,
razvlácsanye, hűdi gláfz, lá'z i vsza ona,
sterimi sze naše poštenyè pomènsáva.
Job. 19, 9. 'Zid. 11, 36.

440. *Od steroga hűdoga profzis oszlobodje-
nyè?*

Od vszega, tak blága i poštenyà; ka-
ko od dusevnoga i telovnoga hűda.

441. *Zakaj právis; nášz i nej menè?*

Ár je vszáki právi křřtsenik du'zen
i za blíznyega profziti oszlobodjenyè
od hűdoga. *'Zid. 13, 3. Sir. 17, 13.*

442. *Zakaj pa; oszloubodi?*

Ár jasf szám ni znati nemrem, gde
szo meni tákse mre'ze polecsene, ni
od nyíh sze oğnoti; niti, csi vnyè
szpádnem, sze ji rejřiti nemrem; nego

profzim, kako vednoj summi naj me nas
otsa ofzlobodí.

443. *Zakaj právis, kako vednoj summi?*

Sztejm profzim i od toga eti naprej nej
zracsúnanoga hűdoga ofzlobodjenyè.

444. *Kakda nášz ofzlobodi?*

Znotrejsnyim troufom; gda vu tes-
koucsi kním prisztoupi i nášso nevoló
nam *a*, zlejhkouti, ali jo *b*, po csafzi
kraj vzeme, ali pa *c*, moucs dà na po-
trplejnye: zvűnejsnyim pomáganyem;
gda jo *d*, czilou vu szvojem vrejmeni
kraj vzeme.

a, 1 Kor. 10, 13. *b*, Job 5, 19. *c*,
2 Kor. 1, 5. *d*, 2 Kor. 1, 10. 'Zolt.
68, 20.

445. *Gda nášz czilon ofzlobodi?*

Gda nášša szlejdnya i szkrádnya vóra
príde. 2 Tim. 4, 18. Rim. 7, 24.

Záto tou ofzlobodjenyè mirovno csákajmo:
szmrti fzi znetrplivoszti ali odűrnoszti
náššega 'zítka ne 'zelmo Job 17, 15. 16.
Ivan 4, 8. Csi tou ne szhája sz-szrditoszti
prouti grejhom, Rim. 7, 24. ino szpo-
'zelej-

'zelejnya sz-Krisztusom biti. *Fil. 1, 23.*
Rim. 8, 23.

446. Ka pa po szmrti?

Naj nász milosztivno zetoga placсно-
ga doula kšzebi vu nebész a gori vze-
me.

Rim. 6, 23. Nájem grejba je szmrt: ali
miloscsa Bo'za je 'zitek vekivecsni vu Jezusi
Krisztusi Goszpodni nassem.

447. Ka je eti nassa csészť?

Krí'z od Bogà na nász pűscseni a,
mirovno nosziti i b, na szkrádnyo vő-
ro sze vszáki dén pripravlati.

a, *Job 2, 10.* Csi szmo to dobro od Bogà
vzeli: zakaj bi i eto nevoló ne bi trpeli? *2 Sam.*
16, 10. 11.

b, *2 Král. 20, 1.* Eto právi Goszpod:
zapovej bi'zi tvojoj, ár ti merjés i ne bos
'zivo.

448. Szkim dokoncsávamo ino zapéramo tē
Otsa nás?

Zetimi ricsmi: Ár je tvoje kraleszt-
vo, zmo'znoszt i dika na vekke. Amen.
1 Kron. 29, 10 -- 13.

449. *Zakaj tè ricsí ktoj molítvi dejvas?*

Naj prvo záto ; ár 'znyimi Bougi hválo dávam , kako dabi 'ze víze ona , štera šzem od nyega profzo , 'znyegovi obioni rouk príjao : drúgoucs pa záto ; ár 'znyimi mojo vóro vu nyegovom iz. obečsanyi potrdjávam ; ka on šcsè , more , ino dà , štera profzim. *2 Kron. 29 , 10 - 13.*

450. *Zakaj právis ; t'voje je králeszt'vo?*

Sztejm ga za mojega krála dr'zim ; šteri moje , šzvojega podlo'záncza , prosnye ne zavr'ze. *Sztver. 41 , 55.*

451. *Zakaj právis ; t'voja je zmo'z-noszt?*

Sztejm šzvèdocsim ; ka on nad nébov i zemlouv láda : ino tak meni lejhko dà , kou ga profzim. *Ef. 3 , 20.*

452. *Zakaj pa právis ; t'voja je díka?*

Sztejm vadlŭjem ; ka , liki šze nyega díka , hvála i vsze poštenyè došztája , tak i zdaj menè pošzlŭjhne , naj šze od méne záto dícsi. *'Zolt. 50 , 15. Es. 38 , 18. 19.*

453. *Kak dugo trpí tou kráľesztvo a mo'znoszt
i dika?*

*Na vekke, tou je; eti vu etom
vrejmeni i tam vnebeszaj vekivekouma.
2 Tim. 4, 18. Szkrov. 7, 12.*

454. *Zakaj pa escse právis; Amen?*

*Sztejm vadlűjem, ka szem gvűsen,
ka szo tákse nasse prosnye Otsi nassem
nebeszkomi vugodne i od nyega szo po-
szlűjhnyene.*

*'Zolt. 10, 17. 'Zelejnye ti nevolni poszlűjh-
nes, Gofzpodne; pokrepis szrczè nyikovo, nagnes
vubon tvoje.*

*Amen je 'Zidoszka rejcs i teliko vcsiní; liki
tak, bojdi, gvűsno, zaisztino. Jer. 28, 6.
2 Kor. 1, 20.*

455. *Odkud znás, ka szo tvoje prosnye Bongi
priétne i vugodne?*

*Ar je on szám zapovedao; naj tak
molimo. Mat. 6, 9. pogl. 361. pit. 'Zolt.
50, 15.*

456. *Odkud pa znás, ka szo poszlűjhnyene?*

*On je szám szpríszegov nám a, oblű-
bo, ka nász fcsè poszlűjhnoti, Krisztus*

je *b*, zafzlũ'zo, Sz. Dũjh sze *c*, moli za nász i nassí sztaríssi *d*, prílike me po-
trdjávajo.

a, Lũk. 11, 9. 10. Proszite i dásze vãm, íscite i nájdete, trãpajte i odprẽsze vãm. Ár vszãki, steri proszi, vzeme, i steri íscse, nájde, i steri trãple, tiszto mi sze odprẽ 'Zolt. 50, 15.

b, 2 Kor. 1, 20. Vszã obecsanya Bo'za szo vu nyem tak, i unyem szo Amen Bougi na díko po nász Ivan 16, 23.

c, Rim. 8, 26. Priszpodobnim tãlom i Dũjh navkũp pomãga szlaboszti nasse: ár ka prosziti moremo, líki trbej, ne znamo; ali te Dũjh sze moli za nász, znezgovornim zdihãvanyem.

d, 'Zolt. 22, 5 6. Vtebi szo sze vũpali Otsãki nassí: vũpaliszo sze i oszloubodo szí je. Ktebi szo zezãvali i oszloubodili szo sze; vtebi szo sze vũpali i nej szo sze oszramousili.

457. Gda i gde nász poszlũjkne?

Vszigdár i vszaksem meszti, gdekoli ga v-Dũhi i praviczí molimo po nyegovoj vouli.

Es. 65, 24. Bode prule, líki bodo krícsali, i ja sze oglãszim: gda escse gũcsali bodo, jasznýe poszlũjhnem.

'Zolt.

'Zolt. 91, 15. Zezávan me je, poszlűjh-
nem ga, jasz 'zryim bodem vu tisznoncsi,
vó ga vtrgnem i dícsó me bode. Ivan. 4, 23.

Nej nám ga tak trbej zdaj vetom, zdaj vdrů-
gom meszti zliszenimi krí'zi, kou je nej
zapovedao, íszkati.

458. *Kakda nász poszlűjhne?*

Vdűsevnom nász preczi poszlűjhne,
vtelovnom pa po szvojoj vouli, *

* Tou je; 1.) Császi tiszto dà csloveki, kou
ga profzi, 1 Kron. 4, 10. 2.) Császi escse
vecs, liki Salamoni 1 Kral. 3, 12. 3.)
Császi bougse dà, liki Moj zesi za ze-
melszko nebeszko Právd. 3, 25. 4.) Császi
za pomoucs miloscsó, 2 Kor. 12, 9. 5.)
Császi nám dà, ka profzimo; ali nej
tak, kak profzimo. Szrvor. 28, 21. 6.)
Császi prvle, liki profzimo, Es. 65, 24.
Ka pa vszigdar preczi ne dà, kou ga
profzimo: zrok toga je 1.) Naj od toga
bole profzimo, liki ova vdovicza Lűk.
18, 3. 2.) Naj nám prietnejse bou, kou
fze nám po vnougi prosnyáj dà Prih. 13,
12. 3.) Naj nám vpotrejnóm vrejmeni
dà, 'Zolt. 145, 15. 4.) Nej szmo dobro
profziti nesztálni, ali dvojěcsi bodoucsi
Jak. 1, 6. 7.

S T R T I T Á O

O D

PRVOGA N. Z. SZVESZTVA,

Tou je,

K R S Z T A.

459. *Ka je szvesztvo ?*

Szvesztvo je tákse szvéto od Bogà
 nasztávleno delo, vkom sze nám zvi-
 doucim zemelz kim dugoványem nye-
 govo nevidoucse nebeszko dugoványe
 i dobrouta dáva ino zapecsáva.

Szvesztvo i Sakramentum je vsze edno.
 Vszáksem szvesztvi pamore biti 1.) Bo'za
 zapovid. 2.) Vidoucse zemelszko od Bo-
 gà nasztávleno dugoványe. 3.) Nevi-
 doucse nebeszko dugoványe. Getoga
 nejga : tam nejga Szvesztva. Nadale :
 Szvesztvo li tecsász je Szvesztvo ; dokecs
 delo i csinejnye dr'zí. Záto voda po
 Krszti, krúh i víno po v'zívanyi szo nej
 szvesztvo.

460. *Keliko je tákseĝa Szvesztva ?*

Dvej : Krszt i Krsztuseva Vecsérja.

Liki

Liki vu Sztárom Zákoní szta [li dvej bilej ;
 Obrizávanye, po šterom sze je 'Zidoszka
 decza na oušzmi dén vu 'Zidoszko M.
 Czerkev vczipíla, Sztvor. 17, 10-14. ino
 Ágnecz Vűzenšzki, szkim szo 'ziveli pred
 Vűzenšzkov Szobotov vecsér, Vűideju.
 12, 3. seqq. Tak i vu Nouvom Zákoní je
 Krsztus li dvej nastavo, na meszto
 Obrizávanya Krszt; na meszto Vűzenšz-
 koga Ágnecza pa szvojga tejla i krvi
 vecsérjo; liki je tou potrdó, gda je na
 krí'zi szvojga tejla vodou i krv pűszte,
 Ivan. 19, 34.

461. Ka je Krszt?

Krszt je nej proušzta voda; nego je
 voda z-Bo'zo v zapou vidjo v obvűz-
 ta i v-Bo'zo rejcs zvűzana.

1.) Escse vu Szt. Zákoní 1.) Noeva bárka
 1 Pet. 3, 20. 2.) Obrizávanye. 3.) Prejg
 idejnye erdecsega mourja 1 Kor. 10, 1. 2.
 ino 4.) prorokűvanye, Es. 36, 25. Je
 znamenűvalo Sz. Krszt N. Zákona.

2.) Eti li vodè krszt razmimo. Ognya krszt
 sze pa zovè Sz. Dűjh, Mát. 3, 11. Liki
 krvi, mántrnikov krvi preleánye, Lűk.
 12, 50. I szvetlošzti, káksi návuk, ali
 vcsenyè. Dján. 18, 25.

462. *Sto je Sz. Krszt nasztavo?*

Szám Boug, *Ivan 1, 33.* ino Krisztus,
Mát. 28, 19.

463. *Koga moremo krsztsávati?*

Vsze 'zivoucse lidí, vszáksega szpou-
la, mále i velike.

Mark. 10, 14. Nèbájte deczo kmeni pri-
hájati i ne bránte ji: ár je taksi králesztvo
Bo'ze. *Mát. 18, 6. Dján. 2, 38. 39.*

Csi pa dejte brezi naslega bína neokrsztse-
no vmrjè: ne szkvarísze záto. Ár li
zametávanye Szvesztva szkvarí cslo-
veka,

464. *Sto more Krsztsávati?*

Pouleg réda li dúhovni pasztérje, rejcsi
Bo'ze predgarje a, vszúkesíni pa vszakí
pobo'zen krsztsenik szlobodno tou
doprneszè b.

a, *Mát. 28, 19.* b, *Vöid. 4, 25.*

465. *Szkim trbej krsztiti?*

Liki krszt sztojí zvidoucse zemelszke
vodè i znevidoucsega nebeszkoga Dúhà
ino Krisztuseve krvi: tak sztejm obou-
jim moremo krsztiti.

Ef.

Ef. 5, 25. 26. Krisztus je lúbo czérkev, i szamoga szebè je dáó za nyon; dabi jo poszvéto i ocsizto szkoupeljov te vodè vu rejcsí.

Ivan 3, 5. Csi sze sto ne porodi z vodè i z- Dúhà; nemore iti vkrálesztvo nebeszko.

466. Ka je pa tiszto za rejcs vsteroj sze tà voda zdr'záva?

Nasztávlanya i Oblúbe rejcs.

467. Stera je toga Nasztávlanya rejcs?

Gde nas Gofzpon Jezus Krisztus pri Sz. Mátaji na 28. táli etak právi: Idite po vszem firoukom szvejtí, i vcsite vsze národe ino je krsztsá-vaj-te vu iméni Otsè i Szinà i Dúha Szvé-toga.

468. Siera je pa te oblúbe rejcs?

Gde nas Gofzpon Jezus Krisztus právi pri Sz. Marki na szlejdnyem táli: Steri bode vórvaó, ino sze okrszti, zvelicsa sze: steri pa nebode vórvaó, szkvarísze.

469. Gda i gde trbej Krsztiti?

Szlobodno je krsztsenikom vszigdár, vu vszákom vrejmeni, vóri ino hípi gdestè

gdestè krsztsávati: ali zvûn potrejbcsi-
ne i náglocse li vczérkvi sze more do-
prnásati. *Lûk. 1, 59. seqq.*

470. *Kakda moremo krsztiti?*

Toga, sferoga scsémó krsztsávati;
moremo ga vu kakstè vodou pogroziti,
ali na nyega vlejáti, ali poskropiti ino
ercsi:

*N. Jasz te krsztsávam vu iméni Otsè i
Szinà i Dûbà Szvétoga. Már. 28, 19.*

Ketim ricsém sze escse lejhko denejo molít-
vi, hválo dávanye i drûgo dobro od
krszta i nyegovoga száda opomínanye
ino czeremónia; ali nej prouti sz. pís-
mi. 1, geto dejte pomoucs potrebûje;
dobro csinímo, csi botrezovémo za eta-
ga zroka volo; naj 1.) za dejte odgo-
várjajo i molio, 2.) Naj szvedoczke nye-
ga krszta bodo, naj 3.) nyè tak, liki
lasztiven Otsa i mati, szkrszta opomínajo
i vu právoj vóri gori hránio.

471. *Ka sze nám obecsa vu Krszti?*

Bong Otsa tomi krsztsenomi obecsa
eto, ka on nyega lûbléni Otsa scsé biti
i za szvojega szinà meti a, *Szin* vsze
miloscse bogásztvo i zvelicsanya blágo,
stero

štero je šzvojov šzmrtyov zadoubó b, Sz. Dúĝh pa šzvoje pri nyem prebivá-liscse i pošzvecsnyè na 'zítek vekivecsni. c.

a, *Fer.* 31, 20, i *Ivan* 3, 1. b, *Os.* 2, 18. 19. *Rim.* 5, 11. c, i *Kor.* 3, 16. *Ef.* 5, 26. 27.

472. Ka pa cslovik more obečsati?

Vôro, naj 'znyouv vsze ono, kou fze nyemi dáva, gori vzeme; i pokor-noszt, naj li Bougi szlú'zi, vrági, šzvėj-ti i šzvojemi tejli pa czilou okorni boude.

i *Pet.* 3, 21. Kršzt je dobre dšsne vejšti zĝucsávanye z-Bougom.

473. Ka nám ĝaszni te Kršzt?

Zadobí ĝreĝhov odpšcsanye, ošzlo-bodí od šzmrty i od vrága i dà 'zítek vekivecsni vszejm, šteri tou vôrjejo, ka ricsí i oblúbe Bo'ze obejcsajo.

Dĝán. 2, 38. Povrntesze i okršztitesze vszákí med vami vu iméni Jezusa Kršťiusa na odpšcsanye ĝreĝhov, i vzetete dár Dúĝhà Szvétoĝa.

Gal. 3, 27. Sterikoli szte vu Krštnu okrštseni; Krštnusa szte oblekli.

474. Kakda more voda táksa velika dugoványa csiniti?

Voda zašztino táksa dugoványa ne csiní: nego rejcs Bo'za, štera je vu vodi i zvodouv; i vóra, štera re csi Bo'zov kvodej djáne, vórje. Ár voda brezi rejcsi Bo'ze je proušzta voda i nej kršzt. Ali zdjánov ricsjouv Bo'zov je kršzt, tou je, zvelicsánšzka voda, miloscse i 'zítka, ino koupeu prepородjenjà vu Sz. Dŭhi, liki Sz. Paveo právik-Tituš píšoucsi lišztà šzvojega na 3. táli: Pouleg šzvoje šzmleněšzti je náš zvelicsao po koupeli prepородjenjà i ponovlenjà Dŭhà Szvétoga, šteroga je vò vlejno na náš obiono po Jezusi Krštnu Zvelicsiteli našsem: naj pravicsni badoucsi znyegove miloscse úrocsniczke boudemo pou'eg vŭpanya 'zítka vekivecsnoga. Ton je zašztino tak.

Vu Kršzti šze csloveki vszi grejhi i nyega kaštige odpíštíjo; i geto je prvle za nyih volo šzrditošzti šzin bio, Ef. 2, 3. Po nyih odpŭscsanyi vu kršzti je 'ze znou

znouvics preporodjeni Bo'zi szin grátao
Ivan 1, 12. 13. Sz-steroga preporodjenjá
 liki po grejhi nazáj vď szpádne 2 *Pet.* 2,
 20-22. Tak je po pokouri nazáj dobí,
 1 *Pet.* 1, 23. *Jak.* 1, 18.

475. *Ka pa znamenŭje tou vu vodou pográ-
 'zanye?*

Tou znamenŭje, ka fze te sztári
 Ádam, šteri je escse vnami, po vřzak-
 denésnyem vmárjanyi i pokouri vnami
 mà ftáplati ino vmoriti zevřzejmi grejhi
 i hŭdim po'zelejnyem: i páli vřzáki dén
 naprej príti i gori sztánoti nouvi cslo-
 vik, šteri vu praviczí i csiszťoucí pred
 Bougom 'živè vekivekouma.

Ef. 4, 22-24. Doli dejte zvářz ponleg
 prvoga 'živlejnya toga sztároga csloveka,
 řzkvarjenoga ponleg po'zelejnya toga zapelá-
 vanya: i ponovřteřze vu Dŭhi pámeti vařře.
 I oblejřte toga novvoga csloveka, ponleg Bou-
 ga řztvorjenoga vu praviczí i řřeřřiví te
 řřřtine. 2 *Pet.* 3, 18.

Po Ádami i řztárom cslovejki fze razmi vřze
 hŭdo po'zelejnye i grejh od Ádama po
 nařři roditeli vnářz řařřajeni: po nou-
 vom cslovejki pa řřvéte od Dŭha řř. po
 bŭdje-

búdjene mǐszli, gúcsanye i brezi szkazli-
voszti szvétí 'zítek pred Bougom i
lidmí.

476. Gde je tou písáno?

Szvétí Paveo k-Rimlanczom písou-
csi lisztà szvojega na 6. táli etak právi.
*Pokopanismo záto sz-Krışztusom po krıřti
vřzmřt; da, kako je gori řztano Krıřztus od
mřtvi po díki Otře, tak i mřvu novoti 'zi-
vota hodimo.*

477. Gda tak te preporodjeni 'zivè, ka řze
pri nyem zgodí?

Boj dűhà prouti tejli i tejla prouti
dűhi.

Gal. 5, 17. *Tejlo 'zelej prouti dűhi, dűjh
pa prouti tejli: tejva řze pa protivńta eden
zdrűgim, da nej, ka řcséte, tà delate.*

478. Steri more obládati?

Dűjh, nej tejlo.

2 Kor. 4, 16. *Záto nej řzmo vřagľivi;
nego cři ġli řze vűnejřnyi nas cslovik kvarí:
dónok řze notrejsnyi ponávla od dněva do dně-
va.*

479. Ka pa, cři tejlo obláda?

Moremo Bo'zo miloscsó i nouvoga
csloveka nazáj řřzkati, nej po drűgouc
krıřtsa-

krsztsívanyi : nego po právoj pokouri
vu moucsi czèrkevnoj.

Ezek. 33, 11. 'Zivém jasz, tak právi
Goszpodin Boug ; ne veszelimsze vszmerti to-
ga nopobo'znoga : nego da sze pournè te ne-
pobo'zni sz-szvoje ponti i 'zivé.

P É T I T Á O

OD

MOUCSI CZERKEVNE

Tou je,

KLŮCSOV KRÁLESZTVA NE-
BESZKOGA.

480. *Ka je Moucs czèrkevna, ali Klŭcsi krá-
lesztva nebeszkoga ?*

Od Goszpon Jezus Krisztusa vszejm
právím dusevním pasztérom dána táksa
czèrkevna moucs : po šteroj sze vszákse-
mi pokouro cfinécsemi grejhi odpisztí-
jo, tím neverním sze pa nyihovi grejhi
zadr'zíjo.

481. *Gde je ton písano ?*

Pri Sz. Mátaji na 16. táli tak právi
I Goszp.

Gofzpon Krisztus : tebi (Petri i vszejm mojim vucseníkom. 18, 18.) dám kláče kráľestva nebeszkoga, i kakoli zavé'zes na zemli, zavézano bode i vnebé'szaj; i kakoli odvé'zes na zemli odvézano bode i vnebé'szajb. Tou je, ka právi Sz. Ivan na 20. táli govorécsi: Píhnoje Jezus na szvoje vucseníke erkouci; vzemite Dúha szvétoga, sterimkoli odpisztúe grejhe, odpisztíjo sze nyim; sterimkoli je pa zadr'zíte, tejm sze zadr'zíjo.

482. Ka je tou?

Vôrjem, ka Gofzpon Krisztuffa pozváni szlúgi 'znyegove zapouvidi csiníjo, znamenito, gda ocšiveszne neokorne grejsnike sz-Kríztsánszkoga szprávísca vó vr'zejo i nyè, csi po'zalújouci grejhe 'zítek pobougsajo, páli zgrejhov odvé'zejo: i ka je eto tak zmó'zno ino gvúšno tūdi vnebé'szaj, liki dabi szám po szebi Gofzpon Krisztus csiníjo.

483. Keliko je tak tej kláčov?

Dvā szta: zavézanya i odvézanya klúcs.

484. Ka je zavé'zanya klács?

Tákša Bo'za moucs, sz-sterov sze
onih

onih grejhi kí pokoure číniti nescsejo, zadr'zíjo i zobčfne vō zapréjo.

485. *Kakda ſze tou zgorí?*

Po dúhovnom paſztéri, *a*, gda zna-
jous i vidous vu grejhi le'zécsega, ſte-
roga je pred tejm toga doſztakrát
opoumeno, naj ſze povrnè, k-Kriſtus-
ſevoj Vecsérji ne piſztí: po czejloj
gmajni; *b*, gda onoga, ſteri ſze prouti
vſzemi opomínanyi vu ſzmertni ocſi-
veſzni grejhi vála, ſz-kríſtsánſzke M.
Czérkvi vō zaprè ocſiveſzno.

Mát. 18, 15-17 Cſi pregríſí prouti tebi
brat tvoj, *a*, idi i poſtrájſaj ga med tebou i
med nyim ſzamim: cſi te poſzlújhne, donbo
ſzi brata tvojega. Cſi te pa ne poſzlújhne,
vzemi ſztebou eſcse ednoga ali dvà, naj vu
vúſztaj dvà ali trí ſzvédonk ſtojí vſza rejs.
b, Cſi pa ni oni ne poſzlújhne, povej czérkvi
(gmajni, ſzprávíſci): Cſi pa i czérkev ne
poſzlújhne, najti bode líkí pogan i publikánus.
1 Kor. 5, 1-5.

486. *Zakaj tákſe trbej vō vrcſi i vō za-
prejti?*

Záto 1.) na zdrave kotrige gle-
I 2 doucs;

doucs; *a*, naj sze od ti hŭdi ne szkvaríjo. 2.) Na dŭsevne pasztére gledoucs; *b*, naj szvoji poszlŭsávczov grejhe na szè ne nakládajo. 3.) Na vŭnejsnye gledoucs; *c*, naj nyim nikso príliko ne dájo, za volo tákfi lagoji lŭdi, na pszŭvanye Bo'ze szlŭ'zbe i szvoje vu krívom vadlŭvanyi i vŭri potrdjávanye. 4.) Na nyè szame gledoucs; *d*, naj sze oszramotíjo i povrnéjo: ali csi tak osztáno; naj sze na szkrádnyi dén ne odgovárjajo.

a, 1 Kor. 5, 6. 1 Tim. 5, 20. *b*, Ez. 3, 17. Dján. 20, 26. *c*, Rim. 2, 23 24. *d*, 1 Kor. 5, 5. 2 Kor. 2, 15. 16.

487. *Ka je pa Odvézanya klŭcs?*

Oznanŭvanye grejhov odpŭscsenyà tim pokouro cfinécfim i ti zobcŭne vŭ zvr'zeni za volo pobougsenyà nazáj vzétje.

488. *Kakda sze tou zgotí?*

Gda rejcsi Bo'ze predgar povszemszega po Szpouvidi vu czérkvi onim vszejm preig, sleri sz-Krisztusevov Vecsérjov scséjo 'ziveti, grejhov odpŭscsanye

csanye gláſzi ; ali pa li tiſztomi , ſteri
odſzebe ednoga , ali drúgoga ſzmrtno-
ga grejha odpúſcsanye proſzi , ſze Bo'za
miloscsa nazvescsáva.

*Mát. 9 , 22. Vúpajſze (ſzin) , cſi moja!
tvoja vŕa je tebè zdr'zála. 2 Sam 12, 13.*

489. *Zakaj takſe trbej odvézati?*

Záto 1.) na zdrave kotrige gledoucs ;
a , naj ſze vu vŕi potrdijo. 2.) Na
dúſevne paſztére gledoucs ; b , naj ſze
veſzelijo i 'znyihevov példov mater
czérkev na ſzvéti 'zítek opomínajo. 3.)
Na vŕnejsnye gledoucs ; c , naj ſzpoz-
najo , ka Boug dugo na pokouro csáka
lidí. 4.) Na zavézane gledoucs ; d ,
naj ſze povrnéjo i nyè naſzledújo.

a , *Lúk. 22 , 32. b , Rim. 1 , 11. 12. c ,
Jer. 9 , 24. d , 2 Kor. 2 , 7-11.*

490. *Ka je za toga volo M. Czérkev
naſztáвила ?*

Szpouvid.

491. *Ka je Szpouvid?*

Edna táksa potrti ga ſzrczá pobo'z-
noſzt , ſtera dvouje dugoványe vſzebi

zdr'záva. *Prvò* : naj cslovik szvoje grejhe vadlúje. *Drúgo* : naj odvézanye grejhov od Szpovidára vzeme rávno tak , liki od szamoga Bogà , i nikaj ne dvojí , nego naj trdno vòrje , ka szo nyegovi grejhi po etom i vnebészaj pred Bougom odpúscseni.

Szpouvid je troji : 1.) pred Bougom ; gda vu vszakdenésnyoj pokouri nasse grejhe Bougi , vadlújemo i nyih odpúscsanye z-Dávidom proszimo 'Zolt. 32 , 5. *Grejh moj oznanújem tebi , i nepravicsnoszt moje ne szkrivam. Erkao szem : vadlúvao bom moje presztopenyè Goszpodni , i ti szi mi odpúszto nepravicsnoszt grejhov moji.* 2.) Pred lidmi ; gda sze znassim blíznyim ; steroga szmo vrázili , zmirímo pouleg zapouvidi Jak. 5 , 16. *Vadlújte edendrúgomi vasse grejhe.* 3.) Pred predgarom ; gda , naj bole pred v'zývanyem K. vecsérje , pokouro cfinécsi od nyega grejhov odpúscsanye proszimo , liki Dávid pred Nátan prorokom. 2 Sam. 12 , 13. *Erkao je Dávid Nátani ; vgrejso szem prouti Goszpodni ! I ercsè Nátan Dávidi ; Goszpoud je tñdi kraj vzéo tvoj grejh , da ne merjés.*

492. *Stere grejhe moremo szpovedati?*

Pred Bougom sze moremo vu vszáksi grejhi za vujvlacséne szpoznati ; ali nej po iméni vszákoga naprej racsúnanyem. Ár nezracsúnani vnogo grejhov ni neznamo : nego li povszemszega, liki i vu Otsa nási csinímo govorécsi : *Odpúšti nám dugè nasse.* Csi pa znamenite grejhe známo, šteri nám dūšno vejszt vra'zūjo : tè tákse je potrejbno szpovidári oznaniti i za toga volo opomínanye ino troust profziti.

Csi gli mí vsze grejhe pred fararom naprej ne zracsúnamo ni vszi nám vu szpouvidi na miszeo ne prídejo : dōnok sze nám vszi szkastigami vrét odpistíjo kcsaszí 2 Sam. 12, 13. Ni eden dūsevni pasztér ji vecs nemore odpisztiti, kak te drūgi. *Ivan 20, 22. 23.*

493. *Sz kim zapecsáti Boug tè táksi szpovid?*
Sz-Krisztusevov Vecsérjo.

SÉSZTI TÁO.

OD

DRŰGOGA SZVESZTVA,

Tou je

KRISZTUSEVE VECSÉRJE.

494. *Ka je Kríztuseva Vecsérja?*

Naflega Gofzpodna Jezusa Kríztusa právo tejlo i práva krv szkrúhom i zvínom nám kríztšenikom na jejsztvino i pítvino od szamoga Kríztusa nafsztávlena.

495. *Zakaj sze zovè K. Vecsérja eto szvesztvo?*

Kríztuseva sze zovè záto; ár je nyè szám nas Gofzpon Jezus Kríztus nalsztavo: *Vecsérja* pa, ár je vecsér, gda je 'ze szuncze zajslo, naprávleno. *Mát. 26, 20. 26.*

Zovè sze escse Oltára i Kríztusevoga tejla i krvi szvesztvo, Gofzpodnov szto, Obcsinsztvo i Szpouvid,

496. Gde i gda jo je napravo?

V-Jerusálemi *a*, na ostaríi *b*, vecsér *c*, po jejsztvini Vűzenszkoga Ágnecza *d*, prvle, liki sze je nepriátelom vrou-ke dáo. *e*.

a, Lűk 22, 10. *b*, Vű. 11. *c*, Mark. 14, 17. 18. *d*, Vű. 22. *e*, Mát. 26, 47. 50.

497. Kakda jo je napravo?

Tak píso szvéti Evangyelistje, Má-taj 26, 26. Marko 14, 22. Lűkacs 22, 19. i sz. Paveo Apostol I Kor. 11, 23. 24.

Nas Goszpon Jezus Krizztus vu onoj noucsi, vsteroj je odán bio, vzéo je krűh, blagoszlovogaje, vlomogaje i dáogaje vucsenikom sz-vojim go-vo-récși: Vzemte i jejte eto je moje tejlo, stero sze za vűsz dà, tou csinte na mo-je szpomínanye.

Priszpodobnim tálom, gda je od-ve-csérjao, vzéoje pehár i hválo zda vűfi dáo ga je nyim go-vo-récși: Píte ze-

toga vszi, ete pehár je Nouvi Zá-
kon vu mojoj krvi, stera sze za
vász preležé na odpúscsanye grejbov.
Tou csinte, kelikokolikrát bodete pili,
na moje szpominanye.

498. Szkoj jo je napravo?

Zemelszkoga vidoucsega krúha ino
vína: i znebeszkoga nevidoucsega szvoj-
ga tejla ino krvi.

499. Száksega krúha?

Szprávoga zmele i zvodè pri ognji
na jejsztvino pecsenoga.

Csi li je zmele i zvodè pecseni, kakstè fzi
je, szkvaszom, ali brezi kvaszà, pse-
nicsni, ali er'zèni, ali szkastè drúgoga
szílja: zvodè sztúdéncsne, ali tekoucse,
csi li je csíszta i náto prípravna, szkouv
sze more krúh szpecfi okrougli, ali dúgi,
nam je vsze edno. Ár je Kríztus etoga
nej prepovedao; ni ovoga zapovedao.
Záto i ostía je krúh brezi kvaszà.

500. Kakda szkruha?

Blagoszlovoga je, tou je; od vszak-
denésnye i telovne jejsztvine ga je od-
lou-

loucso na szvéto i szveztva jejsztvino ;
vlomogaje , dabi ga vszejm razdeliti
mogao , i dáogaje vszejm vucseníkom
szvojim.

501. *Ka je pa po kríki dánom csinio ?*

Priszpodobnim tálom je vzéo i pe-
hár ino blagoszlovivsi nyega dáo ga je
vszejm , naj vszi 'znyega piéjo.

Záto je velika noría oni krsztsenikov ; steri
liszamo ostío dávajo govorécsi : *Ka gde
je Kriztusevo tejlo , tam je i nyegova krv.*
Dabi sze tè návuk Kriztusí dopadno :
nebi ga na nyè nèháó , nego bi ga szám
nasztavo , i víno bi nyim poroucso. Ali
gda je on tou nej vcsíno : tak sze i
víno vszáksemi csloveki more vó szlú-
'ziti , kakstè szi je ono , bejlo , ali er-
décse , vkakstè pehári szrebrnom , ali
zlátom ; 'zeleznom , ali liszenom &c.
geto neznamo , kákse víno i vkáksem
pehári je Kriztus szvojim Vucseníkom
dáo.

502. *Sz kim moremo tou Szvesztvo vzéti ?*

Vsze je edno , szkimstè szi je od dú-
sevnoga pasztéra vzemes , zlampami , ali
pa sztvojmi rokami ; csi je li na jejszt-

vino i pítvino vzemes , ſtero more
biti.

503. *Ne obrnéſze krûh i vîno na Krisztusevo
tejlo i krv?*

Boug obari! znikakſim tálom ſze tou
ne zgodí: nego krûh ofztáne krûh i
vîno ofztáne vîno.

504. *Kakda pa vzemes Krisztusevo tejlo
i krv?*

Szkrûhom i zvînom navkûp znepre-
mîſlenim tálom vjedinyeno brezi vſzega
zmej'zanya.

1 Kor. 10 , 16. *Te blagoſzlouleni pekár ,
ſteroga blagoſzlávlamo , nejli je obcsinfztvo
Krisztuseve krvi? te krûh , ſteroga lámlemo ,
nejli je obcsinfztvo Krisztusevoga tejla?*

Eta rejcs , obcsinfztvo , ali obcsina , ká'ze;
ka je eti nej ſzamo krûh i vîno , liki
znamejnye Krisztusevoga tejla i krvi ,
nazoucsi ; nego i ono iſztinfzko tejlo
ino krv je ſzkrûhom ino zvînom vkûp
vjedinyeno.

505. *Ka za tejlo i krv vzememo?*

Právo tejlo i právo laſztívno krv nas-
ſega Goſzpodna Jezusa Krisztusa ; ſte-
ro

ro tejlo je za ná'z na krí'zi víszilo, i štera krv sze je za naši grejhov volo vő prelèjála; nej pűszto i proušzto tejlo, nego vsterom vsze Bo'zánšztvo prebívá; niti nej proušzto cslovecso, nego liki i Bo'zo krv. *Kol. 2, 9. Dján. 20, 28.*

506. Feli je tou mogoucse?

On, šteri je tou erkao: *Vzemte i jejte, eto je moje tejlo, vzemte i píte, eto je moja krv,* je zmo'zen scsesz vsze šztvári obiono vcsiniti bole, liki mí proszimo, ali mífzlimo. *Ef. 3, 20.*

507. Ka je tak tou za jejšztvino i pítvino?

Nej je telovna, ni dűhovna: nego šzvesztva.

Telovna jejšztvina i pítvina je naša vszakdenésnya hrána na zdr'závanye našega 'zítka zrendelűvana. *'Zolt. 145, 15. 16.* Dűhovna je pa v'zívanye Kríztusevoga tejla i krvi po vőri brezi zemelszkoga krűha i vína. *Ivan 6, 35. 47.* Szvéšztva pa, gda vu Kríztusevoj vecsérji šzkrűhom ino zvínom nyegovo sz. tejlo ino sz. krv navkűp vzéto kednomi 'zlaki i eden híp jejmo ino pijémo znašimi vűšztami. *1 Kor. 10, 16.*

508. *Káksi hafzek mámo szte jejsztvine i púvine?*

Tou nám ká'zejo ete ricsí, za vász je dáno i prelějano na odpůscsanye grejhov. Trbej je znati, ka fze nám po eti ricsějh vu Szvesztvi odpůscsanye grejhov, 'zítek i zvelicsanye dà. Ár gde je odpůscsanye grejhov: tam je i 'zítek i zvelicsanye.

509. *Steri grejhov odpůscsanye fze nám dà?*

Vfzej grejhov odpůscsanye: ali po právoj pokouri. *Mát. 28, 18.*

510. *Ka pa po odpůscsanyi grejhov?*

Dűhovni 'zítek toga nouvoga cslo-veka, steri sztojí vu vőri i vnyě szádi.

Ivan 6, 51. Fa szem te 'zívi krůb, steri szam zněbe doli sztoup: csi bode sto jo sztoga krůba, 'zívo bode na vekke. Krůb pa, stero- roga jasz dám, je moje tejlo, stero jasz dám za etoga szvejta 'zítek.

511. *Ka escse vecs?*

Zvelicsanye i vekivecsno blá'zenfzt-vo te díke králefztva, na stero nassa tejla gori sztánejo.

Ivan 6, 54. Steri jej moje tejlo i pijé mojo krv, tè mà 'zítek vekivecsni ; i jasz ga obűdim na szkrádnyi dén.

512. *Kakda more tà jejsztvina i pítvina táksa velika dugoványa csiniti?*

Jejsztvina i pítvina tà zaisztino csiniti ne more; nego one ricsí, stere tam sztoíjo: *Za vász je dáno i prelejáno na odpűscsanye grejho-v*, stere ricsí szo pouleg telovne jejsztvine, kakti gláva i summa etoga Szvesztva. I steri vörje tejm ricsém: tè mà, ka právijo ino glászijo, trbej je znati, grejhov odpűscsanye.

513. *Jeli vszi ednáko tè haszek májo?*

Nej: nego li ti vrejdni gosztyè, steri pokouro csiníjo i vörjejo zevszega szrczà vu Jezusi Krisztusi.

Ivan 6, 35. Ja szem toga 'zítka krűh; steri kmeni príde, ne bode gládűvao, i steri vörje vu meni ne o'zēja nigdár.

514. *Ka pa ti nevrejdni vzemejo?*

I oni tűdi lasztivo Krisztusevo tejlo ino krv vzemejo: ali nyim nikaj ne hafzni;

haszni; nego bole skoudi. 1 Kor. 11, 27 29. Sterikoli bode jo ete krůb i pio ete Goszpodnov pehár nevrejdnó; krív bode tejla i krvi Goszpodnove. Ár steri jej i pijè nevrejdnó: szoudbo szám szebi jej i pijè, ne raszoudívsí tejlo Goszpodnovo.

515. Steri sze tak morejo ktoj Vecsérji píštití?

Számí oni, steri jo gladűjo pouleg réda, szebè vardejvati morejo i szmrt Goszpodnovo nazvescsávati fcséjo. Es. 55, 1. 2 Kor. 13, 5.

Da pa tou drouvna decza, i oni, steri szo neszpametni, ali brezi pámeti, doprnesztí nemoro, ocsíveszni hűdodelniczi pa nescsejo: záto táksi knyej nej trbejpíštití. Mat. 7, 6.

516. Kakda more cslovik szebè vardejvati?

Erak: naj 1.) szvoje grejhe szpozna; 2.) naj sze szpitáva i gori íscse vszebi, jeli nyemi je sz szrczà 'zao, ka je pregrejso; 3.) jeli zaíšťtino 'zelej Bo'zo miloscso i grejhov odpűscsanye? 4.) jeli vőrje, vu Jez. Kríšťtusi? 5.) jeli fcsè i szám szvojmi blí'znyemi, nej li szamo

szamo zjezikom, nego szcsíltoga prá-
voga szrczà odpisztiti? 6.) jeli i szvoje
sztare grejhe odúrjáva i jeli sze scsè na-
dale od vszakovacske prílike na grejh
pelajoucse ogíbatí, szvoj 'zítek po-
bougsati, ino tak nesztanoma vu Bogà
bojaznoszti 'zivetí?

517. *Szkoj more poznati, jeli je vgrejso prouti
Bongi, ali nej?*

Deszétó Bo'zo zapovid more pred
szè vzéti i tak vu szvoja nádra szégnoti
i gori íszkati, jeli je to prvo, drúgo,
trétyo, strto i tak nadale, vsze zapou-
vidi, szpuno znotrejsnyim i zvűnejs-
nyim tálom? Jeli je szvojega Goszpod-
na Bogà od vízej sztvári naj bole lűbo?
jeli je lűbo tak szvojega blíznyega, liki
szám szebè? 'Zolt. 119, 59.

518. *Ka po tom more csiniti?*

Prisztopiti k-Evangyeliomi i 'znye-
ga szpoznano Bo'ze miloscse bogásztvo
vszebi gori íszkati i szrczè szpitávati:
jeli je vsze szvoje vűpanye na Krisztu-
sevo vrejdnoszt polo'zilo i djalou?

2 Kor. 13, 5. pogl. 9 píť.

519. Cii 'ze tak osláta, ka je nyegova dúsa Oranyena i gori nájde szvoje rogáte grejbe, ka more csiniti?

Boga za odpúscsanye grejhov nemiuno moliti, 'zítek szvoj czilou preobrnouti i szebè pobougsati.

Fer. Placs 3, 40. Zbrojá'vajmo poté' nasse ino íscsimo i pournmosze k-Goszpodni.

Es. 1, 16. Opertesze, ocfsisztiesze, odvrszte húdo csinejnye vasse od oncsi moji, presz-tante húdou csiniti. Vcsiesze dobro csiniti, íscsite praviczó, pomagajte poté' zenoga, csinte praviczó szirouti, vzetiesze gori kre vdoviche. Pojte 'ze i právdajmosze, tak právi Goszpoud: csi bodo grejhi vasi, liki erdecse szúknye, liki szneig bejli bodo; csi bodo erdecsi káko erdecilo, liki vuna bodo.

520. Ka pa escse na tejlo gledodoucs mámo csiniti?

Posztitisze i telovno szebè priprávlati je ísztina lejpa zvúnejsnya sznájga: ali tè je prav vrejden i dobro prípravlen, steri vörje tejm ricsém; za vász je ddno i preležáno na odpúscsanye grejbov. Steri pa tejm ricsém ne vörje, ali

ali dvojí: tē tákfi je nevrejden i neprípravlen. Ár tã rejcs, za váfz, sztanovito vórvajoucse szrczè 'zelej.

521. *Ka razmis po poszti?*

Mertűcslivo 'zivlejnye vu jejsztvini, pítvini i szne za pobo'znejsega molenyà i priprávlanya volo.

1 Kor. 10, 25. *Vsze, kon sze vmeszárniczi odáva, jejte 8, 8. Ár hrána nász Bougi priétné ne vcsíní.*

Ne sztojí tak poszt vribaj, ftere sze meszou zovéjo, Lev. 11, 11. 1 Kor. 15, 39. Niti fzi 'znyim káksi táo králesztva nebeszkoga nezafzlű'zimo: i poszti ti sze moremo nej eden, ali dvà nego vszáki dén, tou je, mertűcslivo 'zíveti, Lúk. 21, 34.

522. *Zakaj sze moremo posztiti?*

Naj bomo szpodobnejši na posztlűsanye Bo'ze sz. rejcsi i zvrocsejšim szrczom vu nafi molítvaj k-Bougi zdihávamo.

523. *Ka pa, esi nemremo trpeti, szlobodnoje pred K. Vecsérjov jejszti?*

Od toga nikse zapouvidi vu sz. pís-mi nejmano, nego li sztáro dobro navado

vado naszledŭjemo. Záto ni za grejh ne dr'zímó csi ſto jej pred tejm ſzveſztvom. 1 Kor. 11, 19.

524. *Ka pa po telovnom priprávlanyi razmis?*

Vŭnejsnyo ſznájgo *a*, vnosenyej, gvánti i *b*, zdr'závanyi od hŭdoga tiváristva bodouco.

a, *lv.* 3, 20. *b*, 1 Kor. 6, 16-18.
'Zolt. 1, 1. 2.

525. *Ka náſz na ton Vecsérjo nadigáva?*

Sz-ſztráni Bo'ze, zaponvid ino obecsanye nyegovo: znaſſe pa naſſa velika nevola, ſtera nám na glávi viſzí ino vŭra.

526. *Kakda náſz B. zaponvid nadigáva?*

Etak; naj záto 'znyouv 'zivémo, ka je Kríztus zapovedao. *Lŭk.* 22, 19.
2 *Král.* 5, 13.

527. *Kakda pa obecsanye?*

Da je nám vtoj vecsérji grejhov odpŭscsanye, 'zítek ino zvelicsanye obecsao: záto cſeſztoukrát za tej haſzkov volo 'znyouv 'ziveti moremo. *Mát.* 26, 28.

528. *Kakda naſſa nevola?*

Gda vídimo, ka ſzmo zg ejhi okouli oprá-

opászani, kakti zmre'zami, ino tak Bo'zo kaštigo za gvūsno na nász csa-
kati moremo, csi sze z - Bogom po
Kríztusi vu toj vecsérji ne zmirímo.

529. *Kakda pa i vōra?*

Gda ona nász ráta, naj tou dobro,
štero sze nám obejcse vtoj vecsérji ne-
zavr'zemo: nego knyej príztroupivsi naj
je gori vzememo.

530. *Ka pa, csi što tákse nevoule vszebi ne
csúje, ni tè V. negladí?*

Tomí cslovík bougsega tanácsa ne-
more dati, nego etoga: naj 1.) vu šzvo-
ja nádra šzégne i osláta, jeli mà tejlo i
krv? naj 2.) okouli šzébe poglédne,
jeli je escse na etom šzvejti? naj 3.)
premíszli, ka vrága povszud okouli
šzébe mà, líki orosnátoga nepriátela,
šteri ga zla'zmí i jálnoštyov vu neszre-
cso šúta porinouti. 1 Pet. 5, 8. 2 Tim.
2, 26.

531. *Gda vnádra šzégne, ka mà csiniti?*

Prouti šztánoti more telovnomi po-
'zelejnyi. Rim. 13, 14.

532. *Ka pa, gda sže na szvejti nájde?*

Naj szpozna; ka, dokecs je eti, brezi grejha nemore biti. *Mát. 18, 7.*

533. *Ka escse tretics?*

Naj i vrági prouti sztáne vu vōri, štera sže pokrepiti more vu Kríztusevoj vecsérji 1 *Pet. 5, 9.*

534. *Gde sže more vō szlŕ'ziti?*

Pouleg réda li vu czérkvi, ali vtíztom meszti, vsterom sže rejcs Bo'za glászi. 1 *Kor. 11, 20. Dján. 20, 7.* Zvŭna réda pa tim betésnim sže i domà szlobodno szlŭ'zi. *Dján. 2, 26.*

535. *Na kom sže more vō szlŕ'ziti?*

Na Oltári, ali sztouli, ali pa na komšè: od toga zapouvidi nejga.

536. *Gda i vkáksem vrejmeni?*

Kríztus jo je vecsér pred Vŭzmom szlŭ'zo, *Mark 14, 12.* Od toga vrejmena pa zdr'zavanya ni Kríztuseve, ni Apostolouv zapouvidi nejmano. Záto je szlobodno tak vecsér i vnocí, kak rano i opoudnè, nejli szamo v Koledni, Vŭzenszki i Ríszálízki szvétki, nego vkakšè

vkakstè dnévi kakstè vrejmena nyou vò
szlû'ziti.

537. *Kelikokrát moremo 'znyouu 'ziveti?*

Nej szamo ednouk vu czejlom 'zítki
àli leti; nego doszta i gousztokrát, tou
je; kelikokrát nasse dûsevne vejszti po-
trejbsina 'zelej.

538. *Ka szmo du'zni po v'zývanyi K. Ve-
csérje csiniti?*

Szpomínatíszte 'znyegove velike knám
a, lûbezni, b, trplejnya i szmrti.

a, *Lúk. 22, 19. Ivan 15, 9. 13. b,*
1 Kor. 11, 26.

539. *Kakda sze moremo 'znyegove lûbezni
szpomínati?*

Kriztus je nász tak lûbo, da je zve-
like szvoje lûbezni szebé, za nász na
szmrt dáo i szvoje tejlo ino krv nám
na dûsevno hráno szpravo. Od koga
bole nász tak zdaj lûbi i vfze dobro
szprávla. Záto i mí nyega lûbiti mo-
remo. *Ivan 14, 15. 20.*

540. *Kakda pa sztrplejnya i szmrti?*

Nyegovo trplejnye i szmrt more-
mo

mo nazvescsávati i vő gláfsziti. 1 Kor.
11, 26.

541. *Kak sze ton zgorí?*

Nej li szamo zgucsávanyem, szpopejvanyem i szpremlávanyem: nego escse szprávvov pokourov, vőrov i szczejlim²zítkom.

542. *Kakda szpokourov?*

Naj sze presztrásmo nad nassimi grejhi, steri szo Kriztuseve szmrti zrok bilí i nyíh sze nadale hábajmo.

Es. 43, 24. 25. Sz-szlú' zhou me te'zís tvoji grejhov, trűdís me sztvojmi nepravicsnosztmi. Jasz, jasz szám zbrísem tvoje presztopenyè za mojo volo i sztvoji grejhov sze ne szpomeném.

543. *Kakda zvórov?*

Naj sze mí li szamo nad nyegovov mokov i szmrttyov sz-szrczà radűjemo, troustamo, nyè vrejdnoszt knám prikacsűjemo, czilou je olzvojimo i vu nyè vrejdnoszti na szvejti zvelicsanye nasse íscsemo.

Es. 44, 21. 22. Izrael, ne szpozábísze zméne; jasz zbrísem doli, kakti kusztí oblák, presztopenyè tvoje, i líki meglou; grejbe tvoje.

twoje. Pournisze kmeni; ár szem jasz tebe odrejso.

544. *Kakda pa sz-czejlim 'zítom?*

Naj mí sz szrcsnim hválo zdávanyem za nyegovo lúbezen, moko i szmrt vszejm nassim grejhom merjémo i nyemi na díko vu vszem dobrom deli 'zivémo.
1 Pet. 2, 24.

P R Í D A V E K

OD

V SZÁKO GA CSLOVEKA
CSÉSZTI.

545. *Kakda sze razlocsávajo vszi lidjè?*

Na trí sztáve: Czèrkevno, Szveczko i Hí'zno.

546. *Kà je Czèrkevni lúdi csészti?*

Eta: naj *a*, Bo'zo rejcs pravicsno glászijo, Sakramentome, liki je Krisztus nasztavo, vò szlú'zijo i klúcse králesztva nebeszkoga v dobrom rédi dr'zijo; *b*, dobro példo sz-szvojim 'zítom dájo; *c*, krívo vcsenyè i nepobo'zni 'zítek odvrácsajo; *d*, za szvoje poszlú-
K sávcze

sávcze naj gyedrno Bogà molio i nyè szpoznajo.

a, 2 Tim. 2, 15. ino 1, 3. 15. b, 1 Tim. 3, 4. 5. c, Tit. 1, 9. 11. d, 1 Thes. 1, 2. Ivan 10, 4. 14.

Steri tak csinijo : tiszti sze lejhko zetim; veszelijo; ka, geto oni Krisztusevo csészť noszijo, tak i on nyè lúbi, bráni i trousta vnevouli, nyihovo delo blagoszlovi i nyim na radosť ino hafzek obrně. Dán. 12, 3.

547. *Kà je pa poszlúsávczov csészť?*

Naj Bogà pravicsne vucsitele a, proszijo b, nyè lúbijo, c, postŭjo; i d, nyim pokorni bodo : * za nyè sze naj e, szkrbijo ino f, molijo.

a, Mát. 9, 36. b, 1 Thes. 5, 12. 13. c, 1 Tim. 5, 17. d, Zid. 13, 17. e, 1 Kor. 9, 13. 14. f, Ef. 6, 19.

* Ali ti tŭhi sze naj ogíblejo Mát. 7, 15. Zàto ne szmejmo preczi vszáksemi dŭhi vŏrvati; nego je prvle vardenmo i Iu. 4, 1. 5. 6.

548. *Ka je Szveczki lŭdi csészť?*

Szveczki Vládnikov csészť je : naj a, szpoznajo, ka i oni Vládника obrszébe májo Bogà, steri je nyim oblászt dáo

dáo nad lidmí. Zátob, pravicsno morejo 'zivetí vprávdí i zvůna právde na teliko : da naj ni postenyà, ni pokornosťti, niti dácse vecs ne proszijo; liki je dosztojno; c, te hũde kastigajo, te dobre pobo'zne pa darũjo i bránijo ino sze za nyè d, naj molijo.

a, *Rim. 13. 1.* b, *Lev. 19, 15.* *Mik. 3, 1-4.* c, *Rim. 13, 3. 4.* d, 1 *Kron. 30, 17.*

Na vefzeljènyim szlũ'zi nyihova csészť : csi verno vnyej hodio. Ár. szo od Bogà, mészťo nyega, na tou posztävleni: sťeri nyè po szvoji Angyeli bráni i fcsè, naj sze nyih lidjè postũjo i za nyè Bogà molijo. *Dán. 10, 13.* i *Tim. 1, 1-3.*

549. *Ka je podlo'z ánczov csészť?*

Naj a, Vládňike i szvojo Goszpodo postũjo; b, nyim vu vszem, sťero je nej prouti c, Bougi, csi szo gli hũdi, podlo'zni bodo; d, kou szo nyim du'zni, naj nyim pravicsno dájó; i e, za nyè sze naj molijo.

a, *Rim. 13, 7.* b, *Rim. 13, 1.* c, *Dján. 4, 19.* d, *Mát. 22, 21.* e, 1 *Tim. 2, 1. 2.*

Radosť zetoga májo esto: ka nyè vsze Gofz-
podè Gofzpoud vszamogouci Boug lûbi:
da nyim dà Vlâdnike na obrambo, mi-
rovni 'zitek i na vsze dobro. *Pril. 11,*
14. Rim. 13, 4.

550. *Ka je Hl'zni lûdi csészť?*

I. Zvûna sz. hístva 'zivouci je: naj
li Jezusa lûbijo i vu csisztouci nyemi
szlû'zijo; ali zâto sze od drûgi za vèk-
se naj ne dr'zijo. *1 Kor. 7, 22. 23.*

II. Steri vu sz. hístvo sztoupiti scsé-
jo: tizti sz. premiszliti morejo; jeli
vnyem, ali pa zvûna nyega, bodo le'zi
mogli 'ziveti? naj tou zmolítvami zacs-
nejo i táksega tivárisa, ali nej szprepo-
vejdane 'zlájte pouleg roditelov voule,
oszvoijo, z-sterim vu ednom vadlûva-
nyi i vûri pobo'zno lejhko 'zivéjo. *1*
Kor. 7, 17.

III. Vu sz. hístvi bodouci: naj sze
lûbijo, postûjo, i pomagajo; mou'z sze
naj za 'zeno, stere je gláva, szkrbí, ona
pa nyemi naj podlo'zna bode. *Ef. 5, 23.*
Kol. 3 18.

IV. Roditelov: naj deczo na Bogà
szpoznanye vcsíjo, za nyou sze szkrbíjo
i nyou

i nyou pomágajo za volo hŭdoga kaſti-
gajo i ſzvojim 'zítkom na vſze dobro
opomínajo. *1 Tim. 5, 8. Príl. 19, 18.*

V. Deczè: naj roditele lŭbijo, pos-
tŭjo, nyim pokorni i zahválni bodo.
Kol. 3, 10.

VI. Goszpodárov i Goszpodarícž:
naj ſze za dr'zine dŭſo i tejlo ſzkrbíjo;
naj ſze pokorni i krotki knyej ſzka'zŭjo
i nyihov nájem, ali lon, nyim pravicsno
naj vŏ dájo. *Lŭk. 7, 2. 3. Jak. 5, 4.*

VII. Dr'zine i delavczov: naj pokor-
ni, verni ino trplivi bodo; ſzvojga vértá,
i vrtínyo vpoſtenyej dr'zíjo. *Tit. 2, 9.*
1 Tim. 6, 1. 2.

VIII. Vdovczov i vdovícž: naj ne
hotlívijo, nego ponizno, mirovno ino
vgyedrnoszti 'zivéjo vu molítvaj ſztální
bodoucí, vu vſzem ſze pa li v-Bougí
naj vŭpajo. Etak ſze i Boug kre nyih
gori vzeme, drŭgim je porácsao bode
i on ſzam bode ſzvojo Otfinszko lŭbe-
zen knyim ſzka'zŭvao. *1 Tim. 5, 5. 11.*
Jak. 1, 27. 'Zolt. 68, 6. ino 146, 9.

551. *Stera je pa vszej ednáka csészť?*

Bogáčzov : naj sže v -Bougi , i nej vblági, vŭpájo ; zbogášztvom, nej na préczimbo i preksenoufzt, nego naBo'zo díko i sziromákov pomáganye naj 'živéjo. Sziromákov pa ; naj sže zvezdásnyim zadovolijo , verno delajo i od tati je sže hábajo.

Príl. 30 , 8. 9. Sziromastva ali bogášztva mi ne dáj : bráni me kmeni szpodobnov kránov. Naj oszčíseni tebè ne zatajim i ercsém : sto je Goszpoud ? sziromak pa , naj ne krádnem i búdou 'živém zmojega Boga iménom.

Lekczijo sže vszáksi szvojo dobro navcsi :

Tak bode vsze zrédom slo vszáks-sega hi'zi.

Nafzle-

Naszledŭjo

MOLITVI INO PESZMI.

Rána molítev.

*Vu iméni Boga Otsè, Szinà i Dŭbà
szvétoga bojdi eto moje (nasse) ráno
b-válo dá-vanye ino molenyè.*

OH vekivecsni, vszamogoucsi Gosz-
podne Bo'ze, nassèga Goszpodna
Jezusa Krisztusa blá'zeni odícseni szvé-
ti Otsa! zcsísztogà szrezà i dŭse viszou-
koi veliko hválo dájemo mí tvojoj sz.
nezgrŭntanoj zmo'znoszti, vu tvojega
sz. Szinà nassèga Goszpodna Jezusa
Krisztusa iméni: ka szi tí nász vtem-
noszti ete preminoucse noucsi pod tvo-
je obrambe perotami od vszáke dŭ-
sevne i telovne pogibeli, štera bi lej-
ko za nassi grejhov volo zvrejdnim tâ-
lom na nász prisla, milosztivno obar-
vao i na denésnyega dnéva szvetlošzt
vu pretrpécsem zdrávji i mèri gori obŭ-
do. Opet sze tvojoj sz. zmo'znoszti

szponiznoga szrczà molimo : noszi i de-
 nésnyi dén i vuvšem nass'em 'zítki mi-
 losztivno szkrb na nász. Obari nász
 zevszeimi Krsztsánszkimi králesztvami ,
 mejsztami veszniczami i zhí'znov dr'zi-
 nov na kúpe od vsze důseвне i telovne
 pogibeli. Odvrni kraj od nász vsze
 vraj'ze na grejh nagíbajoucse szkűsá-
 vanye. Szpravi na nikoj hűdi lűdi na
 nas kvár hűdo naminyávanye i poteri
 doli vszàko skodlivoszt. Dáj, da ve-
 cséra vu dobrom zdrávji i pokouji do-
 bímo ino tvojoj szvétojzmo'znoszt za
 tvojo knám szkázano dobrouto zahvá-
 limo. Ovo mí nasse důse i tešla ino
 vsze ka szi nám sztvoje milosztivne do-
 broute podejlo , vu tvoje szvéte izmo-
 'zne rokè preporácsamo : ár dobro zná-
 mo , ka tí szebi i nám vsza ona verno
 obdr'zís na tvojega sz. iména díko. Dáj,
 naj ravna nász na vszàko dobro delo
 tvoj Sz. Dűjh : naj bodo okouli nász
 nassi varivácsje tvoji Sz. Angyelje ; da
 ni vrág , ni nyegovi szlűgi , nám nikaj
 nebodo mogli skouditi i nad nami ni-
 kakse oblászti szvojov jálnoszttyov vzé-
 ti.

ti. I tou nám dáj, nas milošťivni Otsa
Boug nebeszki ! za vrejdnosťt tvojega
drágoga Szinà nassęga Goszpodna Je-
zusa Krisztusa, šteri sztebov i Sz. Dũ-
hom navkũp 'zivé i goszpodũje zdaj
i vekivekouma. Amen.

Vecserásnya molitev.

TEbè sz szamoga, oh moj drági Otsa
nebeszki ! dosťtája postenyè ino
díka : ka fzi me do szej doub vu pre-
trpécsem zdrávji obdr'zao i ete premi-
nouci dén dobro ino szrecsno szkon-
csati dopũszto. Vadũjem i ztina na
tvojega sz. iména postenyè i díko : ka,
dabi tí nebi varvao dũso mojo, nej li
szamo vefzéloga vecséra nebi mogao
zadobiti; nego escse i v'zivoti mojem
bi ne osztano. Ali jasť, oh nevolni i
pogibléní Szin ! kak szem ne zahválen
bio ! Ovo ni ete dén szem nej tak szpu-
no : kakbi trbelo vu praviczí ino szve-
šťvi. Ár szem zvňougimi szpadáji prou-
ti tebi szťvoriteli mojemi pregrejso, i
tebé, milošťivnoga Otso mojega, na

szrditoszt prouti meni krouto gori nadigno. Záto molimsze ti ponizno: odpűsztimi vsze moje jálnosztí, z-sterimi szem te od mojega detínsztva do eti máo ino i denésnyi dén razdrészelo. Odpűsztí mi moje grejhe ino vlejsi, proszím te, moje szrczè ktebi: i vcsíni, da te nadale czilou zevsze dűse, pámeti ino moucsi moje lűbim. Ofztaní tí vmeni i jasv vtebi. Dáj, da nikaj brezi tébe, oh szlatki Jezus! ne zacsnem: ali naj ni ne zaszpim prvle; liki tebè 'zívoga po právoj vőri vu meni prebívajoucsega ne oslátam. Tí szám tího ino pokojno vcsíni pamet mojo vu tebi. Vcsíni, naj tvoja lűbezen mocsnejsa i jasznejsa bode vu meni; kako márne etoga szvejta 'zelè: da tak sztvojov csísztov lűbeznoszttyov gori ofznáj'zen mocsno obládam vsze ono, šterokoli bi mi br'nilo ktebi príti. Ah! vzemi me, Goszpodne, eto noucs vu obrambo tvojo i pokrí me sztvojov rokouv: da sze moja cűsa i tejlo vu zdrávji od vszáki sztrejl ognýeni mojga nepriátela obdr'zí ino na űtrásnye ráno vrejme zeszno

zefzna vezélo góri obidí; da etak
szpoznam, ka szí tí veren varivács Izrae-
la, steri ni ne szpís, ni ne drejmles. Ná-
to dáj mi, naj me mirovna mojega tej-
la bátrivoszt ne obvzeme: nego da ve-
rusztűjem. Obűdi pamet i dűjh moj:
naj tebè zdiháva, ktebi sze vlicsé ino
pridrű'zi, gda tejlo pocsíva. Tak ne
bode nikaj nigdar: stero bi me od tébe
moglo razlouciti ino kraj potégnoti.
Ah Goszpodne! vsíni tou zmenov: ár
te ne odpisztím tecsász, dokecs me
ne blagoszlovís i vsze, steri tou zme-
nov navkűp vu právoj vűri od tébe 'ze-
leijo po tvojem Sz. Színi Goszpodni
nassem Jezusi Krisztusi. Amen.

*Pokouro csinécsega csloveka molí-
te-v.*

OH bla'zeni Jezus! Oh milosztivni
Jezus! Oh szlatki Jezus! Oh Je-
zus! Bo'zi i Dejve Maríe szvétí Szín,
koteri szí pun miloscse ino dobroute:
Oh moj szlatki Jezus! pouleg tvoje
velike miloscse, szmilujze mi. Oh mi-
losz-

lošztivni Jezus! prošim te za ono tvo-
 jo drágo, szvéto krv, koteró szi za
 grejsnike vó prelejšao, operi vszo mojo
 necsiszoucsó: bojdi milošztiv meni
 nevolnomi grejsniki, koteri tvoje sz.
 imè na pomoucs zezávam. Oh Jezus!
 leipo imè. Oh Jezus! szlatko imè. Oh
 Jezus! drágo imè. Kada je Jezus, ne-
 go Zvelicsiteo? Záto, Oh Jezus! za
 tvojega sz. iména volo bojdi meni mi-
 lošztiv ino me zvelicsaj. Ne dopűsz-
 ti; ka bi sze szkváro, šteroga szi tí
 znicsešza sztvouro. Oh dobri Jezus!
 naj me ne szkvarí hűdoubá moja: ko-
 ga je sztvoríla vszamogoucsa dobroutá
 tvoja. Oh szlatki Jezus! szpoznaš vu
 meni, ka je tvojega; i poteri doli, ka
 je nej tvojega. Oh milošztivni Jezus!
 szmilujšze nad menov, dokecs je vrejš-
 me miloscse; da sze pred tvojim píta-
 nim sztouczom ne szkvarím. Ka ti bo-
 de hafzka, Goszpodne csi sze jašz na
 vekivecsno szkvárjenyè vr'zem? Ár ti
 mrtvi ne dícsijo tebè; ni oni, kí sze
 na pekeo vr'zejo. Oh lűbléni Jezus!
 Oh 'zelni Jezus! Oh krotki Jezus! Oh
 Jezus!

Jezus! dáj, da jaz med zebráne tvoje
 zracsúnan bodem. Oh Jezus! vtebi
 vŕvajoučim zvelicsanye. Oh Jezus!
 vtebi vŕpajoučim vezelyè. Jezus!
 vszej grejhov odpisztiteo: vlej vu mé-
 ne tvojega Sz. Dŕhà modrousz, lŕ-
 béznoszt i cšisztoucso; naj te morem
 zadofzta lŕbiti, tebè dícsiti, ino li vu
 szamom tebi sze vezeliti, tebi szlŕ'zi-
 ti, vu tebi sze hváliti zevŕzejmi onimi
 navkŕpe, ŕteri tvoje Jezusevo imè na
 pomoucs zezávajo. Amen.

Drŕga.

OH veren právde zdr'závecz i pravi-
 cšen cslovecsánszkoga národa
 szodecz, Otsa moj drági nebeszki!
 Ovo jaz tvoja neszrecsna zablodjena
 ovŕŕicza, vu britkofzti potrŕtoga szrczà
 mojega ktebi, moje dŕse naj vernejse-
 mi i szkrblivejsemi paŕztéri, zevŕze
 moucŕi zdihávam pod velikim i nepre-
 trpécŕim grejhov moji bremenom 'zele-
 joucŕi ŕztebov Bògom mojim gúcsati,
 tebi sze tou'ziti ino moliti: ár li od

tébe izamoga csáka dŭsa moja szvoj
trouft i veszélo obefzeljè tvoje nez-
grŭntane miloscse. Obrnifze záto kme-
ni, ôh Goszpodne! zglednifze na mè
milofztivno i poszlŭjhni mojo nemiono
molítev. Ár szem jasz tebi, li tebi
szem jasz pregrejso i pred tvojmí ocsmí
szem hŭdou csinio : fteró jasz zevsze
moje pámeti i z - szrczà mojega pred
tvojov sz. zmo'znofz yov rad szpoznam
imeni na szramouto pred tvojim szodecz-
kim sztouczom vadlŭjem; ka szem jasz
od mladofzti moje vecs grejha vcsíno;
liki je mourszkoga pejszka. Ár szem
jasz nej li szamo to dobro, fteró tvoja
sz. zapouvid zapovidáva csiniti, po
mojoj nemárnofzti, vtraglivofzti, i
szprevedíji zamŭdo : nego i to hŭdo,
fteró fzi tí trdno prepovedao, vecskrát
zдобре vuole, liki szkrjhkoucse moje,
jáko gyedno doprneszao : mojo dŭso
i tejlo, za fteró je tvoj lŭbléni Szin,
Goszpon Jezus Krifztus, na krí'znom
drejvi szvojo sz. krv prelejao i vu sz.
krifzti ofznáj'zo, ocfiszto i o'zívo vu
yno'zina rú'zni grejhov nazáj zblato,
vuj-

vujvlácsó i vszegavejcs vmouro, tebè pa,
 oh jaj! 'zítka mojega neszpodobno odv-
 rgao, odegnao i tak na szrditoszt do
 szpoudnyega pekla gorécsó mojega naj
 bougséga i milosztivnejsega Otso zne-
 vrejdñim tálom jáko neposteno prou-
 ti szebi gori nadigno. Vrejden szem,
 oh jaz pogibléní szin! nejli szamo to-
 ga, naj sze 'ze vecs tvojszin nezovém:
 nego escse i etoga; naj sze zetoga 'zít-
 ka vu ednom ocsnom megnenyi vő
 sztrejbim i na vekivecsno szkvarjenyè
 na 'zarki ogen peklénfszki med rogáte
 vrage zdűsov i sztejlov od tébe na vsze
 vekke brezi vsze miloscse vr'zem. Ali,
 oh neszkoncsane miloscse i nad pokou-
 ro cfinécsim grejsnikom szmileni Gosz-
 podne Bo'ze! ka ti bode hafzka szto-
 ga, csi vu praviczí pouleg vrejdnoszti
 moje na pekeo ofszondis mojo nevolno
 dűsiczo i menè vu tvojoj szrditoszti
 pokáras i na szmrt vr'zes; geto sze vu
 szmrti ne szpomínajo sztébe: i što te
 dícsi vu pékli? Oh szpoumenisze bo-
 le, moj Bo'ze, sztvojega obcsanya
 kpokouro cfinécsim grejsnikom! Tí
 prá-

právis, oh 'zítek dŭse moje! ka ne 'ze-
 lejs grejsnika szmrti: nego, naj sze
 pŏvrnè i 'zivè. Oh! ne 'zeli záto i
 moje szmrti: nego, liki szí sze szmilŭ-
 vao necsísztomí lŭdomorczi Dávidi,
 bolvánčsari i zvŭna tébe drŭge Bogè
 íszkajoucsemi Manassesi, vu vŭzŏj ne-
 csísztoucsi 'zivoucsoj Márii Magdalejni,
 tebè zatajávci Petri i tvojega sz. imé-
 na preklinývci Pavli: etak tŭdi szmi-
 lujŭze i zdaj nad menov i vzemi me na-
 záj gori vu tvoje miloscse vezélo do-
 brouto. Zlejhkouti me od grejhov
 moji bremena i dáj mi pocsínka pri te-
 bi nájti. Operi me zmoje jálnofzti i
 zmoji grejhov me ocsíszti. Operi me
 zhisopom i bilejŭ bodem od sznejga.
 Od grejhov cseméra oranyeno dŭso
 moje zvrácsi mi; i menè czilou mrtvo-
 ga na dobro gori zbŭdi ino o'zívi. Tí,
 Goszpodne, szrczá i obíszti zgrŭntá-
 vas: tí bole vídis i znás, liki jasz,
 moje dugoványe. Nejga nikaj czejlo-
 ga vmojem tejli: nejga méra vmoji no-
 trejsnyi kotrigaj za volo grejhov moji
 i szrczé moje sze li mouti vu meni.

Ofztá-

Ofztávila me je moucs moja; ni oucsi moji szvetlofst je nej zmenov. Záto te ponizno proszim, Oh Goszpodne! potroustaj vczagljivo dŭso moja i presztráseno szrczè moje obészeli sztvojim Sz. Dŭhom. Erczi meni, liki fzi erkao ovomi z-Bo'zim 'zlakom vdárjenomi: vŭpajsze szinek, odpŭscsávajofze tebi tvoji grejhi. Sztvouri vmeni csísztó szrczè i vu Krisztuseve pravice szŭknyome gori oblejczy. Vodi i ravnaj moje nogè po tvoje sz. zapouvidi sztezáj: da potomtoga vnaj ménsem dugoványi tvojo sz. zmo'znofzt ne razdrefzelim, nego zbojaznofztyov i sztrahotov tebi noucs i dén vuvszem verno szlŭ'zim. Etak bode moj jezik glászo grejsnikom tvojo veliko miloscso: fteró geto csŭli bodo, i oni sze povrnéjo na tvojega sz. iména díko i postenyè, tebè dícsili, hválili i gori zvisávali bodo zevfzejmi szvéczy eti i vu vekivecsnom 'zítki nebeszkom. Oh poszlŭjhni me, poszlŭjhni me Otsa Szin i Dŭjh szvéti eden pravicsni vekivecsni Boug! Amen.

Pred Kríztusevov Vecsérjov.

OH Jezus! moja lúbezen, moja radost, moja svetlosť, moje zveličanie, moj kráľ, moj pasťer i záročník, moj 'zítok, moj mŕ i počinec mojej duše. Ah jašz nečísťti! idem kvretini vŕze čisťtouse, jašz nevolni ino potrebouci idem kbogatomu Goszpoudi, grejsnik kmiloscse szodczy, betésni ktomi pravicsnomi vrácsi; jašz lacsén ino 'zéden bi'zím ktomi nebeszkomi krúhi i 'zítka szűdenczi. Ah! li edno drtino tvoje miloscse mi dáť dobiti: ah! li edno kaplo dopűťti mi tvoje dobroute v'žívati. Oh Jezus! moja pravica, moje zmérjenyè, moje poszvecsenyè, moje oszlobodjenyè, moj zagovoriteo, moje miloscse throunus, moj jedíni szredbeník i pomoucs, moje naj vèkse blágo, moja naj mocsnejsa obramba, moja jedína vűpazen; kak te du'zno zvati morem? kak te blá'zeno morem priéti? Ah! zgledniťze na mè: čérkev szrczà

mojega je vszegavejcs necsísztà i rú'zna
 hi'za, vstero bi tí notr sou. Ah! pri-
 pravi Sz. Dűjh moje szrczè dú'zno po
 právoj vőri, pokouri ino poniznoszti;
 naj vrejdno etoga velikoga gosztà gori
 vzemem. Ah! ti nebeszke miloscse dár:
 pripravi i vu meni tvojo czérkev, osz-
 nájsi mojo dűso sztvojov szvetlosztyov,
 zlátom vőre, zlescsejnyem lűbeznoszti
 i vszakovacskov pobo'znosztyov; da
 ti vola bode pri meni osztánoti. Oh
 Jezus, tí pravicsni ágnecz! dopűsztimi
 tebè v'zívati ino jėsztì zbrítkov 'za-
 losztyov te szrcsne pokoure; i brezi
 kvaszà szkrűhom moj 'zítek sztvojim sz.
 tejlom, liki je szkrí'za doli vzéto, vu
 csísztì lelahen je polo'zeno, mocsno
 pokrejpi. Ah! odeperi, ocśisztì ino
 poszvėti lelahen mojega szrczà, naj te
 szvétov pobo'znosztyov obímlem,
 zcsísztov lűbeznosztyov povijém, zmirr-
 hov potrtoğa szrczà i dűse namá'zem.
 Ah! dáj mi miloscso: da jasz tebè te
 právicsni nebeszki krűh vu csísztòj po-
 szoudi mojega szrczà gori vzemem ino
 obarjem. Oh Jezus! moj Zvelicsiteo
 ino

ino oszloboditeo: ah! pomágaj; da
 jaz tou dŭsevno hráno, szvéto, blá-
 'zeno i obiono v'zívam, da sze moja
 nepokojna dŭsna vejszt po tom doli
 ftisa, moje 'zalosztno szrczè obeszeli,
 beté'zna pamet pokrepí, moja lacsna
 ino 'zédna dŭsa nahráni i napojí. Na-
 pravi me po etom edno nouvo sztvor-
 jenyè; poszvéti po etom moje szkŭsá-
 vanye; povéksaj po etom mojo po-
 níznoszt; obrnisze kmeni vu mojoj
 dvojnoszti. Bojdi tí moj vrács i oz-
 draví me: bojdi moja vnevouli pomoucs
 i oszloubodi me: tí bojdi moja szvet-
 loszt i preszvejti me: bojdi tí moj po-
 rok, i plácsaj za mè moj dúg. Ár szi
 li tí moje blágo, moje űrocsíne táo i
 mojega blá'zensztva bogásztvo. Zátó
 li tí tŭdi szám pelaj me na vekí-
 vecsno etoga blázensztva láda-
 nye. Amen.

Po Kriztusevoj Vecsérji.

OH priétni, lûbléni, szlatki Jezus, Kriztus! jasz tebi szpunoga szrczà hválo dájem: ka szi tí menè zetov drágov jeisztvinov ino pítvinov tvojega sz. tejla i krvi nahráno ino napójo. Ah! sto szem jasz, ka szi tí menè nevrejd-noga ktvojemi sztoli pouzvao? Sto szem jasz, ka szi tí nebésza tà nêháó i kmeni doli prisao, vu moje tejlo szi sze oblejkao, za méne szi sze trûdo, za méne szi krvávi znoj tocso, ospotávanye i boleznó bicsûvanye trpo, trdno trnavo korouno na sz. glávi noszo i na krís raszpéti vu veliki mántraj szi escse tvojo dûso po telovne, dûsevne i vekivecsne szmrti kostávanyi vó szpûszto? Sto szem jasz, oh moj drá-gi Jezus! ka szi tí za méne vszo právdó szpuno, moj vesz dóg plácsao, tvoje-ga sz. Otsè szrditoszt doli ftisao i me-né po odpûscsanyi grejha 'znyim mi-losztivno zméro, i escse, naj vuvszem etom gvûsen bodem, tí szám tvoje sz. tej-

tejlo i krv meni vu Sz. Szvesztvi dávas ,
mojo dŭso obeszeljávas i vŭro na 'zí-
tek vekivecsni krepís ino potrdjávas?
Ka jasž tebi dám na vszo eto tvojo lŭ-
bezen ino vernoszt? Ovo jasž tebi ,
oh Jezus! vsze moje i szám szebè pre-
porácsam. Vzemi me gori za tvojega
lasztivnoga. Dáj, da sže jasž sztvoje
velike lŭbeznoszti nigdár neszpozá-
bim: tvojo sz. szmrt nesztanoma szpo-
mínám. Tvoje sz. tejlo ino krv naj
raszvetí i blagoszlovi moje tejlo i dŭso
i nadale od vszej grejhov varje. Oh
moj Odkŭpíteo ino Zvelicsíteo! 'zívi
tí vmeni i jasž vu tebi; osztani tí vme-
ni i jasž vtebi: zgoni zmojega szrczà
vszo hŭdoubo; obdr'zi i prebívaj tí
szám vu szrczà mojega hi'zi. Moja
nevolna dŭsa sže je tebi czilou zrou-
csila; kak tvoja zárocsnicza: i tí szí
sže 'znyouv zaroueso ino vjedino na
vekke. Ah! oszná'zijo tak i darŭjo
sztvoje pravice szŭknyov: naj czvetè
vuvszem dobrom deli. Potrdi vŭro,
zasgi lŭbezen, nadigávaj po'zelejnye.
povéksávaj vŭpazen i vcsíni; da vu
po-

ponizňozti, krotkosťti i trplivosťti
ktebi vszákí dén priglíhnejši bodem: po
gorécsi molítvaj vszega hűdoga kore-
nyè vŕ sztrejbim i one náklonofťti,
stere szo vu tebi, mojem ľűblénom Je-
zusi Kríztusi, po Sz. Dűha moucsi
vmoje szrczè zasťadim. Dáj, najjasťli sza-
mo sztebov, vekivecsnim'zítkom, vu priá-
telnoj Obcsini, csi jejm, ali pijém, szpim,
ali vŕrusťtűjem, 'zivém, ali merjém,
vsziggdár prebívam. Ofťtani tí pri meni
ino vu meni: i jasz pri tebi ino vu tebi
na vekke ofťtánem; od tébe szizgo-
várjam, popejvam, gucsím i premislá-
vam. Na konecťz koncza pa dáj, oh
szlatki moji i ľűbléni Jezus! da jasz vu
etoj vŕori mirovno po telovnoj szmrti
zasťpím; na szoudnyi dén odícse-
gori szťtánem i vu vekivecsno radosť
po tvoje szmrti i gori szťtánejnja
vrednosťti notr prídem.

Amen.

Beté'znoga csloveka molitev.

OH milofzivni, szmileni Boug ino Otsa ! ja sze tebi tou'zim i vadlű-jem; ka szem jasz dolzėga mao moj 'zítek, ſteroga ſzi tí meni poſzoudo, krouto hűdou doprnásao, nej na tvo-jega iména poſtenyè, nego vu 'zeláj mo-jega tejla ſzpunyávanyi vecs ino ráj szem meni i etomi ſzvejtí 'zívó, liki tebi. Ah Goſzpodne kak jáko mi je 'zao ſz-ſzrczà mojega ka szem tak hűdou ete krátke vrejme 'zítka mojega potroſo. Zátó jasz zdaj ſzpoznam ka me tí za moji grejhov volo kaſtigas i zátó ſzi ete beteg na mè pűſzto dabi ſztejm menè na pokouro zváo Pra-vicsno me ſzoudis, Goſzpodne, ino káras; naj ſze zetím hűdim ſzvejtóm ne ſzkvarím. Tí menè po etóm betégi opomínas zmoje mrtelnofzti ino vcsís, ka moj 'zítek czio mà i jasz odſzud mo-rem odhájati. Oh kak czilou ſzo ni-kaj vſzi lidjè, ſteri tak bátrívno 'zivéjo! Kako ſzencza ſzo: ſzprávlajo i ſzkrbí-jolze;

jofze ; ali neznajo , što je bode v'ziva-
vao. Izáto , Goszpodne , vkom fze
mám vŭpati ? Oszloubodi me od moji
grejhov. Ah Goszpodne ! ja znám ka
moj 'zítek vu tvoji rokáj sztojí. Tí fzi
vme moje dní na tvojo dlan zapíszao.
Nej fzo fzkrite bilè pred tebov moje
kou zti : gda szem osznovlen bio vma-
ternom tejli. Da je 'ze tà tvoja vola ,
naj jasz bete'zen le'zim : dáj mi záto
eto tvojo volo zradofztyov csiniti.
Ah Goszpodne ! tvoje fztrejle fzo vu
meni véznole i tvoja rouka me jáko
te'zí. Nikaj zdravoga nejga vmojem
tejli za tvoje groze volo i nejga ni-
kaksega méra vmoji kosztáj za moji
grejhov volo. Ár fzo fze moji grejhi
viffe moje glavè podignaoli : kakti edno
'zmetno breme te'zíjo me , fzrezè moje
trapece ; moja moucs me je osztavila
i szvetloszti moji oucsi nejga pri meni.
Ah moj Boug ! obari mojo dŭso od
vszáksega fzkŭsávanya i obrni nyej na
vrásztvo eto mojo teskoucso. Obari
moje fzcè i mízli vu méri mojega
Goszpodna Jezusa Krisztusa. Pokrí
L fztvo-

sztwoje obramby perotami proutivszejm
 ognym sztrejlam vrazim. Tí znás,
 Goszpodne; ka szem jasz náprava rouk
 tvoji: ár szí tí meně zblata napravo.
 Mí szmo illojczy i lonczy: a tí szí pa
 nas loncsár. Ah kak hitro szem sze
 porúso i sztr'u. Záto szmilujše nad
 menov, Goszpodne. Tínc zavr'zes i
 vu szrditoszti ne poteres delo rouk tvo-
 ji. Tí szí meně zmoje materě utrobe
 vō potégno ino szí moje vŭpanye bio:
 gda szem escse na prŭzaj materě moje
 le'zao. Tí szí vretina i Goszpoud'zít-
 ka mojega; ino moucs más nyega na-
 záj vzéti, gda fcsés. Csi je zdaj tá
 tvoja vola: tak vcsíni miloscso nad me-
 nov; liki szí vcsíno nad Ezekiás krá-
 lom, kšteroga 'zítki szí escse petnáj-
 szet lejt privrgao. Opravi me nazáj i
 gori i ozdravi me. Vzemi me vu tvoje
 zvracsŭvanye; zlejhkouti moje bolezni
 i dáj mi nazáj to prvo zdrávje i krep-
 koszt tejla, naj te med timi 'zivuocsi-
 mi eti na zemli záto dícsim i hválím. Csi
 je pa tvoja vola, naj sze po etom be-
 tégi na pout etoga szvejta vzemem: do-
 bro

bro mi je; i tou jasz za dobro gori vze-
mem. Nej szem jasz bougsi od moji
Otsáko. Odpúszti tak, Goszpodne,
szlŭgo tvojega vu méri: ár szo vidile
ocsí moje tvojega zvelicsitela, šteroga
szi tí pripravo pred vszejm lŭsztvom
szvetloszt, poganom na poszvecsenyè
i na díko tvojega lŭsztvá Izraela. Amen,
tak bojdi. Amen.

Za te beté'zne molite-v.

OH vszamogoucsi i milosztivni Gosz-
podne Bo'ze, nassęga Goszpodna
na Jezusa Krisztusa blá'zeni Sz. Otsa
ino takáj vu nyem i nas Otsa drági ne-
beszki! šteri vsze hránis ino 'zivés, šteri
vrazís i ozdrávis, šteri vmorís i o'zivís
i ne 'zelejs pogibelnoszt grejsniki, ne-
go odlásas na pobougsanye ino na po-
vrnejnye csloveka tvojo pravicsno
szoudbo. Eto mí tebè ponizno profzi-
mo: zglednišze milosztivno na be-
té'znoga tvojega szlŭgo (szlŭ'zbeníczo)
N. N. šteroga tejlo krouto bolí i od
grejha vnouge mántre trpí. Ovo tí
L 2 szám

szám velís : proszite ino vám sze da ;
 iscite ino nájdete ; roupajte ino vám
 sze odprè. Na eto tvojo isztinszko
 oblŭbo zavŭpavsizse proszimo te, Gosz-
 podne Bo'ze , csi je tebi na hválo i
 postenyè nyegovoj dúsiczi pa na zveli-
 csanye povrni nyemi prvo zdrávje , naj
 te za nyè hváli ino dícsi. Csi je pa
 tvoja vola , naj ga od etoga necsemar-
 noga szvejta kraj odloucsis : proszimo
 te i molimosze mí vszi za nyega ; sztvo-
 jim sz. dobrim ino veszélím Dúhom zvé-
 szeli ga ino ga obátrivi ; da bode mo-
 gao vsze szmrtné bolesti ino nevoule
 dobro volno pretrpeti. Zdr'ziga vu
 právoj vŕi notr do koncza : ino , gda
 bode dúso szpŭszcsávae , zapovej tvo-
 jim Sz. Angyelom ; naj jo prímejo ino
 vu 'zítek vekivecsni , vu tvoje sz. rokè
 nezéjo po Jezusi Krisztusi Goszpodni
 nassem. Amen.

Otisa nás, &c.

Gott des Himmels und :

OH Boug nébe ino zémle, Otsa, Szin i Dűjh szvétí :/: Ki fcsés, naj dén i noucs zíde, Szuncze, meiszecz naj szvejtí. R. Koga ete szvejt rouka, I, ka je vnyem, zdr'záva.

2. Jasz ti hválo dájem sz-szrczà, Kaj fzi me tak eto noucs :/: Od neszrecse ino kvára Varvao : da je vraj'za moncs R. Meni vniksem skouditi Nej mogla dugoványi.

3. Dáj, naj i noucs moji grejhov Zetov nocsjouv tà prejde :/: Dáj, oh Jezus! meni zvôrov Nájti li tvoje rane : R. Gde je li pomoucs i vsze Vrásztvo za moje grejhe.

4. Pomágaj, naj vetóm űtri Dűhovno gori sztánem :/: I za mojo dűso tűdi Sze szkrbim verno vuvszem : R. Naj, gda sze tvoj dén szkrádnyi Szká'ze, me ne presztrási.

5. Vodi me, ô Boug ! i ravnaj Mojo hodbo, naj 'zivém :/: Bojdi i osztani takáj Varivács moj ete dén. R. Niscse,

nego li ti szám Me obarjes : jasz tou znám.

6. Záto tejlo ino dŭso Szlisanyem i zrázumom :/. Tebi, moj Boug! vu obrámbo Zdaj i vszigdár porácsam R. Prími me gori tvojga, Goszpodne lasztivnoga.

7. Posli vŏ tvojga Angyela, Naj odvrnè od méne :/: Hŭdoga nepriátela Hŭdo naminyávanye. R. I, gda szvejtá preminém, Ktebi sze naj prineszém. Amen.

O Iesus süßes Licht.

JEzus! lejpa szvetloszt, Noucs je 'ze preminoula :/: Ino tvoja miloszt Menè okouli vzéla. R. Zeszna vsze kotrige Szo sze predramile I 'zelejo ktebi Zevszim sze vrnouti.

2. Záto, oh moj Bo'ze! káksi áldov ti 'ze dám? ./: Ja sze na miloscse Ob-rambo tvoje nêhám. R. Tejlo, dŭsa, mîszli Vesz ete dén czejli, Naj ti moj dár boudo : Ár jasz nejmam drŭgo.

3. Vsze-

3. Vízemi vsze gori tou. Eto más mojo dŭso :/: Naj tva lasztivna bou, Zaroucsi szi jo mocsno. R. Eto mas i mŭszli Vu szrczà skrinyczi : Tebè naj szlŭ'zijo I premislávajo.

4. Tejlo moje takáj Tebi na czérkev szpravi :/: Vŭteroj tí prebívaj Gnesz i vszákom vrejmeni. R. Ah ! prebívaj vszigdár, Ne odsztoupi nigdár ; Tak sze tejlo , dŭsa, Vsze sztebov vjediná.

5. Tejlo zodetelom Gori sze obleklo :/: Pamet sztvojim kejpom Ponouvi takáj mojo R. Csíszto zláto vŭre Dáj tvoje pravicze. Odeteli drŭge Ne 'zelejm nikakse.

6. Jezus! osznáj'zi me Zmodrousztiov, zlŭbeznosztiov :/: I'zítkom csisztoucse, Zmírovnov trplivosztiov. R. Dáj mi i poniznoszt, Nad drŭgim szmilenoszt. Tak bodem zadoszta Etak osznáj'zen ja.

7. Nadale : vrtisze Vesz dén pred moj mi ocsmí :/: I, liki zrák nébe, Boj okouli méne tí. R. Da vsze moje delo

Tebi bou prijétno , Zšteroga sze dícsi
Gnesz i vszákoj vőri.

8. Blagoszlovi, štero Bom miszlo , gú-
csao , csinio :/: Sz. Dűjh naj ono Vše
ravna , všterombi bio R. Jasz na díko
tvega Nemocsen iména : Da tak tebi vu-
vszem Prijéten osztánem.

Nouta: Nun sich der Tag geendet.

SZvetlo szuncze je 'ze zajslo, Nouts sze
pribli'záva : Vše je od dela hejnyalo
Ino sze szpát ravna.

2. Ali pamet moja escse Verusztűj i,
Bougi, Premislávaj, jeli vszákse Delo je
po vouli.

3 Ah Goszpodne! tí dobro znás, Kak-
da szem gnesz 'zívo : I vše ono vracsúni
más, Stero szem jasz vcsíno.

4. Csi szem vkom od zapouvidi Tvoje
kraj zavdaro ; Stero sze je vnougom me-
szti Lejhko prigoudilo :

5. Záto te proszim , moj Otsa ! Zglej-
sze milosztivno ; Ne odvrzi tvojga szin-
ka ; Vzemi me vmiloscsó.

6. Tí dobro znás, kak hũde jesz Mám nepriátele: Vrág, moje tejlo i szvejt vesz Na grejh vábijo me.

7. Ah! keliko je polékao Szkrívoma Satan mrejs. Ah! kak je za menov sũtao, Tí tou naj bole vejs.

8. Lepraj sztejm je on steo menè Vtrgnoti od tébe; I na peklénszko szkvarjenyè Czuknoti od nébe.

9. Ali vsze je zamán csinío, Nikaj je nej doubó: Ár je moj Jezus zmenov bio, On me je obdr'zo.

10. Profzim te, oh moj varivács! Brá-ni me nadale. Oh veren moje dũse vrács! Zvrácsi moje rane.

11. J tí moj Otsa poszlũjhni, Ka pro-fzi tvoj szinek. Jezus z-sz. Dũhom zdr'zi Od szmrti moj 'zítek.

12. Níto zaprém moje ocsí Ino za-szpím s latko: Vu Jezusevom iméni Gori sztánem vũtro.

Nun ruhen alle Wälder ic.

ZDaj pocsívajo lidjè, Drevje, sztvári i polè; Vesz ete szvejt 'ze szpí. Ali, ví me kotrige, Vszebi premislávajte, Kou sze sztvoriteli vídi.

2. Oh szvetlo szuncze ! kama ? Noucs te je odegnála ? Gde szo tvoji tráki ? Idi fzi : drŭgo szuncze ; Moj Jezus , gori zide Szvojom dárom vmojem szrczi.

3. Ete dén sze je szpuno , Zvejzde sze 'ze bliscsijo Na moudri nebészaj. Táksi jasz rávno bodem , Gda szvejta vŭ odídem Ktebi , oh Jezus ! pomágaj.

4. Tejlo na szpanyè hití , Gvant doli szébe szlácsi , Kejp te mrtelnosztí. Tak doli vr'zem toga ; Krisztus mi dà drŭgoga , Szŭknyo , 'zítek vekivecsni.

5. Rokè , nogè i gláva , Radŭjesze pamet mà , Kaj szem delo szkoncsao. Veszélisze takájse Szrczè , Boug je tve grejhe Dalecs od tébe odvrgao.

6. Idte trŭdne kotrige ; Idte , doli fzi leszte , 'Zelejte posztelo. Príde vrejme i vŭra , Gda bode vám posztela Vzemli , vŭtero vász denejo.

7. Sznene ocsí drejmlejo , Preczi sze vkŭp zapréjo. Ka pa tejlo , dŭsa Gde boude ? vu miloscso Tve obrambe vze-mijo , Oh varivács Izraela !

8. Raszpresztri vō perouti I pokrí szinà 'znyimi, Jezus moja radoszt ! Csi me scsè vrág po'zrejti, Daj angyeloni szpejvati : Toga sze ne tekni 'zaloszt.

9. Tak i vász moje dráge, Vu szne delo nikakse Naj ne razdreszeli. Dáj vám Boug vszejm dobro noucs, Kposztelám angyelszko moucs; Ona naj vász verno sztrá'zi.

Durch Adams Fall istiganz verderbt.

PO Ádamovom szpadáji Vesz cslovik jeszte szkvarjen :/: Grejha csemér je vnatúri, Da 'ziveti ni eden R. Brez Bo'zega Nemre szinà, Steri nász je znevoule Ofzloubodo, Vkou je Ejvo Kacsavrgla zdobroute.

2. Da je pa katsa vkanila Ejvo, ka je od Bo'ze :/: Rejcsi czilou kraj szpádno-la I szmrt prineszla na vsze: R. Tak je bilou Potrejbno tou, Dabi nám dáo Boug zmo'zni Szinà szvojga Lasztivnoga, Vkom bi mogli 'ziveti.

3. Záto, kak nász je pote'zo Lűczki dúg vsze v - Ádami :/: Tak nász je vsze z. Bougom zméro Lűczki 'zòj vu Krisztu-

fi. R. I kak szmo vszi Po Ádami Szte szmrti szmrtyov vmreli: Tak szmo vszi i po Krisztusi Ednáko o'ziveli.

4. Csi nám je 'ze szvojga Szinà Dáo, gda szmo escse bilí :/: Nepriátelje i on na Kr's je za nász raszpéti R. Pokom szmo mí Odkúpleni Od vszej mouk szmrti Csi vörjemo Vetom mocsno. Sto bi sze bojao mrejtí?

5. On je pout, szvetloszt i vráta, Pravicza ino 'zítek :/: Tanács i rejcs vekivecsna, Po vörinas dobítsek R. Steroga je Dáo zmiloscse, Najsze lí vnyem vűpamo. Záto nász Boug 'Znyegovi rouk Nedà vrgnoti jálno.

6. Preklét' je on cslovik ino Dalecs od zvelicsanya :/: Kí sze naszlánya na lűsztvo I nej lí na Goszpodna. R. Ár, steri szí D. jva drűgi Konecz zvűna Krisztusa; Toga hitro Vrág na hűdo Po jálnofzti zapela.

7. Steri sze vűpa v-Goszpodni, Tè vszramouto ne szpádne :/. I steri na toj pecsojni Zída, csi sze gli nagne R. Kaj na nyega: Dőnok szem ja Nej vido vu
res-

teskoucsi Pravicsnoga Nèhánoga. On je szvojm kpomoucsi.

8. Proszim te, oh moj Goszpodne! Ponizno zmojga szrczà :/: Rejcsi tvoje kraj od méne Ne vzemi: tak od dugà R. Moji grejhov Rejsim sze 'znyouv. Ar po nyej mám vûpanye Vtvoji ranaj. Szmrť mi nikaj Záto skouditi nemre.

9. Mojim nogám je tvoja rejs, Liki gorécsa szvejcsa :/: Kà mi pout ká'ze vszegavejcs. Gda tà zorjánszka zvezda R. Zíde vszrczi: Razmi preczi Cslovik te velke dári; Stere dà vszejm Sz. Dûjh tejm Proszécsim vprávoj vûri.

Erbarin dich mein, O HErrre GOTT.

SZmiluifze nad menov, moj Boug! Sztvoje szmilenoszti velike :/: Operi me esc e ednoug Zmojega grejha ne- csiszroucse. R. Prouti tebi szem jasz vgrejso. Vadlûjem i 'zao mi je krouto. Lejhko me od tébe vr'zes: l dônok pra- vicsen ofztánes.

2. Poroudofzem sze vkriviczi, Vgrej- hi me je mati pocséla :/: Tí sze veszelís vpraviczí: Modrouszt tva sze je ozná-

nila R. Poskroupi me Boug zhisopom : Etak od sznejga bilejsi bom. Dáj, naj csűjem vefzéli gláfz : Naj sze mi vefzeli vřákí vláfz.

3. Ne glédaj na moje grejhe. Sztrejbi vŏ ka je nepravicsno :/: Sztvouri znouvics szrczè moje , Ponouvi Dűjh vu meni mocsno. R. Ne odvrzi me od lícza : Ne vzemi kraj tvojega Dűhà. Dáj mi rádost zvelicsanya Ino moucs na vřza dobra dela.

4. Te hűde bom vcsio tvojo pout : Grejsniczke sze ktebi vrnéjo :/: Sterijálnoszt tí , ôh Goszpoud ! Odpisťtís vpo-kouri obiono. R. Obari me , oh moj Bo'ze ! Od vřze lűdomorsztva kařtíge. Ah ! naj ti řzpejva moj jezik ; Vcsíni, naj te hválím jasz grejsnik.

5. Telovni ofer ne'zelejs. I etoga bi ti jasz rad dáo :/: Zátó li vzemi , ka tí vejs. Szrti dűjh , koga řzi tí nèháo. R. Ne odűri , oh Goszpodne ! Tè moje ko-trige 'zalosztne. Vcsíni dobrouto z - Sionom I řztvojim krřztsánszkim ná-rodóm.

HER: Jesu Christ du höchstes Gut.

JÉzus! tí szi vsza dobrouta I vretina
miloscse :/: Ah! zglednisze na mè :
dúsa Sze mi mantrà i escse R. Vszáki
híp sze povèksáva Bolezen szrczà moje-
ga, Grejhov bremen me vmárja.

2. Szmilujsze nad menov i szte Ne-
voule me vò vzemi :/: Vej szi tí na krí'zi
za mè Záto trpo boleznì; R. Najjasz vu
dvojnoszt ne szpádnem, Vu rú'zni
grejhi ne prejdem I na vekke sze szkva-
rím.

3. Gda mi na pamet tou príde, Ka-
szem moje dní vcsíno :/: Kak grom,
szrczè mi pobíje I presztrásim sze trdno
R. Neznam czilou teda koutkam; Szkva-
riti bi sze mogao, znám Dabi tve rejcsi
ne meo.

4. Ali ona dōnok csiní Szvojem szlat-
kim szpejvanyem :/: Da sze mi szrczè
vezeli Páli zevszim szl'sanyem R. Geto
miloscso obejcse Vszejm, steri szpotrte
dúse, Oh Jezus! ktebi ido.

5. I da szem jasz vmojem szrczi, Kak
szem sze ti 'ze tou'zo :/: Tűdi en grejs-
nik porrti, Koga vejst dejava vouzo,
R.

R. I rad bi sze vtvojoi krvi Osznaj'zo zgrejhov rú'znoszti: Kak Dávid i Manasses.

6. Záto i jasf ktebi idem Vetoj mojoj nevouli :/: I na szkleknyenim kolenom Szrczè moje te proszi: R. Odpűszti mi, oh Goszpodne! Vu mojem 'zítki szkim szam te Raszrdo na tom szvejtí.

7. Ah ! odpűszti mi za volo Tvojga iména li zdaj :/: Mojo od grejhov szburkano Dűsno vejszt doli ftisaj ; R. Da sze na pokoj dà szrczè I tebi li na postenyè Nadale vszigdár 'zivé.

8. Potrđi me sztvojím Dűhom, Vrácsi me pa zranami :/: Peri me sztve szmrti znójom Vmojoj szkrádnyoi poszteli. R. Vzemi me, gda sze ti vídi Sztoga szvejta vprávoj vóri Ktim tvojím odebránim.

Jesus Christus unser Heyland.

JEzus Krisztus nasse vrásztvo, Steri szí nás tve krsztsánstvo Po brítkei tvojoj szmrti Oszloubodo zmouk peklénszki.

2. Naj sze sztoga szpomínamo: Szpra-

voje nám na jeisztvino Szvoje tejlo vu krúhi I krv kpítvini vu víni.

3. Steri hodi ktomi sztoli: Tè najgléda k'zvojmi deli. Kí nevrejdno prízta. pla: Tè za 'zítek szí szmrt szprávla.

4. Otso Bogà hváli krouto; Kaj te hráni on tak dobro; Ino za tvoje grejhe SzvojgaSzínà na szmrt dáó je.

5. Ne dvouji, nego li vóri: Tà hrána je ti beté'zni; Steri szrczè je 'zmetno Od grejha ino dreszélno.

6. Tou miloscsó íscse zdelom Potrto szrczè i sztrúdom. Dobro ti je? Odsztoupi: Naj ne vzemes najem hűdi.

7. On právi: pojte nevolni, Naj sze szmilűjem nad vami. Ár zdravomi nej trbej Vrácsa: on je li nyemi szmej.

8. Dabi szí tí kaj zaszlű'zo. Vmrejtí mi nebi trbelo. Ni tè szto ti ne hafzni: Csi szí tí scsés pomágati.

9. Vórijs tou szprávoga szrcza I vadlío tvoja vűszta: Tak szí prav prízpodoben; Tà hrána ti je na hafzen.

10. Ni szád naj vű ne osztáne. Lűbi blí'znyega; naj tebè On tak v'zíva, liki tí Bogà tvojga v'zívaó jefzi.

Seele!

Seele! wilt du Jesum sehen.

DŰsa, scsés sze nahrániti, Dűhovni glád te mantrà :/: Ovo, szto ti je pokriti Táksa hrána sze ti dà ; R. Stera vragè razdreszelí, A angyele razveszelí.

2. Ocsiscsávaj hűdo volo Zszveczkoga po'zelejnya :/: Ftisaj rázum, sfteri vőro Vetom na nikoj szprávla R. Liki ovcsicza kpasztéri: Tak bej'zi ktvojmi Jezusi.

3. Tí, oh Goszpoud i kráo zmo'zen! Pri meni sztán meti scsés :/: Tè díke szem jasz nej vrejden: Ali, da tí tou 'zelejs, R. Vőrjem, kaj me znevrejdnoga, Ka szem nej, vcsinís vrejdnoga.

4. Morem vzéti jasz tou szkrűhom, Ka je szkrí'za víszilo :/: Morem vzéti jasz tou zvínom, ka je sztvoji rán teklo? R. Moresze li néba szpráhom Vjedinati, Boug szcslovekom?

5. Tak sze ne műdi, moj 'zítek Dáj mi tou drágo tejlo :/: Szkleni vkűp, oh moj dobícsek! Sztvojim dűhom mo dűso, R. Naj me od tébe ni 'zaloszt Ne razloucsi, niti radoszt.

6. Vtvo-

6. Vtvoji 'zлакouv járki blato Moji grejhov zeperi:/: Vnikom sze ne hválím: nego Vtvojem krí'zi i szmrti R. I vtvojoj lűbezni, stera Te je na tou na dignola.

7. Goszpodne, za tve bolezní Za jelo i pítvino :/: Zmojim szrczom i zvűszta-mi Jasz tebi dájem hválo. R. Sztve szmrti bom sze szpomínao I moje grejhe bom vmárjao.

8. Ah! pokreipi me vu vűri, Ocsisztí mi dűsno vejszt:/: Ponávľaj me vu lűbėz-ni, Naj sze szvejtím od nyė zvejzd. R. Dáj mi nouvo moucs, szkoterov Obládam nepriátelov.

9. Dáj, da mi i eta hrána, Stera mi je zdaj kvrásztvi:/: Sztrosek bode i cze-ringa Na mojoj szlejdnyoj pouti, R. Do-kecs prídem jasz vneběsza Na gosztű-ványe Ágnecza.

Der Herr ist mein getreuer Hirt.

G'Oszpoud je moj veren pasztér, Zdr-'zí me vu obrámbi:/: Záto mi ni eden vecsér Pri nyem nikaj neszfalí. R. On me nesztanoma paszé, Gde najlepsa passa raszté Nyegove sz. rejcsi.

2. Kcsíſztoj vodej me on pela, Stera me obefzeli :/: Tà je dár Sz. Dűhà, Steri me razveſzeli. R. Vodi me po právi ſzte-
záj Neſztanoma v-ſzvoji právdaj Za ſzvo-
je ſz. imè.

3. Csi gli bi vu kmicsnom douli Te ſztrasne ſzmrti hodo :/: Dõnok ſze ne bojim hűdi Nepriátelov krouto. R. Ár ſzi tí zmenov vſzegavejcs, Tvoja ſiba, tva ſzvéta rejcs Trouſta me vſzákom meſzti.

4. Szto pred menov tí naprávlas Prou-
ti nepriátelom :/: Zoliom mi pa polej-
vas Glávo ſztim Sz. Dűhom. R. Moj pe-
hár mi pun natocsis I mojo dűso napo-
jís Znezgrũntanov radosztyov.

5. Dobrouta ino miloscsa Naszledű-
vala me bou :/: Vuvſzem mojem 'zítki; i
ja Vu hi'zi bom prebívao R. Goſzpod-
nove czérkvi natom Szvejti ; po ſzmrti
z-Kriſztusom Kralűvao vu nebėſzaj.

Du, O ſchnűdeſ Welt-Gebäude.

Tí, oh lejpi ſzvejta czimper! Dopad-
niſze, komiſtè :/: Tvoja radoszt je,
kak võter, Za ſzebov 'zaloszt vlicſè.
R. Steri nébo odűrjáva; Tomi rad nè-
hám

hám ta szveczka. Jasz 'zelejm li kšzamo-
mi Naj lepsemi Jezusi.

2. Ti trůdní, štere i delo Te'zí i trá-
kov hicza :/: 'Zelejjo, dabi sze hitro Dén
šzkoncsao i noucs prisla: R. Dabi ſzi po
vnougom deli Pocsinouti ſzlatko mogli:
Jasz pa li 'zelejm kmojmi Naj lepsemi
Jezusi.

3. Ah bár dabi sze vnárocsaj Tvoji,
Jezus! kak 'zelejm :/: 'Ze ſzegrejvao i
tebè zdaj Obímáo jasz dobro vejm R.
Od ofir csíštoga zláta, Bole bi lúbo
od ſzvejta. Ár bi tak bio pri tebi Pri naj
lepsem Jezusi.

4. Naj ſzi ti drůgi hodiſo Po mourji
ino brejgi :/: Naj ſzi za blágo drcsejo
Po vřzem ſiroukom ſzvejti. R. Jasz ſcsém
li knebészam moje Zdignoti perouti vř-
re; Geto bom brezi ſzkrbi Pri naj lepsem
Jezusi.

5. Jezerokrát jasz tak právím I escse
vecschrát 'zelejm :/: Ah! gda sze jasz vu
grob ſzráním, Gde ſzi lipou pocsiném.
R. Tou mi naj bougsi táo bode: Ár tà
denem bremen moje I 'zívo bom vne-
bészí Pri naj lepsem Jezusi.

6. Hodi,

6. Hodi, oh szmrt! szpravi me szpát:
Hodi, i pelaj me kraj :/: Naj prídem do
nebeszki vrát, Szlejcsi me sztejla, vez-
daj. R. Naj szete 'ze bojí, sto fcsè; Tí
fzi meni li vefzeljè. Ár po tebi kmojemi
Notr prídem Jezusi.

7. Ah! dabi sze magao tejla Temnicze
gnesz rejsiti :/: I príti z toga szvejta Vu
hi'zo vfze radoszti. R. Ah! kak bi tam
Sz. Trojsztvo Jasz zczzejloga szrczà dí-
cso, Na szrejdi med Angyelmi Pri naj
lepsem Jezusi.

8. Da pa eto dūse passo I tè zláte pa-
lacse :/: Nemrem zdaj glédati; nego Eri
trpeti escse: R. Aj tak bojdi teccász
moje Li szrczè tam i mislejnye; Dokecs
prí tem szám ktomi Naj lepsemi Jezusi.

Warum solt ich mich dann grämen.

ZAkaj bi sze jasz 'zalosztio? Moj escse
Krisztus je: Sto bi mi nyega vzéo?
Sto bi mi nebésza vneszao, Stera mi Szin
Bo'zi Vu vōri prneszao.

2. Nági szem na te szvejt prisao, Gda
szem sze Zmatere Poroudo i zísao: Nág
ga bom nēhāti mogao; Gda 'znyega, be
Kak meglá, Bodem vō odhájao.

3. Dū-

3. Dŭsa , tejlo i vszáki táo , Nej moje;
Neg' Bo'ze Jefsze , on mi je dáo . Csí mi
je scsè nazáj vzéti : Naj vzeme , Jasz escse
Nyemi scsém szpejvati.

4. Píztí na méne rokou szvo : Vne-
vouli , Vteskoucsi Vczagao bi jasz záto?
On , sferi tou na mè dene , Znà dobro ,
Nevoulo Gda szkoncsati more.

5. Boug je dobro zmenov' vcsíno
Dofztakrát : Krís enkrát Zakaj bi ne
noszo? Boug je veren ino sztálni :
On menè Szve szrczè Nescse ofzta-
viti.

6. Vrág , szvejt , i nepriátelje , Nemre-
jo Vecs ; nego Ospotávajo me . Naj szi
sze szmèjéjo zméne : Boug zmo'zno Nyè
szkoro Na véksi spot vr'ze.

7. Brezi szkrbi i dvojnoszti More , gde
Koli je , Krsztsenik 'ziveti . Ako gli on
nikaj nejma , Li dŭso I tejlo : Dŭnok naj
ne vczága.

8. Szmrt nám nemore skouditi : Zne-
voule , Teskoucse Nego ofzlobodí.
Vszejm nevolám dveri'zaprè , I vráta Ne-
beszka Na radoszt nám odprè.

9. Tam sze bode vefzelílo Po moki Vblá'zenfzti Me fzcchè vefzélo. Nejga eti dobra nájti: Ka fzevejt mà, Zdr'záva; More hitro prejti.

10. Ka je toga fzevejta blágo? Komaj je Li edne Rokè pejfzka vrejdo. Tam zgora je tò bogá ztvo; Stero mà Krifztus, dà Mi vecsno blá'zenfztvo.

11. Jezus! fztũdenecz vefzeljà: Tí fzi moj: Ja fzem tvoj Sto náj vkũp ne nèhá? Ja fzem tvoj: ár fzi tí za mè Vfoz moko, Szmrt fztrpo, Gda fzi dáo fzaam fzebe.

12. Tí fzi moj: ár te jafz dr'zim, Ino te Od méne Nigdár ne odpifztim. Dáj mi, dáj mi: najtã prídem: Tí menè, Jafz rebè Gde obímao bodem.

Seu Lob und Ehr dem 1c.

BOjdi díka i poštenyè Goszpodni vſze dobroute:/: Bougi ſteri vſze fztvorjenyè Csũdno vodi zmiſloſcſe. R Steri zradofztov me fzcchè Napuni; 'zalofzt od'zenè: Hválmo naſſega Bogà.

2. Hválte ga vnébi vſzi izvéczi I vſza nebeſzka vojfzka :/: Na zemli pa v'záke fztváti

sztvári I globocsína mourszka R. Stvo-
ritela moucs dícsite I nyemi hválo szpej-
vajte. Hválmo nassęga Bogà.

3. Kakoli je nas Boug sztvouro: Tou
fcsè i on zdr'zati :/: Nad onim rano i
pozno Vszigdár veruszttüvati. R. Vczej-
lom nyegovom králesztvi je dobro i
vblá'zensztvi Hválmo nassęga Bogà.

4. Zváo szem ga vmojoj nevouli: Ah!
pomozí me , moj Boug :/: Ovo , vcsiní
mi po vouli; Vtrgne me szteszmrti rouk.
R. Záto te hválím, moj Bo'ze. Ah! hvál-
te ga zmenov vszi'ze. Hválmo nassęga
Bogà.

5. Boug sze je escse nigdár nej Zsvo-
ga lűsztva szpozábo :/: On je domà ino
vinej Gotovi na obrámbo. R. Kak mati,
onoga vodi ; Steri mi po vouli hodi.
Hválmo nassęga Bogà.

6. Csi sze zmenkà radoszt i moucs,
Kou cslovik potrebűje :/: On príde pre-
czi na pomoucs lno szvoje szka'zűje R.
Ocsinszko szrczè , liki vszejm : Tak
meni, gda nikam nevejm. Hválmo nassęga
Bogà.

7. Jasz te vsze dní 'zítka mojga Bom hválo od eti máo :/: Ne szpozábim sze zonoga, Oh Bo'ze! ka szi mi dáó. R. Szrczé moje podignisze Tvojmi Bougi na szpejvanye. Hválmo nassęga Bogà.

8. Ví, šteri szte okrsztseni, Hválte nassęga Bogà :/: Ví, šteri szte Krisztusevi, Hválte nassęga Bogà. R. Túhe Bogè szpravte na spot; Nas Boug je li právi Goszpoud. Hválmo nassęga Bogà.

9. Záto pojte vszi pred nyęga Vu vszélój radosztí :/: Szpejvavsi z - szrczá vassęga Tak nyęgovej zmo'znosztí. R. Boug je vsze dobro namejno; Vsze je, vsze je dobro vcsíno. Hválmo nassęga Bogà.

Dancset dem HErin 1c.

HVálte Goszpodna; ár je dober krou-to: I na vekke zdr'zí szvojo do-brouto.

2. Steri, kak milosztiven veren Otsa, Nász potreboucse sziní nasszicsáva.

3. Szpejvajte nyemi z-szrczá vszi nav-kúpe: Hvála tebi bojdi Boug na vsze vekke.

4. Kí

4. Kí vpotrejbnom vrejmeni dávas hrá-
no I odeivas diczè tvoje golouto.

5. Dáj ! naj sze te vcsímo vší prav
szpoznati I ktebi, nas sztvoritel, zdi-
hávati.

6. Po Jezusi tvojem lűblénom Színi,
Nassem Goszpodni ino Szredbeníki.

7. Steri nász pomágaj vel'ke i mále I
vcsíni nász vnebészaj űrocsnike.

8. Na díko tvojga iména, Boug veren!
Steri tou 'zelej, erczi z-szrczà : Amen.

Herz Gott, nun sey gepreiset ic.

Goszpodne! tebi díka Ino hvála boj-
di :/: Ka nász je tvoja rouka Naszí-
tila vtejli *R.* Naj szpoznamo dobrouto,
V-vŕi sze potrdímo, Ka fzi li tí nas
Boug.

2. Csi szmo nemertűcslivo 'Ziveli
sztejm prevecs :/: Po kom bi te na hűdo
Nagnoli ouzdalecs : *R.* Tak ne dáj nám,
oh Bo'ze! Skouditi sztve miloscse, Po
Krisztus Jezusi.

3. Tak i nadale hráni Dűso ino tejlo
:/: Od hűdoga nász bráni I dáj nám rejcs
tvojo : *R.* Naj gláda ne trpímo, Vne-

vouli obšztojmo , I 'živemo vszigdár.

4. Oh Otsa nas nebeszki ! Szvétisze imè tve :/: Tve králešztvo knám pridi , Tvoja vola bojdi. R. Krúha nám dáj , i grejhe Odpúšzti nám , znevoule Ofzloubodi vszákse.

In allen meinen Thaten ic.

VU vszáksem mojem djányi Goszpoud mi je ktanácsi , Steri vsze znà imà. On more , csi kaj dobro Scsè biti dokoncsano , Pomoucs dati blagoszlova.

2. Csi gli kaj zacsnem rano , Trūdím-sze za koj pozno : Moja szkrb je zobsztom. Záto kak nyemi lúbi , Naj fzi dela po vouli , Na nyega sze szlonim zvôrom.

3. Nikaj sze mi ne zgodí : Nego , ka on szám vídi , Kaj mi je na dobro. Jasz pa vzemem , ka dáva , Kak je nyegova vola ; I tou je meni vugodno.

4. Vŭpam-sze vu nyegovoj Miloscsi ; kà me vszákoi Nefzrecsi zdr'záva. Vŭpam-sze i vbogášztvi Vrejcsi ino vu szvesztvi , Szkejm me v-vôri potrdjáva.

5. Li naj me zgrejnov moji Odvé'ze
vu miloscsi, Dúg mi engedúje: Tak me
za nyega voio Nebode preczi szoudo;
Meo bo zmenov potrplejnye.

6. Lé'zen fzi készno doli, Prebidím-
sze pá gori; Idem, ali szidím: Vszlabosztí
i teskoucsi Ino vszákoj neszrecsi, Zbo-
zov ricsjouv fze bátrivim.

7. Kakoli je on szkoncsao Ino na mè
navrgao: Vsze rad gori vzemem Nikaj
fze mi ne zgodí Húdogá, ni pripetí:
Vszáksemi jasz prouti sztánem.

8. Vszegavejcs szem fze nyemi Pou-
dao kszmrti i 'zítka; Kak mi on zapovej.
Scsè tou gnesz, ali vútro, Naj fze szkrbí
za vőro. On z: à naj bole, gda trbej.

9. Bojdi tak dűsa toga, Naszlányajsze
na nyega, Steri te je sztvouro. Naj fzi
bou, kak štè fzi bou: Nebeszki Otsai tou,
I vsze obrnè na dobro.

Wann mein Stündlein 2c.

GDa ma zkradnya vőra príde I jasz
kom mogao iti :/: Szprevájaj me,
oh Goszpodne! I kpomoucsi mi bojdi.
R. Mo dűso na szkrádnyoj vőri Porá-

csam vu rokè tebi. Tíjo obarjes, znám verno.

2. Grejhi me bodo te'zili, Dūsna vejšzt fzt szkávala :/: Kí je vecs kak pejšzka vmourji : Dōnok ne vczágam ; ár ja R. Szpomínas sze bom fztve szmrti Jezus ! fztvoji rán krvávi. One me czilou zvrácsiho.

3. Kotriga szem tvojga tejla : Sztejm sze vezelím krouto :/: Od tébe me szmrti szila Kraj ne odloucsi ; ino R. Csi gli vmerjém , tebi vmerjém : Vek'vecsni 'zítek tak dobim, Steroga szí mí tí szpravo.

4. Da szí tí od szmrti sztano ; Vgroubi jász ne ofztánem :/: Tvoje zasztoplenyè vnébo Je moj naj véksi nájem. R. Ár, gde szí tí, tà jász prídem , Naj pri tebi vszigdár boudem. Záto odhájam zradofztyov.

5. Odhájam k-Jezus Kríztusi , Nárocsa vō razpresztrém :/: Tak zaszpím vu tíhom méri Zeszna sze ne predrámim : R. Ár Jezus Kríztus Szín Bo'zi Nebeszka vráta mi odprè ; Pelao me bou v'zítek vecsni.

Es ist gewißlich an der Zeit.

ZAisztino boude vrejmen, Vkom cslo-
vecsí Szin príde :/: Vu szvojoj díki
pravicsen Szoudit mrtve i'zíve. R. Drá-
gi bou teda lidém szmej, Gda ogen vsze
zesgè vinej, Liki tou Peter píse,

2. Trombõnte glász bode võ sou Po
vszem firoukom szejti :/: Na kou ti
mrtvi szna czilou, Gori sztánejo vtejli.
R. Steri pa bodo 'ziveli, Vu ednom
ocsnom megnenyi Vsi sze preobrnéjo.

3. Po tom sze knige prestéjo, Vki je
píszano zrédom :/: Kakda na zemli 'zi-
véjo Sztári i mládi szvéjtom R. Teda szí
bode vszáki csűo, Káksi je on tũ nigda
bio Vu szvojem czejlom 'zitki.

4. Oh! jaj tomi, steri je rejcs Bo'zo
hűdou zavrgao :/: I li na zemli vszega-
vejcs Je za bogásztvom drkao. R. Tè
bogme tam ne osztáne: Z-satanom vszra-
mouto szpádne Od Kríztusa na pekeo.

5. Oh Jezus! vtíztom vrejmeni Pomá-
gaj mi tvoja dlan :/: Naj sze vknigaj po
iméni Najdem gorí zapíszan. R. Vu ste-
rom jaszi ni ne dvojim; Nika sze 'ze vecs
ne bojim: Ár szí tí moj dúg plácso.

6. Boj-

6. Bojdi mi zagovoriteo Zato, gda prides znébe :/: I, zracúnaj me, gda bos steo Tè knige, med te verne. R. Da i jas zmojimi znánczi Vnebésza idem k-Trojíczi, Stero fzi nám tí szpravo.

7. Oh Jezus Krisztus! kak dugo Od-lásas tvoj szoudnyi dén :/: Nám je od csákanya tesko Na zemli tvojim lidém. R. Hodi, hodi szodecz veren; Ofzloubodi nász, Boug zmo'zen Od vszega hűda.

Nouta: Jesu dulcis memoria.

OH vekivecsnoszt! szlatka rejcs. Oh rejcsi szlatkoszt vszegavejcs! Oh vrejme puno radoszti! Oh radoszt vekivecsnoszti!

2. Csi fzi sztébe premislávam, Gucsím, ali pa popejvam: 'Ze bi rad vtebi prebívaó, Gdebi Jezusa obí-mao.

3. Tí fzi mi igra vu vűháj, Méd i mlejko vmoji vűlztaj. Oh vekivecsnoszt nebeszka! Oh díke radoszt angyelszka!

4. Gda

4. Gda mi tina pamet prídes, Vmo-
jem szrczi gori zides : Vonya mi czej-
li ete szvejt I szveczke díke vízáki
czvejt.

5. Ete szvejt sze preobrnè ; Nyega
préczimba preminè I po csaszi czilou
prejde Zvrejmenom , kak meglá-
vujdne.

6. Vekivecsnoszt nejma czíla : Tak
je i zdaj , kak je bíla : Obsztojí vetoj
jakosztí Vszigdár vednákoj sztál-
nosztí.

7. Nejma eti vrejme koncza ; Nej
nyemi trbej mejszecza. Szuncze ne
zide vecs doli ; Kou je ednouk prislo
gori.

8. Jezus Bo'ze díke szvetloszt Od-
'zenè eti vszo temnoszt : Králove pri-
tòj hòdijo I szvéczí sze veszelíjo.

9. Jezero jezér zangyelmi Szpejva
nezgovorne peszmi Szvétí , szvétí ,
szvétí jeszte Vszej feregouv Boug na
vckke.

10. Ah ! ka je tou za blá'zensztvo ?
Geto szkrálo m nyegvo lú'sztvo Vkup
'zi-

'živè vedni palacsaj Brezi rázlocska i vhi'zaj.

11. Gde mladofzt li vszigdár czvetè, Sztarofzt nesztanoma rafztè : Gde sze lescsí tà korouna, Stero nám dà Kriztus nigda.

12. Gde je i vsze szranyeno tou; Ka je nej vidilo okou, kà szo vùha nej szlila, Niti pamet gori vzéla.

13. Ka pa, csi sze na preklète Zgléd-nemo i na nyih mántre, Kak brezi szmrti, vmérajó ; I dõnok mrejtí nemrejo.

14. Ka je tiszto za veszeljè? Ah! kák sa radoszt sze odprè! Gda sze oni zvùna tej mouk Vídi jo ino vraj'zi rouk.

15. Oh 'zítek vekivecsnoszti! Kak za tebov vczaglivoszti, Liki dejte, omed-lejvam! Vnoci, vujdne te zdihávam.

16. Ah bár dabi 'ze ednouk tà, Ka-ma 'zelej m vszeszkousz z szrczà, Mo-gao príti vtou blá'zenosztvo, Vu veki-vecsno králesztvo.

17. Gde bi zoucfi voucfi szvéto Nesz-tanoma glédao Trojsztvo, Otso, Szi-nà ino Dùhà, ednáke zmo'znosztí Bogà.

18. Oh

18. Oh záto Jezus! szmilujſze: Ne
nèháj me eti du'ze. Vzemi me gori
vtou radoszt Kſzebi vlejpo veki-
vecsnofzt.

